

Bekken Brugse Polders

Wateruitvoeringsprogramma 2024

Goedgekeurd

Bekkenbestuur 29 mei 2024

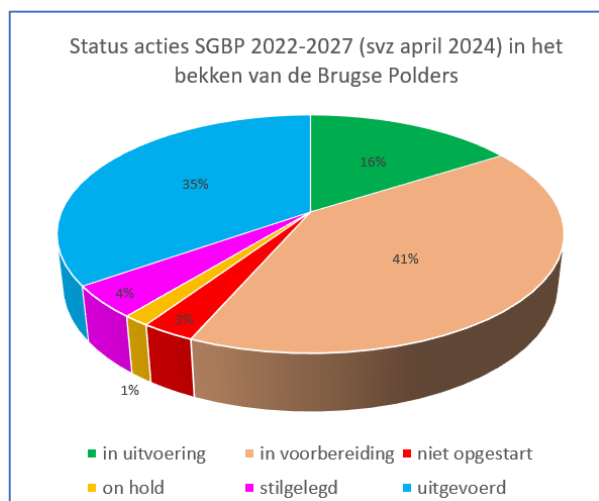
Samen werken aan water

Integraal Waterbeleid
Bekken van de Brugse Polders

Met het **wateruitvoeringsprogramma** voor het **bekken** van de Brugse Polders leggen de partners binnen het bekken de **prioritering** incl. **timing** vast voor de **uitvoering** van de **gebiedsspecifieke acties** die nodig zijn om in het bekken de waterkwaliteit en ecologie te verbeteren, de structuur van de waterlopen te herstellen, de overstromings- en droogteproblematiek aan te pakken en de waterbeleving te verhogen.

De uitvoering van het [actieprogramma van het bekkenspecifieke deel bekken van de Brugse Polders van de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027](#) vormt de basis van het uitvoeringsprogramma **aangevuld met andere acties en projecten** die bijdragen aan de te halen toestand. Dankzij extra middelen van de Blue Deal kwamen heel wat geplande acties versneld in uitvoering. Onderstaande figuur geeft de status weer van de gebiedsspecifieke acties voor het bekken van de Brugse Polders die opgenomen zijn in het stroomgebiedbeheerplan 2022-2027. Ongeveer de helft van de acties zijn uitgevoerd of in uitvoering.

Naast de gebiedsspecifieke acties is het belangrijk dat ook de [generieke acties \(Vlaams deel 2022-2027\)](#) uit de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 uitvoering krijgen. Zij leveren immers een belangrijke bijdrage aan het halen van de doelstellingen.

Het bekken van de Brugse Polders kent een grote verscheidenheid met in het noorden het poldergebied en de dichtbevolkte kustgemeenten en in het zuiden de zandstreek met zijn laaglandbeken en veel verspreide bebouwing. **Verschillende waterlopen zijn nog ver van een goede ecologische toestand verwijderd** wegens een hoge nutriëntendruk, een hoge organische belasting en soms hoge geleidbaarheid. Op basis van de huidige

waterkwaliteit, de doelfstand tot de normen van de kaderrichtlijn water en niet onbelangrijk, op basis van de huidige dynamiek (o.a. Landinrichting, Riviercontract, GTO), en lokale initiatieven zijn de Rivierbeek, Blankenbergse Vaart - Noordede (Oudlandpolder), Kerkebeek, Zuidervaartje en de Zwinnevaart **prioritaire gebieden** voor het behalen van een goede ecologische toestand.

In het bekken van de Brugse Polders is een grote inspanning bezig inzake de **verdere uitbouw en optimalisering van de afvalwatersanering** (riolering, waterzuiveringsinstallaties en IBA's). Met een zuiverings- en rioleringsgraad van respectievelijk ca. 88,2% en 89,0% (toestand april 2024) zit het bekken zelfs net iets boven het Vlaamse gemiddelde (respectievelijk 86,7% en 88,5%). Ongeveer 4% van het afvalwater van de inwoners zal door een IBA gezuiverd moeten worden. In de kustpolders (Oudlandpolder, Zwinpolder) is het aantal nog te plaatsen IBA's het grootst. De [zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen](#) bepalen de uitvoering, timing en afstemming van de saneringsprojecten.

Het generieke beleid voor **bedrijven** wordt gevoerd via het vergunningenbeleid.

Het landgebruik is vooral landbouwgrond (zo'n 60% van het totale bekken), waardoor het **generieke landbouwbeleid** ([Gemeenschappelijk Landbouwbeleid](#) en [Mestbeleid](#)) eveneens een grote rol speelt in het halen van een goede waterkwaliteit in het bekken, zeker in deze gebieden met een hoge zuiveringsgraad.

De Provincie West-Vlaanderen lanceerde op Wereldwaterdag vrijdag 22 maart 2024 het nieuw [provinciaal waterkwaliteitsplan](#). Het plan is opgebouwd rond vier pijlers:

- inzetten op een sterke reductie van puntvervuiling
- streven naar een sterke reductie van diffuse verontreiniging
- versterken van de kennis en expertise rond kostenefficiënte, duurzame en innovatieve technieken om de waterkwaliteit te verbeteren
- de vierde pijler omvat alle integrale en gebiedsgerichte projecten die de drie andere pijlers overkoepelen.

De Provincie zet concreet in op monitoring en metingen, op sensibiliserende acties naar landbouwers, wil een gebiedsdekkend aanbod aan openbare vul- en spoelplaatsen uitstippelen die voldoen aan de toekomstige normen en zal lokale besturen ondersteunen bij de opmaak en realisatie van decentrale waterzuivering in het buitengebied. Voor de uitvoering van het actieplan is er 550.000 euro extra budget voorzien.

In het bekken van de Brugse Polders wordt steeds meer en meer oppervlaktewater gebruikt voor de productie van **drinkwater**. Het WPC in Oostende (Farys) zuivert brak water uit het Kanaal Gent-Oostende en in de toekomst wil men ook water van het Leopoldkanaal inzetten voor drinkwaterwinning. Dit maakt de beschikbaarheid van voldoende kwalitatief water op het juiste moment extra belangrijk.

De nabijheid van de **zee** en de stijging van de zeespiegel vragen maatregelen om de kust te beschermen tegen overstromingen vanuit zee.

Voor verschillende gebieden loopt een **gebiedsgerichte werking** rond water. Daarnaast wordt ook **bekken breed overleg** georganiseerd over thema's zoals **waterschaarste**, **verzilting** en **peilbeheer**. Tijdens lange droge perioden stemmen de waterbeheerders zowel onderling af als met de betrokken partners in het provinciaal droogte overleg. Na een periode van intense neerslag met overstromingen en wateroverlast gebeurt een evaluatie en worden verbeterpunten afgesproken. Het crisisbeheer wordt actueel gehouden en er worden structurele maatregelen gezocht, zowel om wateroverlast als waterschaarste te voorkomen.

Om waterschaarste en droogte aan te pakken, riep de Vlaamse Regering 3 jaar geleden de **Blue Deal** in het leven. Dit ambitieus programma zorgde voor een boost aan acties om de strijd tegen waterschaarste en droogte op het terrein aan te gaan.

Vanaf januari 2024 versterken de regionale landschappen de Vlaamse overheid in het buitengebied. In elk regionaal landschap in Vlaanderen is een Blue Deal-coördinator actief. De Blue Deal-coördinatoren trachten lokale projecten rond de ontwikkeling van sponslandschappen enerzijds en ontharding anderzijds in een stroomversnelling te brengen (zoals bijvoorbeeld de acties opgenomen in de hemelwater- en droogteplannen van de gemeenten). Binnen het bekken van de Brugse polders zijn volgende Blue Deal-coördinatoren aangesteld en er is nauwe samenwerking met het bekkensecretariaat:

- RLS Houtland & Polders: Maxim Pauwels
- RLS Meetjesland & Leievallei: Thaïsa Van Speybroek
- RLS West-Vlaams Hart: Marlot De Cock

Meer info: www.regionalelandschappen.be

Het jaar 2023 en voorjaar 2024 tekenden zich af als een natte periode. De uitzonderlijke combinatie van hoge grondwaterstanden, een verzadigde bodem, doortij, aanhoudende westenwind en veel neerslag stroomopwaarts in Frankrijk en Vlaanderen, leidden ertoe dat verschillende waterlopen in het IJzerbekken en het Leiebekken in november 2023 ver buiten hun oevers traden ([Taskforce Weerbare Westhoek 2023](#)). Begin 2024 werd dan vooral het Denderbekken getroffen.

In het bekken van de Brugse Polders stonden de natuurlijke valleigebieden van de Rivierbeek, Kerkebeek, Jabbeekse Beek, Sint-Trudoledeken, Assebroekse Meersen en de Ede blank en waren de polders verzadigd. Er traden lokaal wel wateroverlastproblemen op maar kritieke overstromingen bleven gelukkig uit. De kanalen vervulden maximaal hun afvoerfunctie. Als gevolg van de verhoogde waterafvoer verzakten een deel van de oevers van de Ringvaart in Brugge.

Op [13 oktober 2023](#) heeft de Vlaamse Regering een vierde reeks gebieden aangeduid als voorlopig **watergevoelige openruimtegebieden**. Binnen het bekken van de Brugse Polders zijn dit: 'Mispelaar' in Brugge, 'Zuidervaartje' in Brugge, 'Hoeve Sint-Trudo' in Brugge en Oostkamp, 'Hoeve Kalvekete' in Knokke-Heist, 'WUG Duinenwater' in Knokke-Heist, 'Groene Meersen' in Zedelgem, 'Sijlostraat' in Oostkamp en 'Koevoet' in Wingene. Over deze voorlopige aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden in de provincie West-Vlaanderen liep een [openbaar onderzoek](#) van 5 december 2023 tot en met 2 februari 2024. Het Departement Omgeving is de veelheid aan bezwaren aan het verwerken.

De Vlaamse Regering legde met de conceptnota **Bouwshift** de basis voor een tussenkomst van de Vlaamse Gemeenschap ter ondersteuning van steden en gemeenten in het kader van planshade bij ruimtelijke uitvoeringsplannen die uitvoering geven aan de bouwshiftopgave (Fonds beleidsplan Ruimte Vlaanderen 'BRV-fonds/tak Lokaal Bouwshiftfonds'). In dit kader werd, na advies van de Raad van State, een **definitief besluit goedgekeurd** op [22 maart 2024](#). Het besluit voorziet ook een tijdelijke verderzetting van de bestaande ondersteuning van gemeenten en provincies bij planshadedossiers in het kader van signaalgebieden, waarvoor de nodige middelen waren voorzien in het Rubiconfonds vooraleer dit werd ingekanteld in het BRV-fonds.

Per afstroomgebied in het bekken hebben de partners samen de te halen **doelstellingen** uitgeschreven alsook het **engagement** dat ze aangaan om bij te dragen aan het halen van die doelstellingen. Bij de verschillende initiatieven (acties/projecten) is een stand van zaken en planning opgenomen. Indien van toepassing zijn ook de knelpunten/drempels weergegeven die de realisatie van de actie of het project bemoeilijken of in de weg staan.

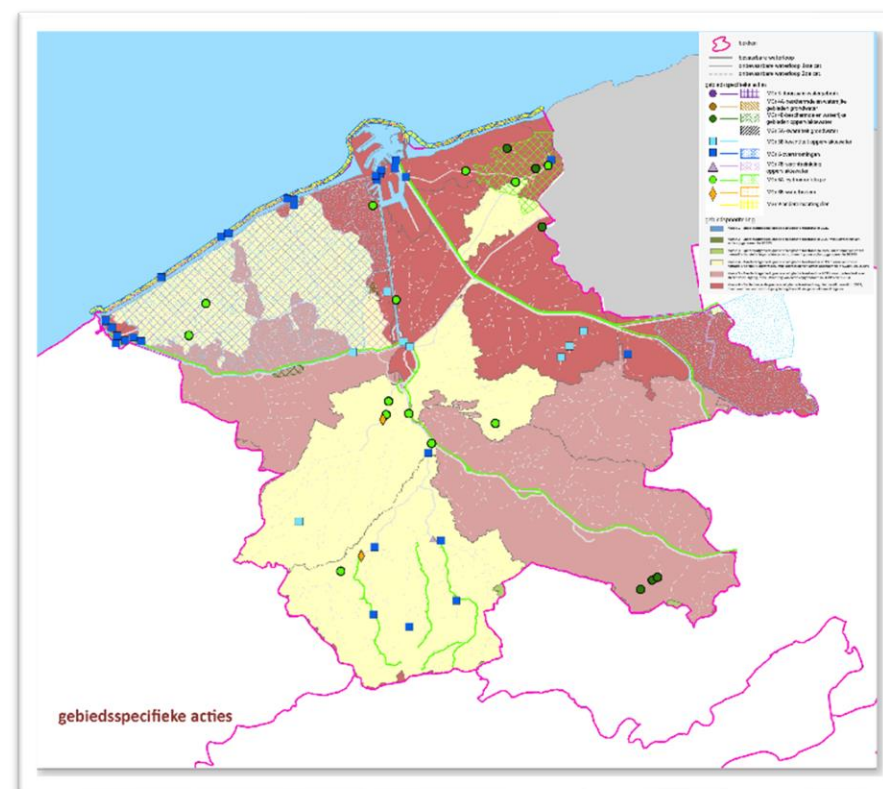

Voor verschillende gebieden loopt een **gebiedsgerichte werking** rond water. Deze gebiedsgerichte werking is niet gebiedsdekkend door de beperkte personeelscapaciteit bij de verschillende partners van het integraal waterbeleid en werking op basis van projectsubsidies. Daarnaast wordt ook bekken breed overleg georganiseerd over thema's zoals waterschaarste en wateroverlast. Tijdens lange droge perioden stemmen de waterbeheerders zowel onderling af als met de betrokken partners in het provinciaal droogte overleg. Na een periode van intense neerslag met overstromingen en wateroverlast gebeurt een evaluatie en worden verbeterpunten afgesproken. Het crisisbeheer wordt actueel gehouden en er worden structurele maatregelen gezocht, zowel om wateroverlast als waterschaarste te voorkomen.

GEBIEDEN

Rivierbeek-Hertsbergebeek.....	5
Kerkebeek.....	15
Zuidervaartje	22
Blankenbergse Vaart - Noordede	28
Leopoldkanaal en Zwinpolders (Isabellavaart, Zwinnevaart)	36
Afleidingskanaal van de Leie	47
(of Schipdonkkanaal).....	47
Kanaal Gent-Oostende	51
Kust en havengebieden	60
Knelpunten en aandachtspunten	67

[Gelokaliseerde acties opgenomen in het bekkenspecifieke deel SGBP 2022-2027](#)

Rivierbeek-Hertsbergebeek

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

Het afstroomgebied van de **Rivierbeek-Hertsbergebeek** is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft **de goede ecologische toestand bereikt in 2033** (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden). De afwaartse beektrajecten liggen in SBZ-zone waar er strenge natuurdoelen gelden zoals het voorkomen van bittervoornpopulaties en een goed ontwikkelde watervegetatie. De vooropgestelde reductiedoelen voor stikstof en fosfor zijnde 50% reductie tegen 2027, worden gehaald.

wateroverlast

De Rivierbeek en Hertsbergebeek zijn **hoogdynamische beeksystemen**. Ter hoogte van de midden- en benedenloop van de Rivierbeek-Hertsbergebeek treden bij hoge waterafvoer periodiek overstromingen op. Door de waterbergingscapaciteit van het natuurlijke valleigebied optimaal te benutten blijft de overstromingsschade in bebouwde zones en aan infrastructuur beperkt. De beekvalleien van de Rivierbeek en Hertsbergebeek moeten zoveel mogelijk opengehouden worden en gevrijwaard van verdere bebouwing.

watertekort

In droge zomerperiodes worden de Rivierbeek en Hertsbergebeek geconfronteerd met zeer lage debieten en peilen tot zelfs droogstand in sommige bovenlopen. Dit zorgt ook voor een verdroging van het valleigebied. Een herstel van het natuurlijke landschap in de bovenlopen is op grote schaal niet realistisch. Op lokale schaal zijn er nog natuur- en boszones (bvb. omgeving Wildenburg). In deze gebieden is het belangrijk dat voor

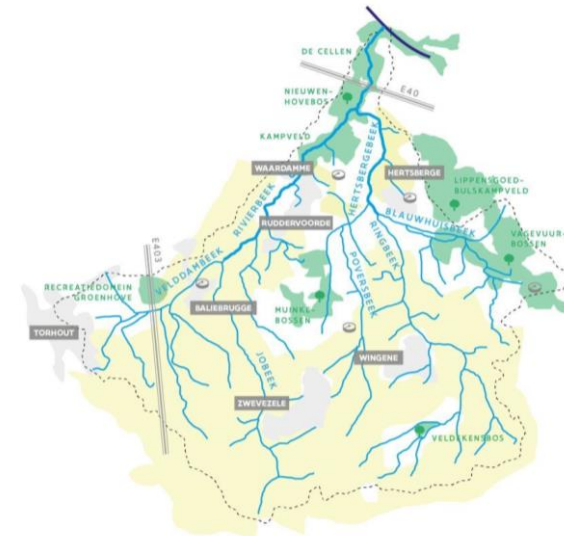
Hertsbergebeek, sept. 2022
© Bekkensecretariaat

een herstel van de landschapsdepressies gezorgd wordt waarbij een sterk verhoogde infiltratie gerealiseerd kan worden door drainagegrachten te dempen of minder diep te maken. Ook in het landbouwgebied zijn er veel mogelijkheden om de infiltratie te versterken. Dit kan door de plaatsing van schotten in het grachtensysteem en in de kleinere waterlopen. Door het water maximaal op te houden kan de infiltratie in belangrijke mate hersteld worden. Ook de omvorming van conventionele drainage naar peilgestuurde drainage is belangrijk om de grondwatervoeding te bevorderen.

waterbeleving

Het afstroomgebied van de Rivierbeek is (deels) gelegen binnen het Landinrichtingsproject Veldgebied Brugge en de inrichtingsplannen [Bulskampveld](#), [Groenhove-Vrijgeweid](#), [Biscopveld](#), [Wildenburg-Aanwijs](#). De VLM en de partners investeerden reeds in de aanleg van een fijnmazig wandel- en fietsroutenetwerk en speelzones die ook mogelijkheden bieden voor bijkomende buffering van hemelwater. We willen volop verder investeren in projecten waar waterberging, natuur en recreatie hand in hand gaan.

Meer info: [bekkenspecifiek deel bekken Brugse Polders](#)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Het **landinrichtingsproject van het Veldgebied Brugge** dat reeds sinds 2007 loopt, bracht een sterke dynamiek op gang. Via de planbegeleidingsgroep is er overleg met de verschillende partners. Water gerelateerde acties van de partners zitten mee in de plannen verweven en zijn reeds uitgevoerd of gepland.

Op regelmatige basis leggen partners hun projecten en initiatieven bij elkaar om samen meer te bereiken op het terrein. Het bekkensecretariaat organiseerde hiertoe reeds tweemaal een **“Dag van de Rivierbeek”**.

Naar aanleiding van de zeer hoge **overschrijdingen van een aantal gewasbeschermingsmiddelen** in de periode 2021-2022, in het bijzonder op het opwaartse meetpunt op de Ringbeek, bracht het bekkensecretariaat de betrokken partijen samen om te bespreken welke acties er kunnen genomen worden. Er zal ingezet worden op extra handhaving en sensibilisering. VMM testte in 2022-2023 een nieuwe sampler uit op de Ringbeek die continu de waterkwaliteit kan monitoren. De inspanningen naar aanpak van gewasbeschermingsmiddelen wordt in 2024 verder gezet gezien de oorzaken van de hoge overschrijdingen op de Ringbeek nog steeds niet achterhaald konden worden en dit in samenwerking met VMM, Inagro, Agentschap Landbouw & Zeevisserij en de Boerenbond.

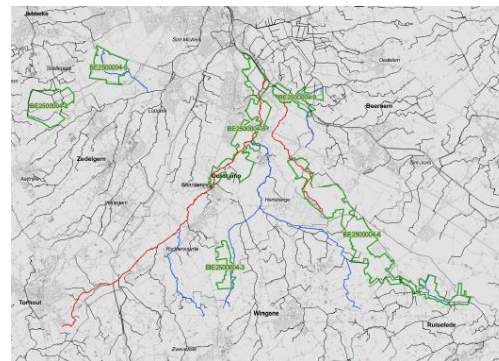
In 2022 werd er een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen VMM, de Provincie West-Vlaanderen in samenwerking met de betrokken gemeenten Wingene en Oostkamp om enkele lokale acties te faciliteren via een **VMM dienstenbestek**. De opdracht vergt het creëren van draagvlak en het opmaken van voorstudies en voorontwerpen voor diverse projecten integraal waterbeheer, zo ook binnen het afstroomgebied van de Rivierbeek-Hertsbergebeek.

Binnen het Interregprogramma VI Vlaanderen-Nederland werd het [project Aquatuur \(22/05/2023 – 21/05/2023\) goedgekeurd](#). Het project beoogt het verhogen van de zoetwaterbeschikbaarheid met een voldoende waterkwaliteit, op basis van natuurgebaseerde groenblauwe oplossingen in de Scheldemondregio. De startconferentie op 11 september 2023 werd gekoppeld aan het internationale WETPOL symposium ‘On Wetland Pollutant Dynamics and Control’.

De aanleg van een helofytenfilter door VMM t.h.v. de samenvloeiing van de Ringbeek met de Hertsbergebeek werd als case mee in het project opgenomen (actie [7B_D_0097](#)).

In opdracht van ANB is in november 2022 een studie opgestart (looptijd 18 maanden) voor de allocatie en implementatie van de [habitat types 3260](#) en [91E0](#) binnen en rond de **speciale beschermingszone “Zandig Vlaanderen West”**. Wat vissoorten betreft worden doelen geformuleerd voor [bittervoorn](#). Naast bossen en heidegebieden zijn de beekvalleien van de Rivierbeek en Hertsbergebeek heel belangrijk in dit habitatrichtlijngebied. Samen met de partners willen we komen tot een actieplan om de resterende knelpunten weg te werken en de vooropgestelde natuurdoelen te halen.

De ontwikkeling van het habitat type 3260 wordt tot doel gesteld voor de Bornebeek en de Rivierbeek (trajecten in het rood aangeduid).

Daarnaast loopt bij de **Vlaamse Milieumaatschappij** een studieopdracht om een algemene aanpak voor natuurbeheerplannen op onbevaarbare waterlopen van 1ste categorie uit te werken met als één van de specifieke cases de Rivierbeek-Hertsbergebeek. De VMM voert momenteel reeds een extensief beheer van meerdere trajecten van de Rivierbeek en Hertsbergebeek. De wenselijkheid en haalbaarheid van bijkomende natuurstreefbeelden zullen onderzocht worden.

Meer info: [bekkenwebsite Brugse Polders](#) en [bekkenspecifiek deel bekken Brugse Polders](#)

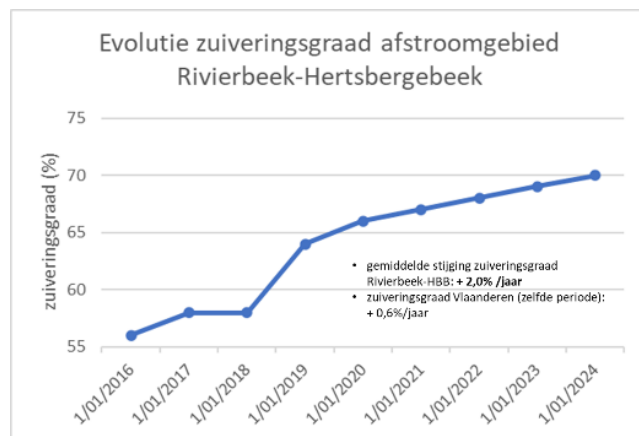
HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

❖ WATERKWALITEIT

Hoever staan we

De Rivierbeek en Hertsbergebeek bezitten waardevolle structuurkenmerken en scoren goed voor macrofyten (waterplanten). Het biologische leven blijft er echter ondermaats en er werd de laatste jaren geen positieve trend waargenomen. Het teveel aan nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen, de hoge geleidbaarheid en een tekort aan opgeloste zuurstof in het oppervlaktewater, vooral in de bovenlopen, hypothekeren de goede ecologische toestand. De laatste jaren krijgen we meer en meer te kampen met de aanwezigheid van blauwalgen in de Rivierbeek, vooral in het afwaartse traject tussen de Stationsstraat en de monding in het kanaal Gent-Brugge-Oostende.

De **waterzuiveringsinfrastructuur** binnen het afstroomgebied van de Rivierbeek is volop in uitbouw. Er zijn reeds vijf waterzuiveringsinstallaties operationeel maar de **zuiveringsgraad** van het gebied is hiermee nog niet voldoende. Begin 2024 bedraagt de zuiveringsgraad zo'n 70% maar dit is nog steeds één van de laagste scores binnen het bekken. Er dienen dus nog heel wat rioleringen en collectoren aangelegd te worden. Daarnaast dient de individuele zuivering verder uitgebouwd te worden. De gemeenten Oostkamp en Wingene zijn volop bezig met een inhaalbeweging.

📍 In 2022 werd de woonwijk Vorsevijvers in Wingene gesaneerd, goed voor bijkomend 927 IE. De woonwijk zelf bedraagt 280 IE, maar het pompstation van Aquafin zal in de toekomst ook een groot aantal IE van het hoger gelegen Hertsberge opvangen.

Begin april 2023 startten de grootschalige riolerings- en wegeniswerken in het centrum van Baliebrugge waar er een gescheiden stelsel zal worden aangelegd. In 2023 werden ook de groene clusters van de straten Barrierke-Raakske-Drieweg en de groene clusters Wildenburg op de RWZI van Wingene aangesloten (project 22709).

Zuiveringsgraad (april 2024) op gemeentelijk niveau: Lichtervelde: 66,3 %; Torhout: 68,4 %; Pittem: 69,5 %; Wingene: 70,7 %; Oostkamp: 83,2 %

Wat staat er te gebeuren ?

Tegen 2027 moet de stikstofvracht met 16.300 kg naar omlaag, grotendeels te realiseren door de sector landbouw (85%). Het **generieke landbouwbeleid** (GLB en MAP) vormt een zeer belangrijke basis voor de verdere verbetering van de waterkwaliteit. Voor fosfor dienen we 4.300 kg te reduceren waarin de sector huishoudens de grootste bijdrage moet leveren (57%).

➡ Verdere uitbouw en optimalisatie van de waterzuiveringsinfrastructuur

De zuiveringsgraad moet nog verder omhoog. Er zitten heel wat **saneringsprojecten** in de pipeline voor uitvoering periode 2023-2027, samen goed voor een bijkomende aansluiting van zo'n 1430 IE.

Voor de gemeente Wingene:

- 23400 - WIN3017: Aansluiting Sint-Jan fase 3: Ruiseledesteenvweg (de werken zijn gestart eind augustus 2023. Einde der werken is voorzien tegen eind 2025)
- 23400-22914V: Sint-Jan fase 4: opw. deel Balgerhoekstr en Kleine Veldstr
- 23409 – WIN3019: Aansluiting Sint-Elloo
- 23209 en WIN3016: Aansluiting Zeswege (timing wordt bepaald door AWW)

Voor de gemeente Oostkamp zitten volgende saneringsprojecten in de pipeline voor uitvoering periode 2023-2027:

- Wastine (start der werken: 03/05/2024, einde der werken: 31/10/2025)
- OKP 3040 Heraanleg Schooldreef (einde der werken: eind augustus 2024)
- OKP 3041 fietsverbinding Fabiolalaan N50
- Projecten stationsomgeving: OKP3014: Gevaerts-, Everaerts- en Dolagestraat
- OKP3013: Aansluiting clusters Erkegemstraat – Stuivenbergstraat.
- OKP3035: Aansluiting Sijlostraat
- OKP3036 en 23410: Aansluiting vuilvracht Vrijlaten- en Westkantstraat (start der werken: 01/04/2024, einde der werken: 17/05/2027)

Onderstaande saneringsprojecten zullen opgestart worden in 2027 en afgewerkt zijn tegen 2028/2029

- OKP3043: Heraanleg Torhoutsestraat en Leegtestraat (realisatie gescheiden stelsel)
- OKP3045: dorpskernvernieuwing Hertsberge (realisatie gescheiden stelsel in Rapaertstraat en Lodistraat + deel GUP-31022-001 in Kasteeldreef, Bulskampstraat en Wingensestraat)
- OKP3044: Groenhovestraat, Cijnsdreef, Hertog van Klevestraat, Bergenstraat & Landbouwstraat (GUP-31022-003)

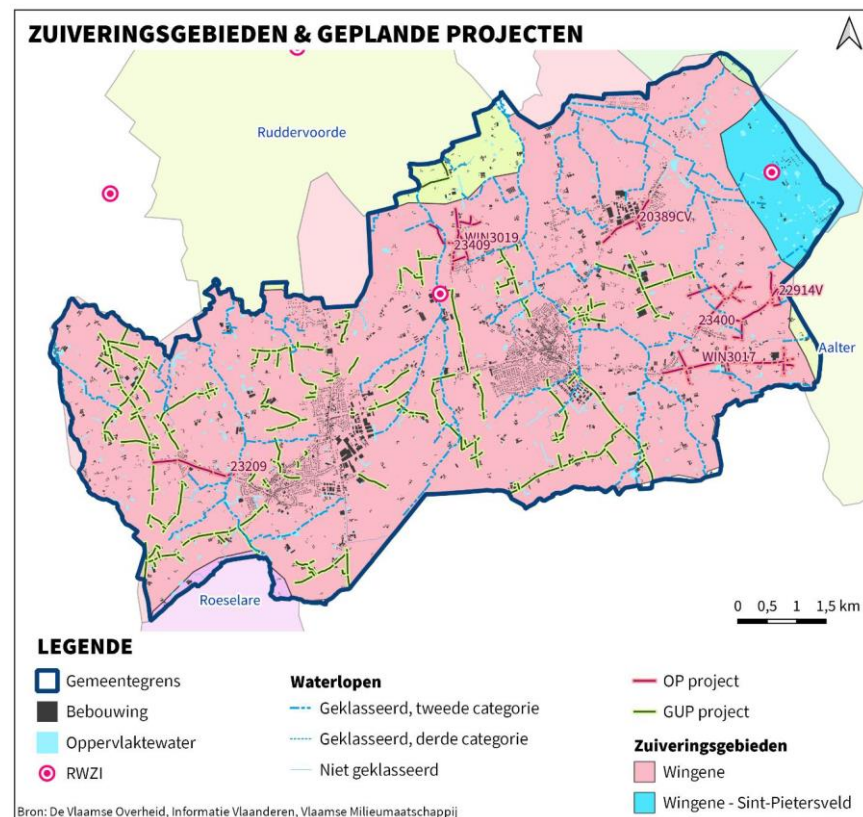
Restlozingen van de KWZI's hebben ook een impact op de waterkwaliteit. De RWZI's Baliebrugge, Wingene en Ruddervoorde werden reeds uitgerust met een bijkomende fosforverwijdering om de impact op de waterloop te verminderen.

De kleinere installatie Sint-Pieters-Veld in Wingene heeft nog geen tertiaire zuivering en het effluent heeft een grote impact omdat het wordt geloosd in de Blauwhuisbeek, een vrij kleine en kwetsbare bovenloop van de Hertsbergebeek. Het effluentwater is een heel belangrijke bron van nutriënten, vooral van fosfor, in die beek. Er valt dus winst te boeken door te investeren in een bijkomende fosforverwijdering. In 2024 werd door Aqafin een vergoeding voor de KWZI aangevraagd en bekomen voor tien jaar t.e.m. 2034. Vanuit de adviesverlenende instanties ANB en VMM werden volgende voorwaarden gesteld:

- ⇒ binnen het jaar opstart van studie naar maximale reductie van fosfor;
- ⇒ studie binnen 3 jaar naar haalbaarheid om het afvalwater door te pompen en aan te sluiten op een omliggende RWZI.

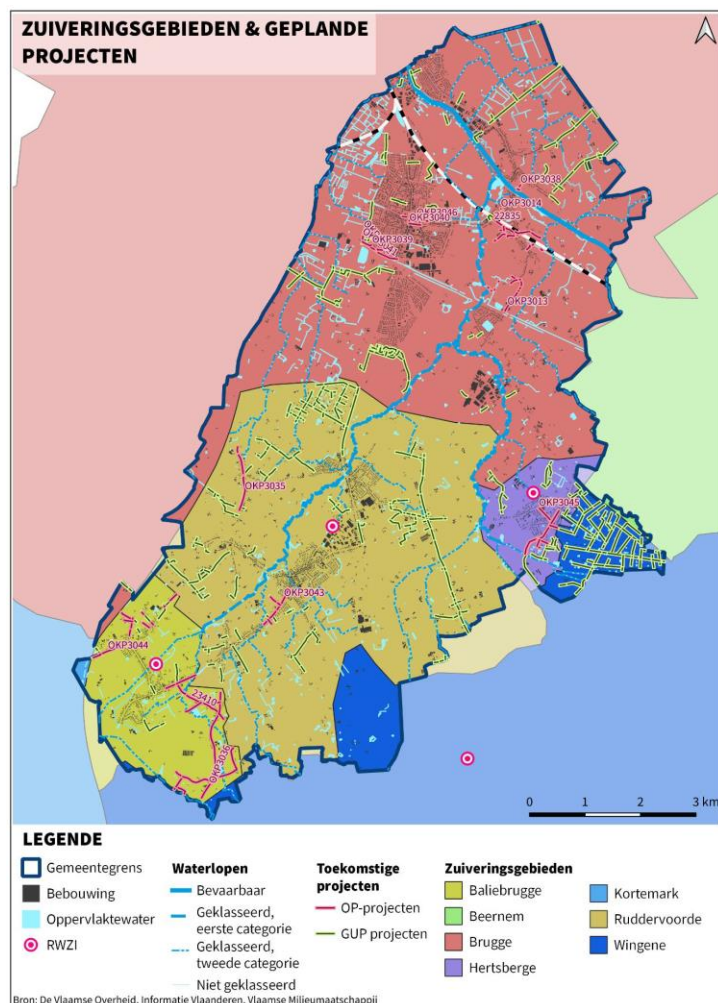
Ook de **overstortwerking** dient verminderd te worden. In Wingene zijn er een aantal overstorten die frequent werken (cfr. Hemelwater- en droogteplan Wingene):

- Het overstort aan de Ricksteenweg t.h.v. de Zeswegestraat in Zwevezele is het meest frequent werkende en stort rechtstreeks over in de Jobeek. Om verbetering bij dit overstort te verkrijgen dient ingezet te worden op afkoppeling van hemelwater van het rioleringsstelsel in Zwevezele Centrum.
- Het overstort aan de RWZI in de Heremeersstraat loost verdund afvalwater in de Poversbeek bij overbelasting van het rioleringsstelsel.
- Het overstort in de Heilig Sacramentstraat loost verdund afvalwater in de Ringbeek. De riolering van het zuidelijke deel van Wingene Centrum, Verrekijker, Ruiseledesteinweg en Sint Jan hebben effect op deze waterloop m.a.w. het afkoppelen van hemelwater van dit rioleringsstelsel zal effect hebben op deze overstort.
- Het overstort Noordakker op de Ringbeek wordt bemeten door Aqafin.

Voor de gemeente Oostkamp zijn de meest frequent werkende overstorten:

- Kampveldstraat met lozing op de Hertsbergebeek
- Sijlostraat
- Kortrijksestraat, Waardamme
- Sint-Elooisplein, Ruddervoorde

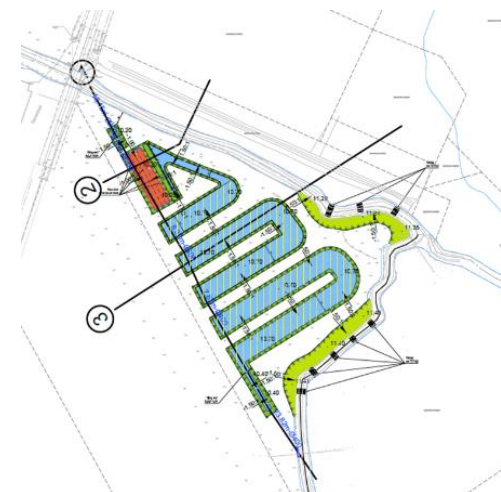
➡ Aanpak diffuse verontreiniging

Het afstroomgebied van de Rivierbeek-Hertsbergebeek ligt grotendeels in landbouwgebied. De aanleg van bufferstroken en kleine landschapselementen kan de instroom van bodempartikels en nutriënten tegengaan. Realisatie op het terrein is evenwel niet evident en vraagt inspanningen van de landbouwsector.

Naast de generiek maatregelen (het vergunningenbeleid, het mest- en pesticidebeleid, het landbouwbeleid en het rioleringsbeleid) zoeken de partners samen naar bijkomende oplossingen om de nutriëntendruk naar de waterlopen binnen het afstroomgebied van de Rivierbeek-Hertsbergebeek te verminderen.

De **Vlaamse Milieumaatschappij** zal een **helofytenfiltersysteem** thv de samenvloeiing met de Ringbeek en Hertsbergebeek aanleggen ([7B D 0097](#), maakt ook deel uit van interregproject Aquatuur). De nutriëntpieken die in de zomer optreden, zullen afgevlakt worden en het zelfzuiverend vermogen zal toenemen. De ontwerpplannen werden door het studie bureau Sweco opgemaakt i.o.v. VMM en op 22 december 2023 werd de vergunningsaanvraag ingediend. Het openbaar onderzoek loopt van 3 mei tot 6 juni om in de zomer van 2024 in uitvoering te kunnen gaan.

Het Europese NuReDrain (Nutrient Recovery from Drainagewater) project test verschillende **drainagefiltersystemen voor fosfor** uit in het veld. In de toekomst zou dit op grotere schaal binnen het afstroomgebied van de Rivierbeek-Hertsbergebeek kunnen toegepast worden. Het bekkensecretariaat bekijkt samen met VLAKWA mogelijke testcases (vb. deelafstroomgebied van de Poversbeek).

❖ WATEROVERLAST

➡ Creëren extra waterberging

Hoever staan we

In het verleden investeerden de partners reeds in tal van waterbergingsprojecten. In 2022 werden heel wat **lopende projecten** gefinaliseerd door de **provincie West-Vlaanderen**, vaak met subsidies Landinrichting.

De **provincie West-Vlaanderen** realiseerde een **gecontroleerd overstromingsgebied (GOG) op de Blauwhuisbeek** ([6 F 0353](#)) als onderdeel van het integraal project “sanering woonwijk Vorsevijvers” in Wingene (ism VLM, VMM, Aquafin, Wingene).

Daarnaast werd op de **Kloosterbeek** in samenwerking met gemeente Wingene en de WVI **bijkomende buffering aangelegd ter hoogte van het bedrijventerrein ter Hille Zuid** ([6 F 0354](#)) om het risico op wateroverlast stroomafwaarts te beperken.

De **woonwijk “Ter Vloed” in Wingene werd beschermd** ([6 F 0352](#)). Ten noorden van de Ringbeek werd een online-bekken met een buffercapaciteit van 4.250 m³ aangelegd, ten zuiden een offline-bekken van ca. 35.000 m³. Een nieuwe koker op de Ringbeek dient bij hevige regenval als knipconstructie waarbij de bekkens zullen aangesproken worden. Vanuit deze koker werd een beschermingsberm opgetrokken om de bebouwde kom van Wingene te beschermen. Met de overtollige gronden werd naast het bekken een mountainbikeparcours (heuvel) aangelegd van ca. 22.000 m³. Het werk is hier nog niet af, onder meer de aanleg van een groenberm in Veldekensbos is nog een ontbrekende schakel van de beschermingswerken voor de wijk Ter Vloed (zie **Vernatting Egemse Veldekens**).

De **provincie West-Vlaanderen** heeft in het voorjaar 2022 ook een **winterbed met natuurvriendelijke oevers aangelegd langs de Velddambeek in Baliebrugge** ([8A D 0158](#)). Dit project maakt deel uit van het Landinrichtingsproject Groenhove-Vrijgeweid en dient enerzijds om de woningen in de laagste percelen langs de Vrijgeweidestraat te beschermen tegen wateroverlast en anderzijds om de natuurverbinderfunctie van de Velddambeek te verbeteren. Het vismigratieknelpunt (bodemplaat) opwaarts de uitmonding van de Regenbeek in de Velddambeek werd gesaneerd. Aan het eind van de tuinen van de laagst gelegen huizen van de Vrijgeweidestraat in Oostkamp werden nog dijken aangelegd voor extra bescherming.

In het voorjaar van 2024 werd het **GOG op de Grote Beek/Ringbeek** t.h.v. de Willemstraat in Wingene gerealiseerd om de woonwijk “Rik” te beschermen ([6 F 0350](#)). Het doet ook dienst als spaarbekken.

Wat staat er te gebeuren

De **Vlaamse Milieumaatschappij** zal afwaarts nog een bijkomend **offline bufferbekken op de Rivierbeek** aanleggen net opwaarts de Warandeputten en de spoorweg in Oostkamp ([6 F 0376](#)). Bijkomend worden **natuurvriendelijke vooroevers** aangelegd tot aan de monding. Het definitieve ontwerp en bestek is klaar. Uitvoering in 2024.

Om woningen in **Ruddervoorde te beschermen tegen wateroverlast vanuit de Rivierbeek** zal de **Vlaamse Milieumaatschappij** een **beschermingsdijk** met maximaal behoud van de bergingscapaciteit van het valleigebied aanleggen ([6 H 0046](#)). Het project staat voorlopig on hold. Gezien het gebied van de Sijlostraat herbestedemd wordt als WORG (beslissing van de Vlaamse Regering d.d. 31 mei 2024) zullen de bouwplannen van de projectontwikkeling (inclusief aanleg dijk) wellicht niet meer doorgaan. VMM zal de gronden nu zelf moeten verwerven. Een nieuwe volwaardige dijk ter vervanging van het huidige dijkje blijft nodig om Ruddervoorde te beschermen.

De **provincie West-Vlaanderen** zorgt voor een meer klimaatrobuuste inrichting van de **Velddambeek t.h.v. Baliebrugge**,

afwaarts de RWZI (**bijkomende actie**). De vallei met graslanden vormt een natuurlijke buffer bij veel neerslag. Via een slimme, stuurbare inlaat vanuit de Velddambeek zal het water zo lang mogelijk vastgehouden worden en zo zorgen voor meer infiltratie. Een betere voeding van de grondwatertafel is nodig om periodes van langdurige droogte te ondervangen. In 2023 worden de technische plannen verder uitgewerkt en de nodige vergunningen aangevraagd (2024) om daarna in uitvoering te gaan. De VLM verwierf reeds de gronden via het landinrichtingsproject Groenhove-Vrijgeweid, met 50% subsidie van de Vlaamse Overheid

en 50% middelen van de provincie West-Vlaanderen. De werken worden begroot op 389.500 euro en volledig gefinancierd met Blue Deal relancemiddelen. De provincie West-Vlaanderen zorgt voor het ontwerp en de uitvoering van de werken.

De Vlaamse Regering besliste op 31 mei 2024 tot definitieve aanduiding van verschillende West-Vlaamse gebieden als **watergevoelig openruimtegebied (WORG)** waaronder het signaalgebied [Sijlslostraat](#) in Oostkamp en het signaalgebied [Koevoet](#) in Wingene (RUP in opmaak).

❖ WATERSCHAARSTE

Een nieuwe uitdaging is het voorkomen van waterschaarste bij langdurige droge perioden. De partners dienen verder te investeren in droogtemaatregelen.

Hoe ver staan we

Om droogteschade zoveel mogelijk te voorkomen, werden op 1 januari 2022 een aantal nieuwe **droogtemaatregelen** van kracht. Onttrekken van water uit een onbevaarbare waterloop moet je vanaf dan melden. Voor een aantal zeer kwetsbare waterlopen geldt een permanent onttrekkingsverbod dat noodzakelijk is om de ecologische doelstellingen te kunnen realiseren. Voor onder meer zeldzame en zeer kwetsbare vissoorten zoals beekprik en rivierdonderpad is dit cruciaal. Dit is het geval voor de Ringbeek en het naburig afstroomgebied van de Bornebeek

In de periode 12 juni - 5 oktober 2023 waren tijdelijke onttrekkingsverboden van kracht voor de Rivierbeek. De vraag kan gesteld worden of we moeten overgaan naar een permanent onttrekkingsverbod in de toekomst. Binnen het provinciaal droogteoverleg zal een voorstel uitgewerkt worden om tot zo een onderbouwde beslissing te komen.

De **hemelwater- en droogteplannen** van de **gemeenten** geven verder invulling aan het bovenstrooms vasthouden en vertraagd afvoeren onder de vorm van herwaarderen van grachten, plaatsen van stuwtjes en knijpconstructies in waterlopen, ontharden, meer buffering van water, opwaardering van de bodem,... Lichtervelde was één van de voorlopers en finaliseerden reeds hun hemelwaterplan in 2019. In 2023-2024 werd het plan herzien zodoende ook invulling te geven aan de droogteproblematiek. De gemeenten Pittem en Torhout finaliseerden hun plan in 2022; de gemeenten Oostkamp en Wingene eind 2023. Bij het planningsproces werden alle stakeholders betrokken.

De **provincie West-Vlaanderen** heeft een **droogteplan** uitgewerkt voor de Rivierbeek-Hertsbergebeek met maatregelen om het hemelwater zo lang mogelijk ter plaatse vast te houden. Dat kan door kleinschalige multifunctionele waterputten aan te leggen om in de eigen waterbehoefte te voorzien (privaat-publieke samenwerking), door aanleg van visvriendelijke drempeltjes in de waterlopen, door grachten terug in open profiel te leggen, door peilgestuurde drainages. Zulke maatregelen kunnen opgenomen worden in het hemelwater- en droogteplan van de gemeenten.

Wat staat er te gebeuren

Vernatting Egemse Veldekens (Veldekensbos) is als actie opgenomen in het dienstenbestek van VMM. Het natuurgebied van de Egemse Veldekens is gelegen tussen de Ringbeek en de Versanebeek. Dat maakt dat dit een goede locatie is om ruimte te voorzien voor het water en het risico op wateroverlast vanuit de Ringbeek te verminderen. Het water zal meer vastgehouden worden, waardoor dit een buffer vormt en het water in de bodem kan dringen. Daarnaast komt dit ten goede van de biodiversiteit door het bieden van kansen aan bepaalde soorten. Er zal een groenberm met debietsbegrenzing aangelegd worden door de provincie West-Vlaanderen. Het studie bureau is klaar met een voorontwerp, uitvoering voorzien in 2024-2025.

Projectoproep 'Circulair Watergebruik'

In **2023** lanceerde de Vlaamse Milieumaatschappij in het kader van het Vlaams klimaatadaptatieplan en de structurele verankering van de Blue Deal een oproep voor het indienen van projectvoorstellen die de waterbeschikbaarheid van Vlaanderen verhogen. Er is hiervoor een budget beschikbaar van 10 miljoen euro. 11 projecten werden geselecteerd waaronder een project van de groenteverwerker Ardo.

De landbouwregio van Pittem en Ardooie heeft door het type teelt en door toenemende droogte een sterk groeiende irrigatiebehoefte. Het bedrijf Dujardin Foods loost een aanzienlijke hoeveelheid gezuiverd afvalwater die via de Jobeek de regio verlaat. Via het project circulair watergebruik zal gezuiverd effluentwater lokaal als irrigatiewater ter beschikking gesteld worden aan landbouwers die dit nodig hebben tijdens droge perioden. Het effluentwater komt terecht in een bufferbekken van ongeveer 150.000 m³. Op jaarbasis kan het bufferbekken 250.000 m³ opslaan. Die hoeveelheid komt overeen met de waterbehoefte van de omliggende landbouw. Dat varieert van 100.000 m³ in een normaal jaar tot 255.000 m³ in een droog jaar. Het project voorziet in twee aftappunten bij de buffer. Ambitie is om ook de aanleg van een leidingnetwerk te onderzoeken (behoort niet tot dit project) en er is een koppelkans met het project van de kleiputten van Egem.

Op 1 maart 2024 kreeg het PRUP voor de Kleiputten van Egem definitief groen licht na een beroepsprocedure bij de Raad van State. Naar de toekomst toe zou een netwerk aan captatiebekkens mogelijk kunnen zijn waarbij de koppeling gemaakt wordt tussen waterbuffering en waterberging ifv waterbeschikbaarheid maar ook waterveiligheid. Bovendien wordt het gecombineerd met extra inzet op waterkwaliteit (Jobeek, Roobeek).

Het project [OP-PEIL](#) onderzoekt kansen voor peilgestuurde drainage in Vlaanderen.

❖ ECOLOGISCH HERSTEL

➡ Verbetering van de hydromorfologie van de waterlopen

Hoever staan we

De afwaartse trajecten van de Rivierbeek en Hertsbergebeek hebben goede structuurkenmerken en hebben hun natuurlijke meanderende loop grotendeels behouden. Het zijn vooral de bovenlopen waar we verder dienen op in te zetten, zeker wanneer ook de waterkwaliteit verder zal toenemen. Op sommige trajecten van de Rivierbeek en Hertsbergebeek die door natuur- en boszones lopen, wordt reeds een nulbeheer toegepast. Om de biologie in de waterlopen maximale kansen te geven wordt waar het maatschappelijk en fysiek mogelijk is, gezocht naar bijkomende locaties om gecontroleerd dood hout in de waterloop te brengen.

Dat we op de goede weg zijn, werd bevestigd door een nieuwe bewoner op de Rivierbeek nl. de bever werd er in 2022 voor het eerst waargenomen en hij/zij voelt er zich nog steeds thuis.

Wat staat er te gebeuren

De Vlaamse Milieumaatschappij zorgt voor een **hermeandering en ecologisch beekherstel van de Rivierbeek-Velddambeek** ([8A D 0161](#)), net afwaarts de samenvloeiing van de Velddambeek en de Ringbeek-Jobeek, waar 1ste categorie begint. De oude meanderende beek werd vroeger gedempt en zal nu terug hersteld worden. Hierdoor krijgt de waterloop een nieuwe structuur die zorgt voor een verhoogde waterberging zodat er meer water beschikbaar is in droge perioden. De ingrepen zijn ook gunstig voor de biodiversiteit in en rond de waterloop en voor het zelfzuiverend vermogen van de beek. De plannen (voorstudie + voortraject) zijn in opmaak. Extra middelen van de Blue Deal bracht het project in een stroomversnelling doch de grondverwerving verloopt moeizaam waardoor de uitvoering mogelijk pas in 2025 voltooid zal kunnen worden. Er wordt ook een sedimentvang aangelegd opwaarts de Hogestraat ([8B C 0081](#)).

Een bijkomende opportuniteit is om de samenvloeiing van de Ringbeek met de oude bypass opnieuw in te richten in functie van natte natuur. De gronden zijn al deels verworven door de VLM maar er dienen ook nog een aantal stroken onteigend te worden door de VMM. De inrichting biedt eveneens mogelijkheden om sedimentafstroming tegen te gaan en maximaal in te zetten op bovenstroomse waterinfiltratie.

Ecologische inrichting Koebroekmeers te Oostkamp: hier gaan waterberging, natuur en recreatie hand in hand. Hoofdfunctie is recreatie (natuurlijke speelelementen, picknickplaats, groenaanplant) maar bij hevige regenval kan er extra buffering gecreëerd worden om het centrum van Ruddervoorde te ontlasten. De ingebuisde Dorpsbeek wordt bij voorkeur terug opengelegd of verlegd om de doorgangsvoetweg te vrijwaren. Voorstudie en ontwerp in 2023-2024 via het dienstenbestek VMM. Uitvoering van de waterbeheerwerken door de provincie West-Vlaanderen, uitvoering van de spelprirrels door de gemeente Oostkamp in 2024-2025.

Poversbeek

Een opportuniteit voor de toekomst is om de bovenstroomse **Poversbeek terug in een natuurlijke bedding** te brengen. De gronden (ongeveer 20 ha) zijn aangekocht door de VLM en vrij van gebruik. De hermeandering biedt eveneens mogelijkheden tot het bovenstrooms ophouden van water inclusief beleving via het ontsluiten van de missing links in het trage- wegnnetwerk.

➡ Oplossen vismigratieknelpunten

Hoever staan we

In september 2022 voerde ANB visbestandsopnames uit op de Rivierbeek (t.h.v. de monding en paaiplassen), de Hertsbergebeek en de Ringbeek. De resultaten waren hoopvol. Er werd overal vis aangetroffen al was er een duidelijke impact van de droogte. Na deze droogteperiode maakten de paaiplassen terug een mooie connectie met de beek, als gevolg van de gestegen waterpeilen en fungeren ook als schuilplaats bij te hoge stroomsnelheden (piekdebieten) in de Rivierbeek. In het voorjaar 2023 werden door ANB aan de monding van de Rivierbeek jonge snoekjes uitgezet, met het oog op een natuurlijke bestrijding van de exotische zwartbekgrondel die vanuit het kanaal een permanente influx naar de Rivierbeek heeft.

Op de bovenlopen Ringbeek, Jobeek, Poversbeek en Muizeveldbeek komen nog een aantal vismigratieknelpunten voor (vb. tal van kleine stuwen en vervallen). Omwille van

het ecologisch belang is het oplossen van deze knelpunten prioritair, zeker wanneer ook de waterkwaliteit verder zal toenemen.

In 2022 werd door de Provincie West-Vlaanderen een belangrijk knelpunt opgelost: er werd een **by-pass** aangelegd aan de **Zingende Watermolen** op de Ringbeek (beschermde erfgoed).

Wat staat er te gebeuren

➡ **Heraanleggen stuwconstructies**

Via het dienstenbestek VMM wordt werk gemaakt om bij de **heraanleg van de stuwconstructies op de Ringbeek (8) en Muizeveldbeek (1)** meteen ook de aanwezige **vismigratieknelpunten op te lossen**. De voorontwerpen zijn in opmaak. In de meeste gevallen geniet een visheiling de voorkeur. Het is enerzijds een relatief eenvoudige en goedkope oplossing en anderzijds kan deze na aanleg vrij makkelijk aangepast worden door meer of minder bestorting te voorzien. Voor het afwaartse knelpunt op de Ringbeek t.h.v. Kraaiveld is er een opportuniteit om de nevengeul (in eigendom van ANB) terug in te schakelen.

In het najaar van 2024 plant ANB nieuwe visbestandsopnames op de Rivierbeek in Oostkamp en omgeving om soortherstel van de bittervoorn op te volgen. Het zou interessant zijn om dan ook de Ringbeek/ Muizeveldbeek mee te nemen bij dit onderzoek.

Het heraanleggen van de stuwconstructies wordt gecombineerd met een ecologische oeverinrichting, teneinde de structuurkwaliteit van de waterloop te verbeteren. De provincie West-Vlaanderen staat in voor de uitvoering van de werken (gepland voor 2024-2025).

Eveneens in het dienstenbestek VMM opgenomen is de **aanleg van deflectoren of bodemdrempels** die een kleine opstuwing creëren om het **vismigratieknelpunt** (bodemplaat) t.h.v. de monding van de Ringbeek in de Hertsbergebeek op te lossen. Voorstudie en ontwerp in 2023-2024, uitvoering door de Vlaamse Milieumaatschappij is gepland voor 2024.

➡ **Natuurinrichting Biscopveld**

Aan de Boskapeldreef in Wingene werd in 2023 een grote nieuwe vijver van 2,5 ha gegraven. De vroegere Caluwenbroekvijver, een veldvijver voor viskweek uit de 18de eeuw, was in onbruik geraakt. Veel vogels zoals de zilvereiger en ook steltlopers hebben hun weg naar de vijver al gevonden. Zelfs een verdwenen plant, de wijdbloeiende rus, is

weer verschenen. In 2024 werkt de VLM verder aan de opmaak van technische plannen voor overige inrichtingswerken. Deze werken liggen verspreid over het hele gebied. Het gaat om bijkomende bebossingen en graafwerken (voor meer water en om voedselrijke grond af te graven). De invasieve exoot watercrassula zal experimenteel bestreden worden. Deze plant groeit op plaatsen waar normaal zeldzame planten voorkomen.

➡ **Landschapspark Bulskampveld**

<https://www.brugseommeland.be/nl/doen/landschapspark-bulskampveld>

<https://www.vlm.be/nl/projecten/Paginas/Bulskampveld.aspx>

Na maanden renoveren is het bezoekerscentrum van Provinciedomein Bulskampveld in Beernem helemaal klaar en in april 2024 geopend met een interactieve tentoonstelling.

➡ **Vloedbrug over de Rivierbeek gerestaureerd**

Bewoners uit de Stuivenbergstraat, Faliestraat, Dolagestraat en omgeving kunnen voortaan comfortabel door een groen landschap naar de wijk Nieuwenhove en Oostkamp-centrum fietsen. Via het landinrichtingsplan Nieuwenhove-Gruuthuyse heeft de Vlaamse Landmaatschappij een nieuwe fiets- en wandelverbinding aangelegd tussen de Kapellestraat en de Faliestraat. De buurtbewoners hebben het pad op 28 mei 2024 ingefietst samen met de gemeente Oostkamp, het Agentschap voor Natuur en Bos en de VLM.

Kerkebeek

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Kerkebeek is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden). De vooropgestelde reductiedoelen voor stikstof en fosfor zijnde 50% reductie tegen 2027, worden gehaald.

wateroverlast

Het afstroomgebied van de Kerkebeek is zeer gevoelig voor overstromingen. Gelukkig is er de laatste jaren al veel gebeurd om het overstromingsrisico in dit gebied te verminderen. De kans op wateroverlast willen we nog verder verminderen door alle maatregelen die uitgewerkt zijn in het Riviercontract uit te voeren. Het overstroombaar karakter van de Wulgenbroeken en de graslanden in de volledige vallei van de Kerkebeek willen we maximaal vrijwaren van bebouwing en ophogingen.

watertekort

Voor de bovenlopen van de Kerkebeek begint de verdrogingsproblematiek meer en meer een rol te spelen. Zo viel de Plaatsebeek in de zomer van 2019 droog. We willen inzetten op meer infiltratie en vasthouden van water. Het sneller stopzetten van watercaptaties of het water ophouden door vispasseerbare drempeltjes zijn mogelijke maatregelen.

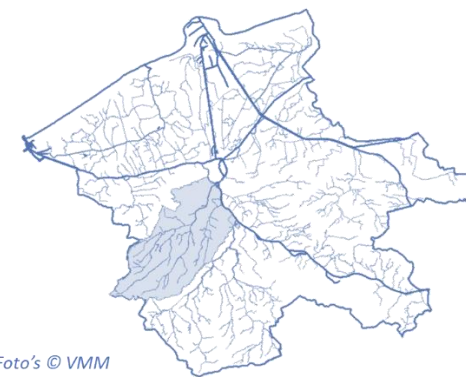

waterbeleving

Talrijke waterlopen stromen door of langs de woonkernen. Water dient niet als een 'last', maar als een opportuniteit ('lust') te worden gezien. In de woonkernen willen we het open water opwaarderen, waardoor het een bijkomende (recreatieve) functie krijgt.

Kerkebeek, dec. 2022

Foto's © VMM

Kerkebeek, aug 2022

Meer info: bekkenspecifiek deel bekken Brugse Polders

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

RIVIERCONTRACT VOOR DE VALLEI VAN DE KERKEBEEK

Onder projectcoördinatie van VMM ondertekenden in 2018 twaalf overheden en organisaties het [Riviercontract](#) voor de vallei van de Kerkebeek wat resulteerde in heel wat maatregelen om de overstromingsrisico's in Zedelgem en Sint-Michiels (Brugge) op een duurzame manier te verminderen. Dit gaat van het uitvoeren van klassieke beschermingsmaatregelen (vb. bijkomende buffering, lokale bedijkingen) tot het nemen van preventieve maatregelen (vb. het bouwvrij houden van kavels) en het verhogen van de paraatheid (vb. waarschuwingsmodellen, meettoestellen, sensibilisering). In het Riviercontract voor de vallei van de Kerkebeek werden er een 50-tal maatregelen opgenomen voor de periode 2018-2022.

GTO KERKEBEEK

Het bekkensecretariaat heeft in 2022 een grondige screening van de waterkwaliteit van de Kerkebeek uitgevoerd als basis voor het opstarten van het gebieds- en thematisch overleg (GTO) voor de Kerkebeek. Een actualisatie is voorzien in 2024.

➡ **Meer info: bekkenspecifiek deel bekken van de Brugse Polders**

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

In het afstroomgebied van de Kerkebeek werd de laatste jaren vooral ingezet op het verminderen van de overstromingsrisico's en de Blue Deal gaf projecten tegen waterschaarste en droogte zoals het creëren van natte natuur een boost. Het verbeteren van de waterkwaliteit vormt nu nog de grootste uitdaging voor de komende jaren. Naast de verdere uitbouw van de waterzuiveringsinfrastructuur vormt het generieke

landbouwbeleid (GLB en MAP) een belangrijke basis voor de verdere verbetering van de waterkwaliteit. De Moubeek heeft nog waardevolle structuurkenmerken en een mooi meanderend patroon. De beek is dus potentieel zeer waardevol. Daarnaast verdient de Rollewegbeek ook de nodige aandacht als natuurverbinding tussen de Kerkebeek en de ecologisch interessante bovenlopen. Op de Kerkebeek dienen nog enkele vismigratieknelpunten te worden gesaneerd.

❖ WATERKWALITEIT

Hoe ver staan we

Het visbestand binnen het afstroomgebied van de Kerkebeek is ontoereikend en weerspiegelt globaal een slechte waterkwaliteit. De opwaarts sterk vervuilde Moubeek hypothekeert nagenoeg de waterkwaliteit van het volledige stroomgebied. De nog ongezuiverde lozingen van de woonkern Wijnendale en industriële lozingen liggen hier aan de oorzaak. Opvallend is wel de goede score voor macro-invertebraten afwaarts op de Kerkebeek gelinkt aan een goede score voor opgeloste zuurstof. Op dit punt zijn ook de macrofyten geëvolueerd van een score slecht naar matig.

Het afvalwater van de grote woonkernen zoals Sint-Michiels-Brugge, Zedelgem, Loppem, Oostkamp, Veldegem en Aartrijke wordt reeds gezuiverd. In het afstroomgebied van de Kerkebeek situeren zich geen waterzuiveringsinstallaties. Het grootste deel van het afvalwater wordt getransporteerd naar de RWZI Brugge. Het afvalwater van Aartrijke is aangesloten op de RWZI Oostende. De huidige zuiveringsgraad voor het afstroomgebied van de Kerkebeek (eind 2022) bedraagt ruim 86,9% (stijging van ruim 5 % tov 2017) en de rioleringsgraad zo'n 89%. Het afstroomgebied van de Moubeek heeft met 61% de laagste zuiveringsgraad.

De laatste jaren is er maar één bovengemeentelijk en één gemeentelijk project uitgevoerd in Zedelgem (bijkomend 1630 IE). Er zitten nog heel wat projecten in de pipeline.

Wat staat er te gebeuren

Tegen 2027 moet de stikstofvracht met 57.780 kg naar omlaag, grotendeels te realiseren door de sector landbouw (76%). Het generieke landbouwbeleid (GLB en MAP) vormt een zeer belangrijke basis voor de verdere verbetering van de waterkwaliteit. Voor fosfor dienen we 3.100 kg te reduceren waarin de sector huishoudens de grootste bijdrage moet leveren (64%).

➡ Verdere uitbouw en optimalisatie van de waterzuiveringsinfrastructuur

Zuivering van de woonkern van Wijnendale is prioritair. Daarnaast dienen via het vergunningenbeleid de resterende industriële lozingen gesaneerd te worden.

Het is vooral de lintbebouwing en de kleinere woonkernen zoals Wijnendale (opwaarts Moubeek) en Sint-Jozef en Driekoningen in Torhout (opwaarts Veldbeek) die nog collectief gezuiverd moeten worden. Zuivering van de woonkern van Wijnendale is opgenomen op het Optimalisatieprogramma en gepland voor na 2025. Daarnaast is er veel verspreide bebouwing aanwezig waarvoor een IBA vereist is. De belangrijkste bovengemeentelijke saneringsprojecten voor de komende jaren zijn:

- 22042 Centralisatie vuilvracht Wijnendale, ca 1000 IE (Moubeek)
Hydraulische studie lopende om tracé collectoren vast te leggen; uitvoering gepland ten vroegste na 2025 (volgende legislatuur).
- 23525 Aansluiting Kronestraat – Faliestraat – Diksmuidse Heirweg, ca. 500 IE (Engelstraatbeek)
Start uitvoering 2024.
- 22335 Aansluiting Pottebezemstraat – Oude Gentweg – Driekoningenstraat in Torhout, ca 530 IE (Veldbeek)
In voorontwerpfase
- 23633 Afkoppeling Rijselsestraat en Wijk De Toekomst in Zedelgem
Uitvoering vanaf 2025
- 23629 Heraanleg Sint-Laurentiusstraat in Zedelgem, (Plaatsebeek)
Uitvoering vanaf 2024.

Gemeentelijke (vaak gesubsidieerde) projecten in de verschillende gemeenten zijn o.m.:

- Sanering Wijnendale (Torhout): gepland na 2025 (volgende legislatuur)
- Sanering regio Kronestraat – Diksmuidse Heirweg – Faliestraat – Vloethemveld (Zedelgem)
- 't Groenhof (Zedelgem) (vervangen gemengde leiding door gescheiden stelsel) (in uitvoering, einde der werken: 04/04/2025)
- Groenestraat (Zedelgem) (in uitvoering, einde der werken: 08/04/2026)

Specifiek voor de woonparken in Brugge is de stad bezig het IBA-beleid aan het uitrollen.

Aandachtspunten en acties:

- Opstellen meerjarenprogramma per gemeente voor de sanering van alle afvalwaters (aansluiting, decentraal, IBA) met indicatieve aanduiding timing.
- Uitwerken duidelijke visie inzameling vuilvracht en bepaling scheidingslijn gemeentelijk-bovengemeentelijk grensregio Ossebilkstraat-Moubekestraat-Aartrijksestraat en alle omliggende wijken (Zedelgem, Torhout).
- Gewest: duidelijkheid verschaffen over financiering/subsidiëring.

- Professioneel IBA-beleid uitbouwen, oa. regio Vloethemveld, villawijken Brugge (op enkele na zijn alle IBA's geplaatst)
- Overstorten: nood aan meer kennis over werking (frequentie, impact,...), duidelijk hiaat.

❖ WATEROVERLAST

Hoe ver staan we

➡ Riviercontract Kerkebeek in eindfase

Zo goed als alle maatregelen van het [riviercontract Kerkebeek](#) zijn uitgevoerd. Het riviercontract werd officieel ondertekend op 17 april 2018 en liep voor een periode van vijf jaar. In 2022 legde de Provincie West-Vlaanderen de Hollebeek in de Hollebekestraat in Zedelgem terug open. Het openleggen van de Kerkebeek in Brugge vormt nu nog het sluitstuk in het Riviercontract. Dit neemt niet weg dat we verder blijven zoeken naar projecten om maximaal te bufferen in het valleigebied.

➡ Aanleggen van een buffer voor waterberging/irrigatiebekken op de Moubeek

De Provincie West-Vlaanderen heeft begin 2022 in samenwerking met een lokale landbouwer en de VLM een gecontroleerd overstromingsgebied met private spaarfunctie langs de Moubeek gerealiseerd ([actie 5B C 0037](#)). Er kan 8.000m³ water op het terrein worden gebufferd en 5.000 m³ water opgeslagen. Het creëren van de extra ruimte voor water geeft ook meer kansen voor biodiversiteit. In samenwerking met het Regionaal Landschap Houtland en Polders wordt nog gekeken om kleine landschapselementen aan te planten zonder dat de waterberging en het water sparen daarbij in het gedrang komen. De VLM onderzoekt de mogelijkheid om beheerovereenkomsten af te sluiten langs de randen van het gebied. Dit integraal project is een onderdeel van het landinrichtingsplan Moubeek-Vloethemveld van de VLM.

➡ Signaalgebied woonpark Tillegem

Het woonpark Tillegem kent een hoog risico op wateroverlast en werd als signaalgebied afgebakend. Conform het algemeen beoordelingskader van de omzendbrief zijn nieuwe aansnijdingen van het woonpark niet wenselijk. Voor alle woonparken maakte de stad Brugge een RUP op dat voorlopig vastgesteld werd op 26 januari 2022. Voor wat betreft het woonpark Koning Albert I-laan (= woonpark Tillegem) zullen de onbebouwde percelen

nog steeds bebouwd kunnen worden. Dit wel met die verstande dat men er aangepast zal moeten bouwen. Dit zal expliciet worden opgenomen in de voorschriften.

Wat staat er te gebeuren

➡ WORG Groene meersen

De Vlaamse Regering besliste op 31 mei 2024 tot definitieve aanduiding van verschillende West-Vlaamse gebieden als watergevoelig openruimtegebied (WORG) waaronder het signaalgebied [Groene meersen](#) in Zedelgem. Het gebied omvat 2 verschillende bestemmingen op het gewestplan: “woonuitbreidingsgebied” en “recreatiegebied”. De overstromingsproblematiek, gelinkt aan de Moubeek en de Schattinkbeek treft voornamelijk het oostelijk deel van het signaalgebied ingekleurd als “recreatiegebied”. Dit deel wordt omgezet naar een andere bestemming die compatibel is met regelmatig terugkerende overstromingen. Voor de realisatie van de gewenste oppervlakte aan recreatie wordt uitgekeken naar andere nabije locaties. Hierbij kan het instrument planologische ruil worden ingezet. Een RUP is in opmaak.

➡ Extra buffering in de bovenstroomse gebieden

De gemeente Zedelgem onderzoekt de mogelijkheid tot meer buffering op de **Watermolenvijver** om enerzijds het overstromingsrisico van uit de Rollewegbeek te verminderen en anderzijds om water beschikbaar te hebben voor de landbouw in droogteperiodes. Het bekkensecretariaat van de Brugse Polders zoekt samen met de lokale partners naar extra buffering op de bovenlopen zoals in de **vallei van de Langedijkbeek**. Nieuwe acties om wateroverlast te voorkomen zijn opgenomen in de hemelwater- en droogteplannen van de gemeenten. Zoals bijvoorbeeld onderzoek om de Moubeek t.h.v. het industrieterrein Zuidwege terug open te leggen of extra waterberging creëren op de Zabbeek stroomopwaarts Zedelgem-centrum.

Het projectvoorstel van de **Langedijkbeek** werd door de provincie West-Vlaanderen aangemeld bij de projectoproep **LEVEND WATER 2024**. Dit betreft een project dat als quick-win uitgevoerd kan worden. Het plan is een gevraagde actie vanuit het riviercontract van

de Kerkebeek en het betreft vooral het inzetten op infiltratie en bovenstrooms ophouden van water in oude veldvijvers. De inrichting past ook in het ontsnipperen van Doeveren en Hoogveld met een ecologische corridor die meteen ook ontsluiting biedt en de belevingskwaliteit verhoogt. Inrichtingsmaatregelen:

- plaatsen van een knijpconstructie voor opstuwing en bovenstroomse waterbuffering;
- herstel van de oude veldvijvers langs de Langedijkbeek ter hoogte van Hoogveld, op de percelen in eigendom van Natuurpunt;
- herprofilering oevers Langedijkbeek, wegnemen van oeverwallen om water natuurlijke ruimte te geven.

VLM is bezig met de Provincie West-Vlaanderen en ANB om een vernattingsproject op de **Moubeek** (thv. Kronenmolenstraat-Wolfstraat) te realiseren nl. bebossing en waterberging. In 2023 werd een moerasbos aangelegd en de inrichting van de waterinfrastructuur door de provincie zal in het voorjaar 2024 voltooid worden.

➞ Masterplan Chartreuse

In 2023 startten stad Brugge en de WVI met de opmaak van een masterplan voor het gebied Chartreuse. Het gebied zelf is op vandaag grotendeels in gebruik als landbouwgebied rondom de centraal gelegen hoeve 'Klein Magdalenagoed'. Palend aan de Koning Albert I-laan bevindt zich de districtspost van AWV district Brugge. Door het gewestelijk RUP Afbakening regionaal stedelijk gebied Brugge – herneming (definitief vastgesteld op 15-09-2017) kreeg het zuidelijk deel van het Chartreusegebied (ca. 20,7 ha groot) een bestemming als 'Specifiek bedrijventerrein Chartreuse'. In het plangebied komen echter heel wat claims boven op elkaar te liggen: ruimte voor bedrijven, behoud archeologisch erfgoed, landschappelijke inpassing in de groene gordel en ruimte voor water. In samenspraak met VMM en AWV worden verschillende scenario's uitgewerkt om ruimte terug te kunnen geven aan de vallei van de Kerkebeek.

❖ WATERSCHAARSTE

Voor de bovenlopen van de Kerkebeek begint de verdrogingsproblematiek meer en meer een rol te spelen. Zo viel de Plaatsebeek in de zomer van 2019 droog. Tijdens de zomermaanden worden meer en meer captatieverboden van kracht. Van 7 juli t.e.m. 2 augustus 2023 werd er een captatieverbod afgekondigd voor het volledige afstroomgebied van de Kerkebeek

Het sneller stopzetten van watercaptaties of het water infiltreren of ophouden door vispasseerbare drempeltjes zijn mogelijke maatregelen. De gemeenten Zedelgem en

➞ BETONwater voor irrigatie in de vallei van de Moubeek

Met dit project wil de provincie West-Vlaanderen de regio Torhout-Zedelgem waterrobuuster maken en inzetten op het vasthouden en opsparen van overtollig hemelwater van bedrijventerreinen. Dit water kan vervolgens tijdens droge periodes beschikbaar gesteld worden aan landbouwers en nabijgelegen bedrijven. Er werden 4 locaties geselecteerd:

- 1) Bedrijventerrein Torhout-Noord (53 ha). Dit bedrijventerrein is ook pilootgebied in het traject 'bedrijventerreinen van de toekomst', geïnitieerd door POM West-Vlaanderen.
- 2) De voormalige bedrijfssite Lammens in Torhout. Global Estate Group zal de site verder ontwikkelen. Doel: ruimte creëren voor diverse kleinere KMO's, met aandacht voor het waterverhaal en vanuit duurzaam perspectief.
- 3) Bedrijventerrein De Schatting (70 ha) in Zedelgem. Veel verharde oppervlakte aanwezig. Ingebuisd onder de terreinen loopt de Moubeek.
- 4) De bedrijfssite van Meubar (meubelbedrijf). De volledige site werd in 2020-2023 vernieuwd. Alle afwatering gebeurt op heden richting een omwalde vijver in het noorden op de site. Van daaruit werd een overloop naar de Moubeek gecreëerd.

Het project kwam tot stand met de financiële steun van Agentschap Landbouw en Zeevisserij i.k.v. de projectoproep 'hergebruik restwater', met nauwe betrokkenheid van landbouwers en bedrijven in het projectgebied en in samenwerking met diverse partners.

Het project startte in mei 2023 met een haalbaarheidsstudie en een participatietraject. Het verwervingsproces van de gronden om een captatiebekken aan te leggen loopt succesvol maar is nog niet afgerond.

❖ ECOLOGISCH HERSTEL

➞ Open ruimte voor de Kerkebeek in Brugge

<https://www.vmm.be/water/beheer-waterlopen/projecten/openlegging-kerkebeek-in-brugge/open-ruimte-voor-kerkebeek-in-brugge>

Vanaf het Dolfinarium tot het treinstation van Brugge stroomt de Kerkebeek in een betonnen koker onder de grond. Ter hoogte van [wijkpark Ten Boomgaard](#) zal de VMM een open bedding voor de waterloop aanleggen ([actie 8A E 0395](#)). De betonnen koker blijft behouden en krijgt een nieuwe bestemming als opslag voor regenwater. Door de aanleg van een open bedding krijgt water meer ruimte en kan regenwater opnieuw infiltreren. Het bevordert ook de waterkwaliteit en biedt verkoeling in warme periodes.

In samenwerking met de stad Brugge wordt de omgeving omgevormd tot een recreatief park waar de Kerkebeek een centrale rol speelt en buurtbewoners tot rust komen. Naast een beleevingsfunctie heeft de waterloop ook een sensibiliserend effect. Het brengt buurtbewoners in contact met het kostbare water en maakt hen bewust van de actuele droogte- en overstromingsproblematiek. De werken zijn in november 2022 gestart.

De graafwerken zijn afgerond en knappe [dronebeelden](#) tonen hoe de ingekokerde Kerkebeek in wijkpark Ten Boomgaard opnieuw naar de oppervlakte komt.

Aanleg van het park met paden, groen en beekafwerking zal gebeuren in 2024.

Het openleggen van de Kerkebeek vormt hiermee het sluitstuk van het Riviercontract Kerkebeek.

➡ **Uitvoeren van ecologisch herstel (incl vismigratie) van de Kerkebeek in Brugge.**

Ecologisch herstel van de Kerkebeek ter hoogte van het park Rode Poort met sanering van het vismigratieknelpunt t.h.v. het vuilrooster aan de Rietlaan in Brugge ([actie 8A E 0396](#)) is in voorbereiding bij VMM maar zal pas in uitvoering kunnen gaan indien er voldoende financiële middelen voorhanden zijn. Er wordt onderzocht of deze actie kan meegenomen worden in een nieuw dienstenbestek met extra middelen vanuit de stroomgebiedbeheerplannen.

➡ **Ecologisch herstel Kerkebeek**

Het afwaartse traject van de Kerkebeek wordt gekenmerkt door betonnen oevers en een inkokering. Naar ecologie toe is hier nog werk aan de winkel.

Om het volledige traject ecologisch opnieuw in te richten zijn onvoldoende financiële middelen beschikbaar bij de waterbeheerder. Prioriteit is het ingekokerde deel terug openleggen (zie actie [actie 8A E 0395](#)).

➡ Ruimen van de Oude Kerkebeek en aanleg van een sedimentvang.

In het afstroomgebied komt bodemerrosie vrij lokaal voor t.h.v. de bovenlopen wat zorgt voor aanslibbing afwaarts. De slibuiming van de Oude Kerkebeek werd in 2020 reeds uitgevoerd ([actie 8B C 0080](#)) en werd per vergissing nog meegenomen in het nieuwe stroomgebiedbeheerplan. De Oude Kerkebeek werd geruimd tot op de vaste bodem, inclusief de reeds aanwezige sedimentvang en de koker onder de expressweg.

➡ Klimaatbestendig project Maaïke Kerrebroeckpark in Brugge

12 openbare groenrealisaties ontvingen in december 2023 het gloednieuwe label 'Klimaatbestendig Project' tijdens de Openbaargroen-Awards van de Vereniging voor openbaar Groen vzw in samenwerking met VMM. Ze pakken klimaatuitdagingen aan zoals wateroverlast, droogte en hittestress. Eén van de winnaars is het Maaïke Kerrebroeckpark in Stad Brugge. Bij de uitwerking van de ontwerpen werd beroep gedaan op de klimaatadaptatietools van VMM om zowel zicht te krijgen op de lokale kwetsbaarheden (via de IMPACT-tool) als om het milderend vermogen van ontwerpvarianten te achterhalen (via de PROJECT-tool). In overleg met de bewoners werd een grijze woonwijk omgevormd tot een groene oase met veel infiltratiemogelijkheden en boomschaduw.

❖ TOEKOMSTIGE OPPORTUNITeiten

➡ LIJSTERBEEK

In deze beekvallei zijn reeds een pak gronden eigendom van VLM en van Natuurpunt. De provincie beheert de waterloop. Hier is er een unieke koppelkans om de herinrichting van de beek te koppelen aan maximale inzet op waterinfiltratie, natte natuur en natuurbeleving. De provincie heeft één perceel aangekocht t.h.v. de Wulgenbroekenstraat om de Lijsterbeek te verleggen zodat deze niet meer ingebuisd onder een woning stroomt. Maar niet evident gezien de nabijheid van de spoorweg en dit vereist bijkomend stabiliteitsonderzoek door een studiebureau. Verderop stroomopwaarts zijn er kansen om het water wat meer in de Wulgenbroeken te houden via een te realiseren stuw op de Lijsterbeek. Ter hoogte van het klaverblad langs de Lijsterbeek heeft de VLM ook

verschillende gronden in eigendom. De bestemming ervan moet nog verder uitgewerkt worden.

➡ ZUIDERVAARTJE en LEISELEBEEK

Een grondige slibuiming van het Zuidervartje-Leiselebeek ter hoogte van het Lappersfort wordt meer en meer urgent. De provincie is zich daar van bewust maar de uitvoering is moeilijk omdat de gronden eigendom zijn van de NMBS. Een gewoon regulier onderhoud gebeurt wel. Officieel is het Zuidervartje nog in eigendom en beheer van De Vlaamse Waterweg. Een bijkomend knelpunt is dat de Leiselebeek (zijbeek van het Zuidervartje) in de riolering stroomt van stad Brugge. Farys en Aquafin, met samenwerking van Stad Brugge zal een eigenaarschapsstudie opstarten voor gans St-Michiels en St-Andries Hierin zullen ook deze knelpunten naar voor komen. Na het ruimen van het Zuidervartje zal de stroomrichting van de Leiselebeek terug in de normale richting stromen en niet meer terug richting St Michiels.

Zuidervaartje

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

Het Zuidervaartje is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden).

wateroverlast

Dit afstroomgebied behoort tot de zandstreek, met niveaus variërend tussen de 4,00 m (Assebroekse Meersen) en 24,10 m TAW (cuestagebied van Oedelem). Het Zuidervaartje staat in voor de afwatering van het laaggelegen gebied tussen Brugge en Oostkamp. De Groene Wijk in Assebroek en de wijken bij Steenbrugge zijn gevoelig voor wateroverlast.

Het peilbeheer wijkt in dit hellend gebied uiteraard sterk af van dat in de polderstreek en we dienen het water zoveel als mogelijk op te houden in de stroomopwaartse gebieden ter vrijwaring van de stroomafwaartse gebieden. Eens het water de lage zones heeft bereikt, met het gevaar van wateroverlast of mogelijke overstromingen tot gevolg, komt het er dan wel op aan de lozingsmogelijkheden naar de afvoerkanalen (Gentse Vaart, Zuidervaart en Leopoldkanaal) optimaal te benutten.

Grote verharde oppervlakken zoals parkings (omgeving Brugge) zorgen echter voor een verminderde infiltratie en versnelde afvoer. Maatregelen inzake **infiltratie, buffering, vertraagde afvoer zijn noodzakelijk**. De dekzandrug ter hoogte van Assebroek-Oedelem biedt potenties voor infiltratie en het bovenstrooms vasthouden van water (vb. debietsbegrenzers op de Maleie en de Gemene Weidebeek).

watertekort

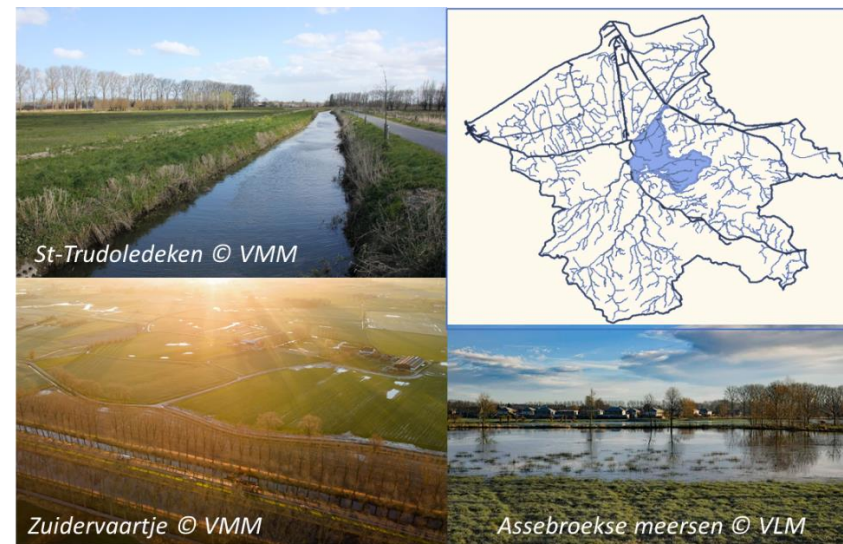
We streven naar een maximale, continue **waterbeschikbaarheid** voor alle sectoren. Water wordt duurzaam en zoveel mogelijk circulair gebruikt en gespaard uit natte

perioden om in droge perioden te gebruiken. Hemelwater wordt zo veel mogelijk ter plaatse gehouden door te infiltreren en te bufferen. De Assebroekse meersen willen we vrijwaren van verdroging in de zomer door een goed peilbeheer.

waterbeleving

Een troef binnen dit gebied zijn de Assebroekse meersen. Hier dienen natuur, waterberging en recreatie hand in hand te gaan.

Meer info: bekken specifiek deel bekken van de Brugse Polders

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

NAAR EEN EFFICIËNT BEHEER VAN HET ZUIDERVAARTJE

De laatste jaren trad er beperkt wateroverlast op in de omgeving van Brugge t.h.v. het Lappersfortbos en verder stroomafwaarts voornamelijk te wijten aan een weelderige groei van oever- en bodemvegetatie en aanslibbing van het Zuidervvaartje waardoor een vlotte waterafvoer naar het Leopoldkanaal niet gegarandeerd kon worden. Een doorn in het oog van veel aangelanden. Het Zuidervvaartje is eigenlijk eerste categorie maar was altijd al in beheer bij De Vlaamse Waterweg. Na bemiddeling van het Bekkenbestuur van de Brugse Polders in de periode 2018-2019 was DVW bereid om i.h.k.v. een efficiënter beheer een aantal waterlopen toe te vertrouwen aan VMM en zo kon ook een slibruiming van het Zuidervvaartje bewerkstelligd worden. De VMM had echter niet de middelen om het Zuidervvaartje in één keer aan te pakken en startte gefaseerd in 2021 met de slibruiming. Met extra Blue Deal geld, kon de slibruiming in 2022 versneld voltooid worden.

Begin 2023 werd er ook een officiële **samenwerkingsovereenkomst** tussen beide partijen gesloten.

De Vlaamse Milieumaatschappij staat in voor het beheer van:

- het Zuidervvaartje categorie 1 vanaf de uitstroom koker Kerkebeek (incl. de duiker onder het Kanaal Gent-Oostende) tot de uitmonding in het Leopoldkanaal (inclusief de duiker onder het Afleidingskanaal van de Leie en het pompstation te Oostkerke);
- de Vestinggracht categorie 1 vanaf het pompgemaal Ketsbrugge tot aan de Bevrijdingslaan;

De Vlaamse Waterweg blijft beheerder voor de Vestinggracht categorie 1 vanaf de Bevrijdingslaan tot aan de monding in het kanaal Gent-Oostende.

WATER-LAND-SCHAP BEVERHOUTSVELD

Het Beverhoutsveld is een typisch drevenlandschap, op de grens van Beernem, Oostkamp en Brugge. Het landbouwgebied wordt gekenmerkt door een nat, overstroombaar gedeelte in de noordelijke helft (paalt aan de Assebroekse meersen) en een droog, zanderig gedeelte in de zuidelijke helft. Het noordelijk gebied met als hoofdwaterloop het

Sint-Trudoledeken watert af naar het Zuidervvaartje. Het Sint-Trudoledeken wordt gevoed door het stelsel van de Bergbeek, Poulagiebeek, Hellepoelbeek, Groenstraatbeek, Meersbeek en Dorpsbeek.

Het middengebied wordt ontwatert via het de Hoofdsloot, die op zijn beurt uitmondt in het kanaal Gent-Brugge en ook het meest zuidelijke gebied van de Geuzenbeek en de Zuiddambeek stroomt af naar het kanaal Gent-Oostende (zie gebied [Kanaal Gent-Oostende](#)).

Momenteel staan er geen stuwen op de waterlopen binnen het Beverhoutsveld en is er een zeer beperkte buffering en infiltratiecapaciteit. Het project onder coördinatie van de provincie West-Vlaanderen zet in op extra waterinfiltratie door te snelle afstroom te beperken en het verbeteren van de bodemkwaliteit. Het Beverhoutsveld wordt een modelgebied waar alle belanghebbenden samen aan de slag gaan om een duurzaam beheer uit te werken en waar de Blue Deal in de praktijk wordt omgezet. Monitoring

Om het effect van de maatregelen op het watersysteem te monitoren zullen gedurende het ganse project waterpeilmetingen (grondwater- en oppervlaktewaterpeilen) uitgevoerd worden (gegund aan het bedrijf iFLUX, plaatsing zomer 2024). Agentschap Natuur en Bos plaatste eveneens al een aantal peilbuizen in samenwerking met het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek op percelen in eigendom van ANB en van de gemeente Beernem, gelegen in het noorden van het Beverhoutsveld.

De partners engageren zich tot volgende doelstellingen:

- optimaliseren van het watersysteem van het Beverhoutsveld
- verbeteren van de waterkwaliteit
- toekomstbestendige verdienmodellen voor land- en tuinbouw
- werken aan bodemoptimalisatie
- opwaardering van het landschap en natuurontwikkeling
- duurzame energieproductie ingebed in het landschap.

<https://www.vlm.be/nl/projecten/vlm-projecten/waterlandschap>

GEBIEDS- EN THEMATISCH OVERLEG (GTO)

De fysicochemische **waterkwaliteit** van zowel het Zuidervaartje als de zijwaterloop St.-Trudoledeken is globaal gezien matig. Probleemparameters zijn totaal fosfor, orthofosfaat, opgeloste zuurstof en geleidbaarheid. Overstorten (Oedelem, Brugge), huishoudelijke lozingen en diffuse verontreiniging vanuit de landbouw vormen de grootste vervuilingdrukken voor dit gebied. De **macro-invertebraten** scoren voor beide waterlopen goed doch de overige kwaliteitselementen (hydromorfologie, macrofyten, vis) scoren nog ontoereikend.

Het bekkensecretariaat zal een **gebieds- en thematisch overleg** opstarten (GTO) voor het Zuidervaartje. Samen met de verschillende experts rond waterkwaliteit en -beheer zal de kwaliteit van de waterlopen binnen het afstroomgebied en alle knelpunten grondig doorgelicht worden. Dit als doel om de goede toestand voor het afstroomgebied van het Zuidervaartje te bereiken na 2033 mits natuurlijk herstel. **Planning: 2024.**

➡ **Meer info: bekkenspecifiek deel bekken van de Brugse Polders**

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

❖ WATERKWALITEIT

Hoeveer staan we

De fysicochemische waterkwaliteit van zowel het Zuidervaartje als van het Sint-Trudoledeken is globaal gezien matig. Probleemparameters zijn totaal fosfor, orthofosfaat, opgeloste zuurstof en geleidbaarheid. Overstorten (Oedelem-Brugge), huishoudelijke lozingen en diffuse verontreiniging vanuit de landbouw vormen de grootste vervuilingdrukken voor dit gebied. De macro-invertebraten scores voor beide waterlopen goed doch de overige kwaliteitselementen (hydromorfologie, macrofyten, vis) scores nog ontoereikend.

➡ Slibruiming Zuidervaartje

De Vlaamse Milieumaatschappij heeft de grootschalige slibuiming van het Zuidervaartje afgerond. Het Zuidervaartje werd geruimd vanaf de monding van de Kerkebeek in Brugge (afwaarts sifon zuidervaart onder kanaal Gent-Brugge) t.e.m. de monding in het Leopoldkanaal. Het laatste traject langs de historische vesten van Damme werd in 2022 geruimd (ca. 8.000 m³). Eerder werd al 27.000 m³ slib geruimd.

Door de lozing van overstortwater uit het rioleringsstelsel was het slib vervuild. Daarnaast is het Zuidervaartje op verschillende locaties historisch verontreinigd, vooral met zware metalen (chromium, lood, nikkel, koper en zink), PCB's en minerale oliën. Door het verontreinigde slib weg te halen kan de waterkwaliteit zich nu herstellen en krijgt de fauna en flora in en langs de waterloop opnieuw kansen.

De slibuiming werd mogelijk gemaakt door extra budgetten van de Blue Deal, waarmee Vlaanderen de strijd aangaat tegen droogte en waterschaarste. Dankzij deze slibuiming kan het Zuidervaartje grotere volumes aan water bergen waardoor ze minder snel droog komt te staan. De slibuiming is ook belangrijk voor de goede afwatering van

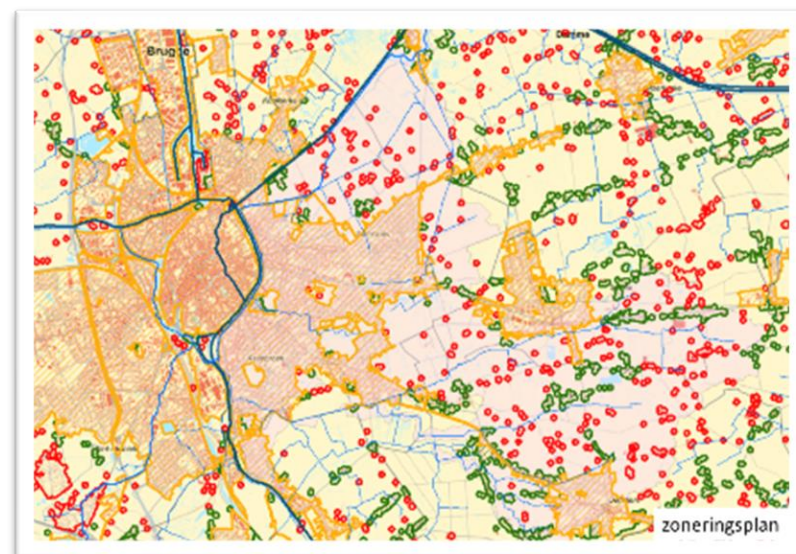
regenwater uit Brugge via het Zuidervaartje. Zo kan dit water terug op een natuurlijke manier naar zee vloeien en moet er in het pompgebied te Ketsbrugge minder verpompt worden. De werken beperken dan ook het overstroomingsrisico. Dit is zeer duidelijk gebleken bij de wateroverlast van januari en november 2023 en januari 2024.

Wat staat er te gebeuren

De vooropgestelde reductiedoelen bedragen voor stikstof en fosfor respectievelijk 50% tegen 2027. De reductiedoelstelling voor stikstof hebben we gehaald ! Voor fosfor dienen we wel nog een reductie van 980 kg te realiseren waarin de sector landbouw de grootste bijdrage moet leveren (61%). Het generieke landbouwbeleid (GLB en MAP) vormt een zeer belangrijke basis voor de verdere verbetering van de waterkwaliteit.

➡ Verdere uitbouw en optimalisatie waterzuiveringsinfrastructuur

Het Zuidervaartje is grotendeels geruimd. Het komt er nu op aan om nieuwe verontreiniging maximaal te voorkomen. Aquafin werkt een project uit voor de optimalisatie van het collectorenstelsel in Brugge. Daardoor zal meer huishoudelijk afvalwater naar het zuiveringsstation van Brugge stromen en daalt de overstortfrequentie naar het Zuidervaartje. Het pompstation in de Polderstraat, het overstort aan de Vestingstraat en Generaal Lemanstraat worden aangepakt. Er worden ook gescheiden rioleringen aangelegd om de overstortwerking tot een aanvaardbaar niveau te brengen.

2023 was een jaar van vernieuwing in Damme. Met de dorpskernvernieuwingen in Oostkerke en Den Hoorn en werken in Moerkerke en Sijsele werd een pak nieuwe infrastructuur gerealiseerd waaronder ook aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel in [Oostkerke](#).

Het afstroomgebied van het Zuidervaartje zelf heeft een hoge zuiveringsgraad (>90%). Het zijn vooral vrij veel IBA's die nog geplaatst dienen te worden.

Binnen de werkgroep waterkwaliteit van het waterlandschapsproject Beverhoutsveld worden de knelpunten geïnventariseerd: nog te plaatsen IBA's, verdunningsknelpunten, problematische overstorten. Op de Hellepoelbeek werd zware rioolschimmel vastgesteld (ten zuiden van de Bruggestraat ter hoogte van de Vullaertstraat).

Het college van gemeente Beernem keurde de plaatsing van 7 prioritaire IBA's goed in het afstroomgebied van de Bergbeek. Vermoedelijke timing voor realisatie is het voorjaar van 2025 (onder voorbehoud van goedkeuring door gemeenteraad en Aquafin). Gemeente Oostkamp keurde de plaatsing van 5 IBA's met invloed op Beverhoutsveld goed. Vermoedelijke timing voor realisatie is het najaar van 2024.

➡ **Aanpak slecht scorend MAP-meetpunt op de Dorpsbeek**

Op de Dorpsbeek ter hoogte van Sijsele is er al jarenlang een MAP-meetpunt dat slecht scoort zonder dat er enige positieve evolutie waarneembaar is. Er zijn diverse acties lopende via de werkgroep waterkwaliteit binnen het waterlandschapsproject Beverhoutsveld om de oorzaken van de te hoge nitraatwaarden te achterhalen. Volgende pistes worden onderzocht: impact serreteelt, mestlozingen, calamiteiten, aanrijking van nitraat uit het grondwater, ...

Er wordt ingezet op extra monitoring van grond- en oppervlaktewater.

➡ **Plaatsen van een fosforfilter op de Bergbeek**

Op alle meetpunten in het Beverhoutsveld is fosfor te hoog. Binnen het waterlandschapsproject werd voorgesteld om als testcase een fosforfilter te plaatsen in de Bergbeek ter hoogte van de Sijselestraat. Het ontwerp wordt verder uitgewerkt door VLAKWA en Inagro, gebaseerd op een vast frame in de beek gevuld met ijzerkorrels waar fosfor op hecht. Mogelijks is een helofytensloot daar ook een alternatieve, meer natuurlijke optie. De doorgang van water bij wateroverlast is dan wel een belangrijk aandachtspunt. Deze twee pistes worden verder onderzocht in samenspraak met Oostkustpolder en Agentschap voor Natuur en Bos.

❖ **WATEROVERLAST**

Een belangrijke functie van het Zuidervaartje is de ontwatering van een oorspronkelijk landbouwgebied waar in de tweede helft van de 20ste eeuw een aantal woonwijken zijn gerealiseerd in laaggelegen gebieden die vatbaar zijn voor overstromingen zoals o.a. de Leiselewijk- en Godelievewijk in Sint-Michiels alsook een aantal alleenstaande woningen omheen de Wulgenbroeken. De laatste jaren trad er beperkt wateroverlast op in de omgeving van Brugge t.h.v. het Lappersfortbos en verder stroomafwaarts voornamelijk te wijten aan een weelderige groei van oever- en bodemvegetatie en aanslibbing van het Zuidervaartje waardoor een vlotte waterafvoer niet gegarandeerd kan worden. Dit is grotendeels opgelost door ruiming van het Zuidervaartje, traject 1ste cat (afwaarts Lappersfortbos).

Eind 2021 waren er in de gemeente Beernem bij overvloedige regenval, lokale wateroverlastknelpunten. De gemeente wil inzetten op bijkomende buffering in de stroomopwaartse gebieden (Zoetebeek en de Govaertsbeek) en zal de waterdoorvoer van de Poelagiebeek onder de Sijselestraat verbeteren.

Wetlandplan Natuurpunt

Begin 2024 heeft Natuurpunt zijn Wetlandplan voorgesteld. Daarmee wil het tegen 2027 bijna 1.500 hectare natte natuur herstellen in Vlaanderen. Het heeft 18 eigen natuurgebieden uitgekozen om dit te realiseren waaronder de stadswallen van Damme. Natuurpunt krijgt daarvoor subsidies van Europa en Vlaanderen.

➡ **Van signaalgebied naar WORG**

De Vlaamse Regering besliste op 31 mei 2024 tot definitieve aanduiding van verschillende West-Vlaamse gebieden als watergevoelig openruimtegebied (WORG) waaronder Hoeve Sint-Trudo, Mispelaar en Zuidervaartje.

Stad Brugge zal de woonuitbreidingsgebieden [Sint-Trudo Oost](#), [Mispelaar-zuid](#) en ook [Kerkdreef](#) (deel van het signaalgebied Groene Wijk Assebroek) via een RUP herbestemmen naar open ruimte. Waterinfiltratie en -buffering zullen de nodige ruimte krijgen door percelen bouwvrij te houden en ze te herbestemmen naar open ruimte. Het college van burgemeester en schepenen keurde op 13 maart 2023 de startnota's voor de drie RUP's goed. Op 17 april 2023 tot en met 16 juni 2023 werd een publieke raadpleging gehouden. Alle inspraakreacties en adviezen worden verwerkt in een scopenota. Het signaalgebied St. Trudo ligt voor 90 % binnen het RUP St. Trudo Oost. Het uitvoeren van fase 1 aan de Poulagiebeek en een vijftal knijpconstructie stroomopwaarts heeft het overstromingsrisico wel ingeperkt t.h.v. de Zandgrachtstraat. Sedert enkele jaren is er geen wateroverlast geweest.

 www.signaalgebieden.be

➡ Nieuwe klepstuwen met vispassage

Op het St. Trudoledeken achteraan St. Lucas wordt er door de Oostkustpolder een klepstuw gepland met een vispassage om het water op te houden. De bedoeling is stroomafwaarts het waterpeil te verlagen zodat de Hoofdsloot/Marelbeek beter gravitair kan afwateren. Op die manier kan het peil van de hoofdsloot beter gestuurd worden zonder bemaling via het pompemaal in Oostkamp. Voordelen zijn het lagere energieverbruik en de mogelijkheid om opwaarts het St.- Trudoledeken meer water op te houden voor infiltratie en andere doeleinden.

Op de Verloren Kreek in Damme t.h.v. de Waterpolder komt er eveneens een nieuwe type stuw met een vispassage om meer water te kunnen ophouden. De achterliggende percelen worden in droge periodes dan beter voorzien van water.

Voor beide stuwen werd een omgevingsvergunning verleend.

❖ WATERSCHAARSTE

Grote verharde oppervlakken zoals parkings (omgeving Brugge) zorgen voor een verminderde infiltratie en versnelde afvoer. Maatregelen inzake infiltratie, buffering, vertraagde afvoer zijn noodzakelijk. De dekzandrug ter hoogte van Assebroek-Oedelem biedt potenties voor infiltratie en het bovenstrooms vasthouden van water (vb. debietsbegrenzers op de Maleleie en de Gemene Weidebeek). De gemeente Beernem finaliseerde in 2023 hun droogte- en hemelwaterplan. Stad Brugge is begin 2024 gestart met de opmaak van hun hemelwater- en droogteplan, voortbouwend op het klimaatadaptatieplan.

❖ ECOLOGISCH HERSTEL

➡ Herstellen van de Poulagiebeek in open traject ter hoogte van Oedelem

Blijvende aandacht dient uit te gaan naar het terug in **open profiel** brengen van waterlopen met flauwe talud zodat extra berging kan gecreëerd worden zoals bijvoorbeeld voor de Poulagiebeek ([actie 8A_D 0163](#)) die bij zware regen uit haar oevers

treedt en straten onder water zet. In juni 2021 startten de werken voor fase 1 (Oedelem-Beernem). Helaas bleek het hier niet mogelijk om flauwe taluds aan te leggen door het gebrek aan ruimte tussen de privétuinen. Voor Fase 2 ter hoogte van de Sijselestraat werd beslist om de werken niet uit te voeren omdat de kosten baten niet tegen elkaar opwegen. De werken zijn niet noodzakelijk, de buizen zijn nog goed en kunnen het water komende van stroomopwaarts voldoende slikken. Het in open profiel heraanleggen biedt ecologisch weinig meerwaarde omdat uit de voorstudie en opmetingen bleek dat door de beperkte ruimte en het verval er opnieuw met betonnen U-profielen zou moeten worden gewerkt. Ook de aangelanden waren geen vragende partij voor de openlegging.

Slechts één jaar nadat het open profiel werd aangelegd was de bodem van de betonnen U-bakken al volledig begroeid. Om een vlotte waterdoorvoer te kunnen garanderen, moest alle vegetatie verwijderd worden. Een op te volgen aandachtspunt.

Blankenbergse Vaart - Noordede

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De **Blankenbergse Vaart – Noordede** een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden). De vooropgestelde reductiedoelen voor stikstof en fosfor zijnde 50% reductie tegen 2027, worden gehaald.

wateroverlast

De kustpolders hebben een trage waterafvoer door het geringe bodemverhang en lozingsmogelijkheden die afhangen van het zeepeil. Door die combinatie vormt het gebied een hoogrisico voor overstromingen. In het bijzonder Bredene dient beter beschermd te worden zowel van overstromingen vanuit zee als vanuit het binnenland. Lokale beschermingsmaatregelen in het mondingsgebied van de Blankenbergse Vaart, de Noordede en het Lisseweegs Vaartje worden gerealiseerd.

watertekort

Het waterbeheer in dit gebied staat voor steeds grotere en nieuwe uitdagingen, waaronder verzilting en watertekorten tijdens de voorbije zomers en het tegemoetkomen aan de noden voor natuur en landbouw tijdens dergelijke periodes van droogte. Nieuwe uitdagingen vragen nieuwe oplossingen. Een belangrijke oplossing voor de problematiek in de Oudlandpolder is het compartimenteren naargelang zijn gebruiksfuncties. Het water- en peilbeheer dient aangepast te worden zodat meer natuurgerichte compartimenten een ander peilregime kunnen hebben dan meer landbouwgerichte compartimenten.

De Oudlandpolder heeft heel wat recreatieve troeven en de recreatiedruk is hoog (de kust, natuurgebieden, wandel- en fietsknooppunten, De Spuikom, recreatieplassen,...). Waterrecreatie op de polderwaterlopen is ook in opmars zoals bijvoorbeeld suppen op de Blankenbergse Vaart. Voor de uitbouw van een volwaardig kano- en kajaktraject is er momenteel nog onvoldoende draagvlak. Via Landinrichting willen we de toeristische en recreatieve druk op de duinen beter leiden. Daarnaast willen we (water)erfgoed valoriseren en beschermen zoals de waterinlaat Twee Speyen en het pompemaal in Meetkerke.

Meer info: bekenspecifiek deel bekken van de Brugse Polders

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

RAAMAKKOORD OUDLANDPOLDER

Op 4 april 2019 ondertekenden 20 partners het [Raamakkoord van de Oudlandpolder](#). Dit is een historische en noodzakelijke stap naar een **klimaatrobuust waterbeheer** in dit poldergebied met realisatie van de lange termijn doelstellingen van het gebied voor zowel landbouw als natuur. Door de stuurgroep Oudlandpolder werd reeds een eerste **vijfjaren actieprogramma** opgemaakt. De operationalisering gebeurt via de instelling van een [Landinrichtingsproject Oudlandpolder](#).

Het bekkensecretariaat Brugse Polders volgt de verdere ontwikkelingen in dit gebied samen met de betrokken partners van nabij op en faciliteert de uitvoering van een aantal deelacties zoals aanpak van verzilting en onderzoek naar hergebruik effluent RWZI Brugge ([actie 5B_C_0041](#)).

HERZIENING ZUIVERINGSGEBIED BRUGGE

De vuilvracht afkomstig van Blankenberge, campingzone Haerendijcke, Wenduine en Nieuwmunster wordt verpompt richting RWZI Brugge via pompstation Drijfstraat. Dit pompstation, met een persleiding van ca. 6 km door poldergebied, is een kritische schakel in de zuiveringsinfrastructuur van zuiveringsgebied Brugge. Het vormt immers de enige verbinding van kustregio Blankenberge richting RWZI Brugge. De persleiding is in slechte staat en in 2021 heeft er zich een grote breuk voorgedaan.

Na dit incident nam het secretariaat van het Bekken van de Brugse Polders het initiatief om met de partners te bespreken of een nieuwe RWZI t.h.v. Blankenberge geen beter alternatief is. Dit zou in het RUP van de Oudlandpolder kunnen meegenomen worden. In 2022 maakte Aquafin hiervoor een scenario-analyse op. Op basis van de financiële analyse gaat de voorkeur uit naar behoud van bestaande zuiveringsinfrastructuur (21 mio EURO KWZI versus 3 mio EUR renovatie). Technisch (meer oppompen) en maatschappelijk gezien blijkt er ook geen noodzaak om voor een lokale RWZI te gaan. De renovatie van de persleiding wordt op het investeringsprogramma van Aquafin opgenomen.

PEILBESLUIT HELPT WATER BETER VASTHOUDEN

Een doelstelling in de Blue Deal is "water beter vasthouden". Het nieuwe instrument "peilbesluit" voor onbevaarbare waterlopen dat in december 2022 door de Vlaamse Regering principieel werd goedgekeurd, zal daarbij helpen in vlakke gebieden. De deadline voor de peilbesluiten ligt op 1 januari 2027 en dient om de 6 jaar geëvalueerd te worden. De waterbeheerder is verantwoordelijk voor de opmaak van het peilbesluit.

Een peilbesluit is vooral belangrijk in gebieden waar het oppervlaktewaterpeil kunstmatig geregeld wordt én waar natuur, landbouw en andere functies specifieke eisen stellen aan het peilbeheer zoals dit het geval is voor de Oudlandpolder. De Vlaamse Milieumaatschappij startte begin 2023 dit proces op met als eerste pilootgebied De Blankaart. Vervolgens zal dit gebeuren voor de Oudlandpolder i.s.m. de Nieuwe Polder van Blankenberge en met ondersteuning van de VLM en de provincie. De stuurgroep van het raamakkoord Oudlandpolder wordt hierbij nauw betrokken.

GTO OUDLANDPOLDER

Het bekkensecretariaat voerde in 2023 een grondige screening uit van het gebied en bracht de resterende knelpunten in beeld. Begin 2024 was er een eerste overlegvergadering over de waterzuiveringsinfrastructuur. In juni 2024 zal een ruimer overleg met alle betrokken actoren georganiseerd worden.

 Meer info: bekkenspecifiek deel bekken van de Brugse Polders

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

❖ WATERKWALITEIT

Hoever staan we

De waterkwaliteit van de Noordede en de Blankenbergse Vaart is al behoorlijk. Het zijn vooral de parameters totaal fosfor, orthofosfaat en het chemisch zuurstofverbruik (CZV) die de goede fysisch-chemische waterkwaliteit hypothekeren. In bepaalde delen van dit waterlichaam zijn de hoge waarden voor deze parameters deels te wijten aan een hoge natuurlijke achtergrondconcentratie (veenlagen). Er is een positieve evolutie van het visbestand merkbaar maar de macrofyten blijven slecht scoren ([actie 7B_K 0036](#)). De meeste polderwaterlopen hebben trouwens een slechte beoordeling voor de biologische kwaliteit omdat macrofyten weinig of niet voorkomen. Het voorkomen van macro-invertebraten of grote ongewervelden verschilt sterk tussen de waterlopen en varieert van ontoereikend tot goed.

Het gebied van de Noordede en de Blankenbergse Vaart heeft al een vrij hoge zuiveringsgraad (94,3%) en rioleringsgraad (94,6%), toestand april 2024. De huishoudelijke vuilvracht is overwegend aangesloten op de RWZI's Oostende en Brugge. Deze installaties lozen het effluent op resp. het Kanaal Brugge-Oostende en het Boudewijnkanaal. De KWZI Vlissegem loost op het Dorpswijn. De laatste jaren zijn er nog enkele saneringsprojecten uitgevoerd en is bijkomend zo'n **470 IE** aangesloten.

Wat staat er te gebeuren

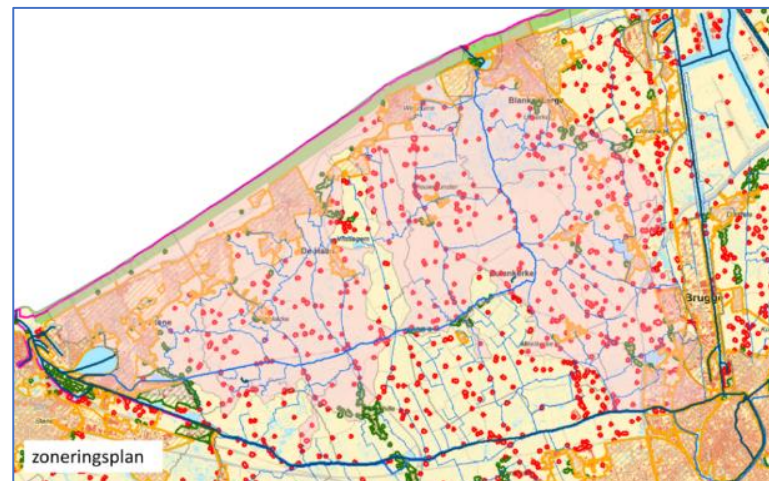
De reductiedoelstelling voor stikstof hebben we gehaald ! Voor fosfor dienen we wel nog een reductie van 13.700 kg te realiseren waarin de sector landbouw bijna de volledige bijdrage moet leveren (91%). Het generieke landbouwbeleid (GLB en MAP) vormt dus een zeer belangrijke basis voor de verdere verbetering van de waterkwaliteit.

➡ Verder uitbouw en optimalisatie van de waterzuiveringsinfrastructuur

Focus ligt op grotere renovatieprojecten (bovengemeentelijk), het IBA-beleid en nog een paar groene clusters die aangepakt dienen te worden (gemeentelijk, zie zoneringsplan), samen zo'n **1430 IE**.

Daarnaast vormen een aantal overstorten op rioleringen in Blankenberge en Oostende en op de Noordede (overstort van rioleringen van Bredene) nog een groot probleem. Om de waterkwaliteit verder te verbeteren, moeten die aangepakt worden. Dat gebeurt onder meer door optimalisaties aan de rioleringsinfrastructuur en de afkoppeling van het

regenwater van campings in Bredene, De Haan en Blankenberge en van andere grote toeristische infrastructuur in de omgeving.

❖ KLIMAATROBUUST WATERBEHEER

Hoever staan we

➡ Landinrichtingsproject Oudlandpolder

Ter voorbereiding van het landinrichtingsplan werd een [Landschapsbiografie](#) voor de Oudlandpolder en een ["Wegwijzer naar een duurzame Oudlandpolder"](#) opgesteld.

De VMM startte in 2022, in samenwerking en ook met cofinanciering van de VLM en de provincie West-Vlaanderen, een studieopdracht met als doel het maken van een waterbalans ([Actie 5B_E 0070](#)) van de Oudlandpolder en het opmaken van een voorstel van **Gewenst Grond- en Oppervlaktewaterbeheer** (GGOR). Deze studie moet de maatregelen die nodig zijn voor een meer klimaatrobuust waterbeheer in de Oudlandpolder onderbouwen en prioriteren. De [waterbalansstudie](#) werd eind 2023 afgerond.

Om het landinrichtingsproject op te volgen werden in 2021 een aantal sensoren in de Oudlandpolder geplaatst ([actie 5B_E 0069](#)) die de **verzilting continu monitoren**. De

zoutmetingen op het in- en uitstromende water helpen de waterbeheerders beslissen wanneer ze best water lozen of innemen in de polder.

De planbegeleidingsgroep van het landinrichtingsproject heeft op 9 oktober 2023 een positief advies gegeven op het eindvoorstel van **landinrichtingsplan Oudlandpolder fase I**. Het plan doorliep van 1 tot 30 juni 2023 een openbaar onderzoek. VLM ontving opmerkingen en bezwaren van burgers en adviezen van de gemeenten Bredene, De Haan, Blankenberge, Brugge, Zuienkerke en van de provincie West-Vlaanderen. Het openbaar onderzoek heeft geleid tot verschillende aanpassingen van het plan. Die zijn gebundeld in het [eindvoorstel](#) van landinrichtingsplan, dat in oktober 2023 goedgekeurd is door de planbegeleidingsgroep.

De Vlaamse Regering keurde op 22 maart 2024 de [startnota](#) goed voor het geïntegreerd planningsproces Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan 'Oudlandpolder-Oost' op het grondgebied van de gemeenten De Haan, Blankenberge, Brugge, Zuienkerke en Jabbeke. Het plangebied heeft een oppervlakte van ca. 6.600 ha. De Vlaamse minister, bevoegd voor ruimtelijke ordening, zal hierover de vereiste adviezen inwinnen en de bevolking van de betrokken gemeenten informeren en raadplegen (vanaf 14 mei tot en met 12 juli 2024). Het GRUP voorziet het gebied van de nodige bestemmingswijzigingen, voortkomend uit het Landinrichtingsplan.

Aan de Nieuwe Polder van Blankenberge werden in 2022 (fase 1) Blue Deal middelen toegekend en in 2023 (fase 2) middelen bestemd voor de uitvoering van het Vlaams Klimaatadaptatieplan voor de modernisering van hun stuwen en inlaatconstructies zodoende het **peilbeheer** te optimaliseren ([link met actie 5B E 0069](#)). Er zal meer water gebufferd kunnen worden en er zal ook plaatselijk vernatting gerealiseerd kunnen worden. De waterpeilen en debieten zullen permanent gemonitord worden.

DNA van het dorp Zuienkerke en Houthave

De Provincie wil lokale besturen helpen om ontwikkelingen in kleine dorpskernen in goede banen te leiden. De dorpen binnen de kustregio krijgen ook ondersteuning van het departement Omgeving (T.O.P Kustzone) wanneer de deelnemende dorpen ook aandacht zullen besteden aan de link met het omliggende landschap, met klimaat en de waterstructuur. Begin 2024 werd het Masterplan voor de dorpskernen van Zuienkerke en Houthave gepubliceerd.

Wat staat er te gebeuren

De volgende stap van het **landinrichtingsplan** is de goedkeuring van de Vlaamse regering tegen eind 2024. Daarna de VLM van start met de voorbereiding van de ontwerpen en de nodige participatietrajecten.

Landinrichtingsplan Oudlandpolder I: 1 plan, 7 projecten (uitvoering VLM met subsidies LI en middelen van de partners):

- **Vernieuwen en consolideren van de oude sluis "Twee Speyen"** ([actie 5B C 0040](#)) zodanig dat sluis kan blijven functioneren als waterinlaat van uit het Kanaal Gent-oostende voor Oudlandpolder (in uitvoering 2024, 2025 gerealiseerd). Zonder deze waterinlaat zou de polder héél vlug verdrogen en verzilt. Zo zou landbouw onmogelijk worden. De waterinlaat is een vismigratieknelpunt maar kan momenteel niet gesaneerd worden omwille van de zeer hoge kost en onvoldoende maatschappelijk draagvlak hiervoor (fase 4 – lagere prioriteit). Er komt ook een rust- en onthaalpunt met een zitbank, een ponton met toegangstrap in de sluisconstructie en een fietsenstalling.
- **Projectgebied "Oostelijke compartimenten 1&2 Uitkerkse Polder"** ([actie 5B B 0039](#)):
 - Grondverwerving voor het realiseren van twee nieuwe hoofdwaterlopen, gronddammen en stuwen voor de compartimenten 1 & 2 van Uitkerkse Polder in 2024
 - Plaatsen van een stuw op de Sint-Jansader in functie van het beperken peilschommelingen op Sint-Jansader in 2024
 - Uitvoering maatregelen die nodig zijn voor de compartimentering (oa. aanleg nieuwe waterlopen, stuwen, het hydraulisch isoleren van percelen uit te sluiten van waterpeilverhoging, fysieke mitigerende maatregelen voor laaggelegen percelen) vanaf 2027.

- **Duinbossen De Haan: van drinkwaterwinning in het verleden naar infiltratie in de toekomst.**

Zoals in veel kustgemeentes werd in het duingebied in het begin van de 20ste eeuw een waterwinning opgestart om het opkomend toerisme van drinkwater te voorzien. In 1978 werd de waterwinning stopgezet omdat de duinen onvoldoende waterproductiecapaciteit hadden voor het groeiende aantal verblijvers, en omdat verregaande verdroging nefast is voor de natuur in de duinen en risico's op verzilting van de omgeving inhoudt. Ondertussen stellen wetenschappers dat de zoetwaterbel onder de duinen cruciaal is om de verzilting van de polder te voorkomen en dat waterwinning hier niet meer aan de orde is. Er is een consensus dat zoveel mogelijk water in de duinen geïnfiltreerd moet worden om de effecten van klimaatverandering en zeespiegelstijging te counteren.

- **Uitbreiding stadsrandbos Bredene**

Het huidige parkbos Vicogne in Bredene wordt uitgebreid met 13 hectare bos en 4 hectare natte weilanden. Hiermee wordt de open ruimte ten noorden van de Spuikom effectief ingericht volgens de bestemming "parkgebied". Een groot deel zal open zijn voor publiek. Door de plannen uit te voeren ontstaat ook extra waterbuffering in Bredene.

- **Pompgebouw Meetkerke**

De provincie West-Vlaanderen zal het historische pompgebouw van Meetkerke restaureren en inrichten als een bezoekerscentrum met informatie over het waterbeheer in de polders en over de geschiedenis van de Meetkerkse Moeren. In het najaar van 2024 zal gestart worden met de werken.

- **Groene Rand Blankenberge**

Stad Blankenberge krijgt een 'groene rand' van 3,3 hectare achter de Scharebrugstraat in de Uitkerkse polders. Hiervoor dienen de nodige gronden te worden verworven. De onteigeningsprocedure is gepland om te starten in het najaar van 2024. Pas wanneer de VLM de gronden in eigendom heeft, wordt een technisch ontwerp opgemaakt, een omgevingsvergunning aangevraagd en een aanbestedingsprocedure voor de uitvoering van de werken gestart. Voor het onderdeel over de waterveiligheid van Harendijke is geen onteigeningsprocedure voorzien. Via de instelling van een erfdiensbaarheid openbaar nut kan de nodige bedijking gerealiseerd worden in samenspraak met de betrokken eigenaars. De Vlaamse Milieumaatschappij zal hiervoor instaan.

- **Toegangspoort Zwankendamme**

Het plan voorziet in het realiseren van een veilige toegang voor het dorp Zwankendamme en bijkomende waterbuffering (Brugge). Het deel waterbuffering wordt uitgevoerd door de VLM. Hiervoor is gepland om in 2024 de omgevingsvergunning aan te vragen en de aanbestedingsprocedure te starten om een uitvoerende aannemer aan te duiden. Het deel toegangspoort wordt uitgevoerd door de stad Brugge. Hiervoor wordt in 2024 gestart met de opmaak van een ontwerp.

Meer info over het project van de Oudlandpolder

➦ <https://www.vlm.be/nl/projecten/vlm-projecten/oudlandpolder>

➦ **Over waterbeheer in de polder van de toekomst**

➦ <https://www.vlm.be/nl/projecten/vlm-projecten/oudlandpolder/landinrichtingsplannen>

❖ WATEROVERLAST

➡ Bescherming tegen overstromingen

Hoever staan we

Het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust werkt verder aan de uitvoering van het Masterplan Kustveiligheid (zie [Kust en havengebieden](#))

De Vlaamse Milieumaatschappij plaatste in 2022 nieuwe terugslagkleppen aan het Maartensas op de Noordede ([actie 6 I 0120](#)) die voor een betere beveiliging moeten zorgen tegen het landinwaarts stromen van zeewater. Er zal een slimme sturing plaatsvinden waardoor ook het risico op verzilting van de Noordede verkleint. Omgekeerd spuibeheer ter hoogte van het Maartensas wordt toegepast om glasaalmigratie te bevorderen. Tijdens deze periode (1 maart t.e.m. 1 mei) wordt de geleidbaarheid op de Blankenbergse Vaart en de Noordede nauwgezet opgevolgd om verzilting niet in de hand te werken. In 2023 evalueerde VMM de automatische sturing van het vernieuwd uitwateringskunstwerk. Verdere optimalisatie is mogelijk via Europees project [Stormsafe](#) (Noordzeeregio).

In 2022 werd een **bedijking** aangelegd op de rechteroever van de [Noordede](#) ter bescherming van de Nukkerwijk in Bredene ([actie 6 H 0042](#)). Tegelijkertijd werd voor een ecologische opwaardering van de Noordede gezorgd ([actie 8A D 0165](#)). De voormalige betonnen oever is nu voorzien van een **natuurlijke oeverzone**. Door de flauwe helling van de oever krijgen water- en moerasplanten en de daarbij horende waterdierrijke

volop de kans om zich te ontwikkelen. Deze waterplanten dragen ook bij tot het verbeteren van de waterkwaliteit.

Wat staat er te gebeuren

De **uitwateringsconstructie van de Blankenbergse Vaart** vertoont op heden een aantal structurele gebreken. In 2018 werd er een studie gestart naar de renovatie van de uitwateringsconstructie. Hierbij werden ook de nodige en bijkomende maatregelen onderzocht om de constructie te laten voldoen aan de eisen van het masterplan kustveiligheid. Doordat de kosten voor een renovatie sterk oplopen, is het opportuun om een nieuwe uitwateringsconstructie te voorzien ([actie 6 | 0113](#)). Tijdens de werken zou de volledige koker niet bruikbaar zijn om dagdagelijks water te lozen. Er moeten dus noodpompen voorzien worden om de afwatering van de Blankenbergse Vaart te garanderen tijdens de werken, zodat het hinterland gevrijwaard blijft van enige wateroverlast. De voorontwerpen zijn opgemaakt. AWV is medefinancier in dit dossier en werd als stakeholder betrokken bij het ontwerp. Tijdens de werken zal ook de koker onder de N34 (eigendom AWV) worden hersteld. Naast AWV werd ook De Lijn betrokken en werd tijdens minder-hinder overleg in ontwerpfasen al de randvoorwaarden voor werfinrichting besproken. Belangrijk uitgangspunt bij het project is dat de N34 niet wordt onderbroken tijdens de werken. Doorgaand weg- en tramverkeer zal dus mogelijk blijven in beide richtingen.

De uitvoering van de werken wordt gespreid over 2 uitvoeringsjaren:

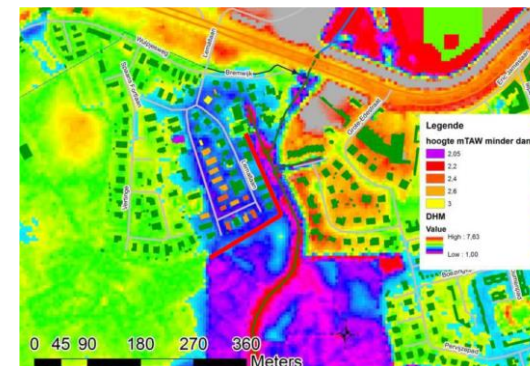
- fase 1 voorbereidende werken incl. persleiding kustbaan: vanaf sept '24 - juni '25
- fase 2 Hernieuwbouw uitwateringsconstructie: vanaf sept '25 juni '26 (geen gravitaire lozing mogelijk).

Bescherming wijk Harendijke in Blankenberge

Uit de modelering van de Blankenbergse Vaart, uitgevoerd door VMM, blijkt dat er nood is aan een **beperkte bedijking van een deel van de wijk Harendijke in functie van het tegengaan van overstromingsrisico's**. Deze analyse wordt overigens bevestigd door de meer recente modelering van het gewest grond- en oppervlaktewaterregime voor de Oudlandpolder. Een dijklichaam met een hoogte van +/- 50 à 70 cm boven maaiveld is hiervoor nodig. Daarnaast moet er nog een binnendijkse contergracht voorzien worden. Deze actie is niet opgenomen in het SGBP 2022-2027 maar wel in het ontwerp Landinrichtingsproject van de Oudlandpolder. De uitvoering is gepland voor 2025 (budget VMM zonder subsidies landinrichting).

WATERSCHAARSTE

Hoever staan we

➤ Kleinschalige projecten voor een klimaatbestendige polder

In 2022 hebben 18 bewoners van de Oudlandpolder kleine maatregelen uitgevoerd om hun leefomgeving te verbeteren of klimaatbestendiger te maken. Via een oproep voor kleinschalige projecten of “uitvoeringsinitiatieven” subsidieerde het landinrichtingsproject hun projecten voor 50 of 100% ([actie 5B C 0041](#)). Het ging om vernattings- en/of infiltratieprojecten, uitdiepen van laantjes, ontharding, aanleg van poelen, opstuwen van grachten en aanleg KLE. In Zuienkerke werden bijvoorbeeld laantjes op een grasland geruimd en met elkaar verbonden. Dankzij een nieuwe plasdraspomp blijven de laantjes permanent nat en wordt het water langer vastgehouden.

In september 2023 bood de VLM voor de tweede keer cofinanciering aan voor kleinschalige, kortlopende projecten.

➤ Meer infiltratie van hemelwater

In de duinen moet het hemelwater maximaal kunnen infiltreren en vertraagd afgevoerd worden naar zee. Het [Vlaggenschipproject Duinencomplex](#) voorziet hiervoor in ondersteuning en coördinatie.

De gemeenten Oudenburg en Zuienkerke finaliseerden in 2023 hun hemelwater- en droogteplan. Begin 2024 startten ook de gemeenten Brugge, Bredene, De Haan en Jabbeke hun hemelwater- en droogteplan op. **Blankenberge ?**

➤ Vernatting Uitkerkse Polder

Natuurpunt en de stad Blankenberge pakken de structurele verdroging van de Uitkerkse polder aan om zo de natte natuur in de polder te beschermen. Op korte termijn worden lokaal terreinen afgegraven en slootjes afgedamd. Op langere termijn kunnen ook schotten en stuwen een oplossing bieden. De ingrepen door Natuurpunt zijn complementair aan de aanpak van het raamakkoord.

Wat staat er te gebeuren

➤ Onderzoek naar mogelijkheden voor hergebruik effluent RWZI Brugge

Binnen het gebied is er de potentie om zoetwater aan te voeren via het effluent van de RWZI Brugge om de Oudlandpolder minder afhankelijk te maken van de waterinlaten op het kanaalpand Brugge-Oostende en de watertekorten op te vangen. Anderzijds is het zo dat het Boudewijnkanaal reeds een verziltingsrisico heeft en dat aanvoer van zoet water via het effluent van het waterzuiveringsstation Brugge waarschijnlijk noodzakelijk is om verdere verzilting van het Boudewijnkanaal te voorkomen of om de brakke kwel die van uit Boudewijnkanaal doorsijpelt naar de westelijke en oostelijke zijdelingse vaarten door te spoelen. Binnen het GTO van het Boudewijnkanaal worden verschillende onderzoekspistes en scenario's uitgewerkt.

❖ NATUURCOMPENSATIE HAVEN ZEEBRUGGE

➤ Creëren natte natuur in Kwetshage

In [Kwetshage en de Meetkerkse Moeren](#) zijn natuurinrichtingswerken uitgevoerd. Het natuurgebied Kwetshage in Jabbeke is zo'n 10 ha rijker aan rietmoeras als compensatie voor de Achterhaven van Zeebrugge. De werken (1ste fase moeraskern Kreekrug) moeten er in de toekomst voor zorgen dat alle water in het gebied wordt opgehouden. Om de waterafvoer van de stroomopwaarts gelegen landbouwgebieden te verzekeren werd het Kwetshagezwin verlegd tot aan de rand van het gebied. De tweede fase van de inrichting van Kwetshage (moeraskern Kwetshagezwin) kon ook al in de zomer van 2023 gefinaliseerd worden.

Kwetshagezwin voor en na de inrichtingswerken © VLM

❖ ECOLOGISCH HERSTEL

➡ Op natuurvriendelijke wijze herinrichten van polderwaterlopen

De typische bodemopbouw van polders, met (zware) klei op zand of veen en de vaak hoge taludhellingen maken polderwaterlopen gevoelig voor oeverafkalvingen. De afwezigheid van plantengroei en golf- en stroombelasting versterken dit nog. Oeverherstel en nieuwe inrichtingswerken gebeuren zo beperkt mogelijk met harde oeverversteving en ingebuisde waterlopen worden zoveel mogelijk in open profiel gelegd. In 2022 finaliseerde de Nieuwe Polder van Blankenberge de instandhoudingswerken aan het Bromzwin ([actie 8A D 0160](#)). Deze polderwaterloop is belangrijk voor de afwatering van De Haan. De taluds van deze waterloop kalfden af en hierdoor werd de doorvoer van het water sterk vertraagd. Het oeverherstel aan het Dorpszwin stroomafwaarts de waterloop tot aan de Noordede werd reeds eerder uitgevoerd. Nu werd ook het laatste traject uitgevoerd van opwaarts de Vlissegemstraat tot aan de reeds uitgevoerde werken t.h.v. de hoeve 'Zwaluwnest' (Dorpszwin).

❖ WATERBELEVING

De VLM stippelde in 2023 enkele nieuwe [fietslussen](#) uit die je via de knooppunten van Westtoer door de regio van het landinrichtingsplan Oudlandpolder I loodst.

Leopoldkanaal en Zwinpolders

(Isabellavaart, Zwinnevaart)

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Zwinnevaart is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden). Het Leopoldkanaal en de Isabellavaart zijn een gebied klasse 6. Ook op langere termijn wordt het moeilijk om de goede ecologische toestand te bereiken in het gebied. Toch werden hier de reductiedoelen voor stikstof al gehaald. De landbouwsector dient wel nog een grote bijdrage te leveren in het reductiedoel voor fosfor (zo'n 67%). Het Leopoldkanaal behoort tot de visrijkere kanalen van Vlaanderen. Zoutintrusie dienen we ten alle tijden te vermijden om vissterfte te voorkomen.

wateroverlast

Het afstroomgebied van de Isabellavaart heeft een trage waterafvoer door het geringe bodemverhang en lozingsmogelijkheden die afhangen van het zeepeil. Door die combinatie is er een hoog risico voor overstromingen. In de overige gebieden is er een lager risico. Doch wanneer een langdurige en erg natte periode voorspeld wordt, dient er voldoende buffervolume voorzien te worden in de waterlopen opdat de landerijen en bebouwde zones geen schade door wateroverlast zouden ondervinden. Een bijkomende moeilijkheid is dat polders voor hun afwatering afhankelijk zijn van de getijdenwerking op zee waardoor er nooit een volledige garantie op droge voeten gegeven kan worden. Wanneer gravitaire lozing onvoldoende is en wateroverlast dreigt, beschikt de

Oostkustpolder over meerdere pompgemalen die overtollig water kunnen verpompen om zo waterschade te voorkomen.

Bij overstromingen in het afstroomgebied van het Leopoldkanaal is er vooral landbouwschade. De gebieden ten noorden van Eeklo liggen lager waardoor de afstroming vanuit Eeklo zeer snel verloopt. De waterlopen in Sint-Laureins kunnen deze grote volumes onvoldoende slikken, met wateroverlast tot gevolg

watertekort

Het tegengaan van verdroging en de hiermee gepaard gaande verzilting is een belangrijk kernaspect in het waterbeheer van de kustpolders. Traditioneel worden in het zomerhalfjaar hogere peilen ingesteld. Maar de droogteproblematiek van de afgelopen jaren heeft ons geleerd om extra in te zetten op infiltratie en vasthouden van water. Ook

tijdens de wintermaanden en in het voorjaar dienen mogelijk hogere waterpeilen nagestreefd te worden. De Oostkustpolder beschikt over vele stuwen en mogelijkheden tot kunstmatige aanvulling van het oppervlaktewater: 11 captatiepunten op de Damse Vaart, 1 waterinlaat op de Brugse Ringvaart, mogelijkheid tot gebruik effluent RWZI Heist, terugvloeit vanuit het kanaal Gent-Oostende via de Hoofdsloot te Oostkamp. De meer zuidelijke zandstreek is gevoelig voor droogte.

waterbeleving

Troeven in dit gebied zijn uiteraard Het Zwin, de zachte recreatie langs het Leopoldkanaal en de omgeving van Damme. De ambitie is om onder meer via het instrument van Landschapspark te komen tot een geïntegreerde plattelandsontwikkeling voor de Zwinstreek. In dit gebied vinden we ook de typische waardevolle kreek (vb. Platte Kreek, Lapscheurse Gat - Blauwe Sluis, Verloren Kreek). Landbouw, natuur en zachte recreatie gaan hier zo veel als mogelijk hand in hand.

Meer info: bekkenspecifiek deel bekken van de Brugse Polders

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

RAAMAKKOORD ZWINPOLDERS

In opdracht van de gouverneur van de provincie West-Vlaanderen heeft de VLM een [raamakkoord](#) gesloten met een aantal partners over het waterbeheer in een deel van de Oostkustpolder voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied. De uitvoering van het raamakkoord wordt gecoördineerd via de instelling van het [Landinrichtingsproject Zwinpolders](#) (15 april 2016 ingesteld). Ondertussen werden twee inrichtingsplannen opgemaakt door de VLM: [Nieuwe Watergang](#) (uitgevoerd) en [Hazebrasdijk & Cantelmolinie](#) ([actie 8A_E_0422](#), grotendeels uitgevoerd, opgenomen in de Blue Deal).

GEBIEDS- EN THEMATISCH OVERLEG PAULUSVAART

Het gebieds- en thematisch overleg (GTO) Paulusvaart werd door het bekkensecretariaat Brugse Polders reeds opgestart in 2015 met focus op de waterkwaliteit van de Paulusvaart en later op het beschikbaar hebben van voldoende zoetwater. Een belangrijke bron van zoetwater is het effluent van de RWZI Knokke. Het GTO faciliteerde samen met de betrokken partners de optimalisatie van de bovengemeentelijke waterzuiveringsinfrastructuur. Hierbij zal er maximaal kwaliteitsvol zoetwater richting Paulusvaart en antiverziltingsgrachten van het Zwin gestuurd worden. Extra water ophouden, bufferen of opsparen zijn maatregelen die voor dit specifieke gebied kunnen helpen om de verzilting onder controle te houden. De mogelijkheden, om door middel van opstuwing, water te bufferen in het stelsel van de Paulusvaart en/of stroomafwaarts werden onderzocht. Alle nodige projecten zijn gefaciliteerd en intussen gepland waardoor het werk van het GTO er voorlopig op zit.

GRENSOVERSCHRIJDEND OVERLEG "KREKEN & POLDERS"

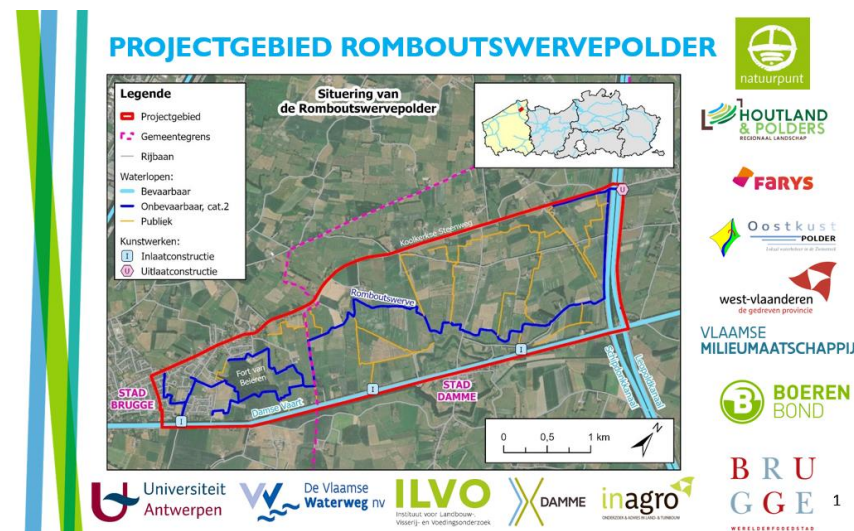
Het bekkensecretariaat van de Brugse Polders is samen met de Provincie Zeeland covoorzitter van de grensoverschrijdende werkgroep "Kreken en Polders". Focus ligt op het uitwisselen van informatie en ervaringen over allerlei zaken die betrekking hebben op het integrale (grond)waterbeheer en -beleid in de grensstreek. Belangrijke thema's zijn verdroging, verzilting, ontharding, aanpak van de nutriëntendrukken en klimaatadaptatie.

WATER-LAND-SCHAP ROMBOUTSWERVEPOLDER

Het gebiedsprogramma voor de [Romboutswerpolder](#) werd op 9 december 2022 goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Samen met een 10-tal partners en de provincie West-Vlaanderen als coördinator worden concrete acties en maatregelen uitgewerkt om tot een klimaatrobuust waterbeheer te komen. Deze historische polder tussen Brugge en Damme is tot op vandaag relatief gevrijwaard gebleven van de gevolgen van klimaatverandering maar de invloed van de voorbije droge jaren worden alsmaar voelbaarder. Een greep uit het maatregelenprogramma:

- plaatselijk verbreden van de Romboutswerveader om extra buffervolume te creëren;
- plaatsen van stuwtjes om meer water te kunnen ophouden;
- monitoring (waterkwantiteit en verzilting): sensoren zijn reeds operationeel
- verbetering waterkwaliteit: IBA's, helofytensloten, gescheiden riolering Koolkerke;
- herwaardering grachtenstelsel.

De vergunningsaanvraag voor het plaatsen van 8 stuwtjes op de Romboutswerveader, het creëren van een winterbed, het wegnemen van de slibwal en de inrichtingswerken op het provinciedomein Fort van Beieren (zie landschapsplan) is achter de rug. De bedoeling is om najaar 2024 in uitvoering te kunnen gaan.

➤ Landschapsplan voor het Fort van Beieren

De provincie maakte een landschapsplan voor het Fort van Beieren op. Het landschapsplan omvat de inrichting van de in 2018 aangekochte terrein met als doel het volledig benutten van het waterbergend potentieel van het gebied. Dit omvat verschillende ingrepen, waaronder het herprofilen van de oever van de Fortbeek. Hierbij wordt een winterbed aangelegd, samen met een flauwere talud. Met behulp van een stuw stroomafwaarts de verbreding zal het waterpeil geregeld kunnen worden. Daarnaast wordt aandacht besteed aan het herstellen van bestaande depressies, microreliëf, laantjes en grachten, met als doel extra waterbuffering en infiltratiemogelijkheden te creëren. Dit wordt aangevuld met de aanleg van ondiepe poelen en (plas-dras) grasland. Het landschapsplan omvat ook de aanplant van bos en struweel. Een ander aspect van het plan omvat grondverzet om een verdwenen batterij langs de dijk van de Damse Vaart te accentueren, waardoor het historische karakter van het gebied versterkt wordt. Ten slotte worden er dienstwegen aangelegd in grindgazon tussen het Fort van Beieren en de Damse Vaart, evenals een fietspad in porfiersteenslag, waardoor het gebied beter toegankelijk wordt voor recreanten. Geplande uitvoering werken: 15 augustus 2024 tot 15 maart 2025.

➤ Aanleg van een infiltratieweide

Door stad Brugge wordt een infiltratieweide aangelegd. In de komende maanden worden bijkomende hoogtemetingen uitgevoerd gevolgd door bodemonderzoek en een archeologienota. Tegelijkertijd zullen technische plannen worden opgesteld. Na de goedkeuring van het College van Burgemeester en Schepenen wordt de omgevingsvergunningsaanvraag ingediend wat minstens zes maanden in beslag kan nemen. Daarna volgt de aanbesteding. Tijdens de zomer 2024 zal er een infomoment worden georganiseerd voor de buurtbewoners.

➤ Acties Regionaal Landschap Houtland & Polders

In het najaar van 2023 herstelde het Regionaal Landschap de laantjes in het gebied. Water wordt voorzien d.m.v. plasdraspompjes. Aan het Verbrand Fort werd een historisch permanent grasland van 1,85 hectare hersteld door laantjes te onderhouden en werd de westkant van het Verbrand Fort geschoond.

INTERREG NORTH-WEST EUROPE BUFFER+

➤ Stuifmeelanalyse BeeODiversity

De stuifmeelanalyses van 2023 toonden geen overschrijding van de maximale residu limieten voor de gedetecteerde gewasbeschermingsmiddelen en zware metalen. Pyrrolizidine alkaloiden werden in hoge concentratie waargenomen, wat te verwachten was gezien de algemene aanwezigheid van Jakobskruid in het gebied. In toekomstige analyses (2024) zal de evolutie in waargenomen plantensoorten verder worden opgevolgd, alsook de waarneming van de aanwezigheid van difenylamine, waarvan de oorsprong tot op heden niet kon worden achterhaald. Difenylamine wordt soms gebruikt als plantengroeieregelaar, meer bepaald voor het bewaren van appels.

➤ Koolstofopbouw en –behoud – symposium grote bedrijven

In het najaar 2024 wordt een symposium georganiseerd voor grote bedrijven met hun hoofdzetel in West-Vlaanderen om hen te informeren over de mogelijkheden om lokaal hun CO₂-uitstoot te compenseren. Bij interesse zal daarna prioritair gewerkt worden, op vrijwillige basis, met landbouwers uit de waterlandschapsgebieden en de landschapsparkwerkingen in West-Vlaanderen.

LANDSCHAPSPARK ZWINSTREEK

Op vrijdag 13 oktober 2023 erkende de Vlaamse regering de Zwinstreek als Landschapspark. Met de titel staat de Zwinstreek in het rijtje van de eerste 4 Nationale Parken en 5 Landschapsparken in Vlaanderen. De financiële steun die volgt, is een welgekomen impuls voor een gebied met unieke troeven en een rijk traditie van grensoverschrijdende samenwerking.

MONITORING WERKING VISPASSAGES (DAMME)

De door de Oostkustpolder geplaatste vispassages in Damme werden in het voorjaar van 2022 gemonitord i.o.v. ANB. Op het Leopoldkanaal komen veel vissoorten voor die dankzij de vispassages hun weg naar de polderwaterlopen zouden moeten zien te vinden. Er werden veel vissoorten aangetroffen en helaas ook veel exoten (Chinese wolhandkrabben en Amerikaanse kreeften). De waarnemingen toonden aan dat de aangelegde vispassages zeer goed functioneren. Maar liefst 19 verschillende vissoorten werden gespot waaronder bittervoorn, kopvoorn en zonnebaars die nog niet eerder voorkwamen op het Leopoldkanaal.

GTO PEILAFSPRAKEN LEOPOLDKANAAL

Op het Bekkenbestuur van de Brugse Polders van december 2022 kwam de problematiek van de peilen op het Schipdonk- en Leopoldkanaal aan bod:

- Het Schipdonkkanaal staat al heel lang laag omdat dijkherstel aan de orde is. Hierdoor zien de polders veel water verloren gaan en het te lage waterpeil is een sterk verdrogende factor.
- De Oostkustpolder pleit om het peil van het Leopoldkanaal vlugger te kunnen optrekken wat een grotere buffercapaciteit betekent en meer mogelijkheden biedt om gravitair water in te laten in de polder.

Het bekkensecretariaat kreeg de opdracht van de gouverneur om de betrokken partijen samen rond de tafel te brengen. De bedoeling is om te bespreken hoe het peilbeheer verder verfijnd en verbeterd kan worden op korte termijn en te komen tot gedragen peilafspraken specifiek voor het Leopoldkanaal.

De afspraak is dat we vanaf 1 april overschakelen op zomerpeil voor het Leopoldkanaal, maar dit bijgestuurd kan worden op basis van de toestand op het terrein (dynamischer peilbeheer). Gezien de natte omstandigheden van de voorbije maanden werd dit toegepast en is de overschakeling naar zomerpeil niet doorgevoerd op 1/4/2024 maar pas 3 weken later.

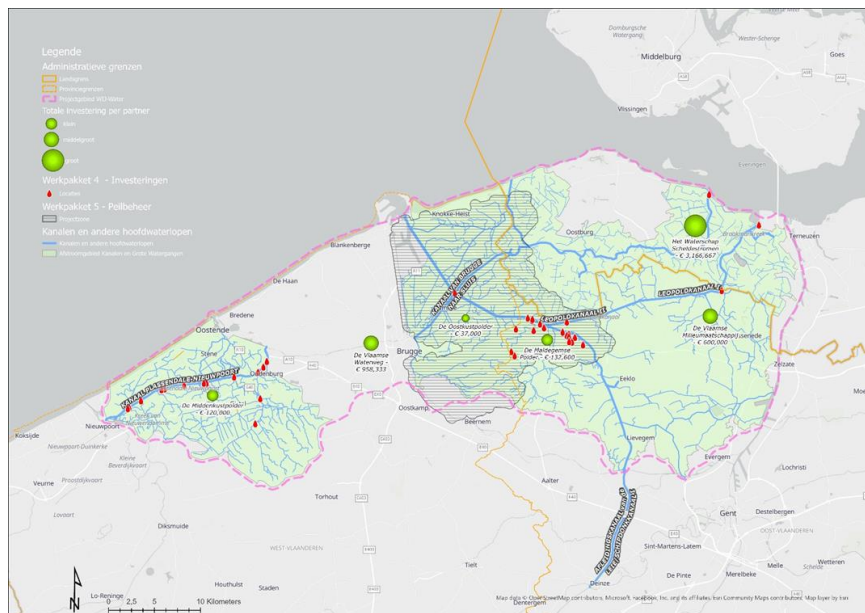

INTERREG VI VL-NL: PROJECT WIJ-WATER

Het project beoogt om het poldergebied in Noord-West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Zeeland klimaatresistenter te maken door in te zetten op een grensoverschrijdend waterbeheer en grootschalige bovengrondse zoetwaterbuffering in de bestaande kanalen (oa. Leopoldkanaal, Schipdonkkanaal, Damse Vaart, Kanaal Gent-Oostende). Projectcoördinatie gebeurt door de provincie West-Vlaanderen. De aanvraag voor fase 1 werd op 17/05/2023 voorlopig ingediend. Op 6 oktober 2023 werd het dossier definitief ingediend. Op 20/12/2023 heeft het comité van Toezicht van Interreg Vlaanderen-Nederland besloten dat de projectvraag herwerkt moet worden. Er moet een aangepaste projectvraag worden ingediend ten laatste op 16/02/2024. Op 28 maart 2024 werd het project in 2de fase definitief goedgekeurd. De officiële startdatum is 1 november 2024. De uitwerking gebeurt met de betrokken partners (VMM, DVW, VLM, Dep. OMG, polderbesturen, provinciebesturen, Waterschap Scheldestromen, landbouworganisaties, Sumaqua, Haedes, HoGent en VITO).

Hieronder een opsomming van de werken die zullen uitgevoerd worden om enerzijds het zoetwater in natte periodes vast te houden en te bufferen voor drogere periodes en anderzijds om overstromingen te voorkomen.

- 1) **Kleinschalige infrastructuurwerken door verschillende polders.** De Oostkustpolder zal een stuw plaatsen op de Hoge Waterring WH.16. met vispassage, net voor de Konduitput. De kleinschalige infrastructuurwerken zijn nodig voor een fijnmazig peilbeheer stroomopwaarts van de Kanalen. De Middenkustpolder zal 10 investeringen uitvoeren voor het hoog houden van de waterbuffer en de polder van Maldegem zal 15 stuwen plaatsen. Timing: 2025-2026
- 2) **De Vlaamse Milieumaatschappij zal de stuw aan de Isabellavaart automatiseren.** Hierdoor zal de Isabellavaart onafhankelijk te regelen zijn van het waterniveau in het Leopoldkanaal. Op die manier kan de Isabellavaart ook ingericht worden als waterbatterij of kan ze fungeren als waterinlaat vanuit het Leopoldkanaal voor het achterliggende polderland. Deze werken zijn gepland van 01/12/2024 tot 14/07/2027.
- 3) **Waterschap Scheldestromen zal een nieuw gemaal plaatsen 'Nol Zeven'.** Deze aanleg van een nieuw gemaal is nodig om de afvoercapaciteit van het gebied in natte periodes en het vasthouden van water in droge periodes mogelijk te maken. Dit gemaal zal worden gerealiseerd aan de monding van het uitwateringskanaal Nol Zeven in de Oosterschelde en moet toelaten het waterbeheer in het achterliggende polderland uit te voeren onafhankelijk van de hoogte van het getij. Deze werken zijn gepland van 01/06/2025 tot 30/06/2027.
- 4) **De Vlaamse Waterweg zal sifonaanpassingen uitvoeren aan de Damse Vaart.** Door de sifonaanpassingen zal het waterpeil dynamisch in te stellen zijn in de afwateringskanalen (Leopold- en Schipdonkkanaal) zonder daardoor het waterpeil in de Damse Vaart te beïnvloeden. Hierdoor kunnen deze afwateringskanalen ingesteld worden als waterbatterij, noodzakelijk voor watertransport van en naar de omliggende polders. Deze werken zijn gepland van 30/11/2024 tot 30/09/2026.
- 5) **De Vlaamse Waterweg zal uitlaatconstructies uitvoeren aan het Kanaal Plassendale Nieuwpoort.** De aanpassingen, herbouw en renovatie van de inlaten aan het kanaal Plassendale-Nieuwpoort zijn noodzakelijk voor waterpeilbeheer en correcte waterbeheersing en wateropslag gedurende droge periodes en afvoer in natte periodes. Ze zijn noodzakelijk voor watertransport van en naar de omliggende polders. Deze werken zijn gepland van 30/10/2024 tot 01/03/2027.

Meer info: [bekkenspecifiek deel bekken van de Brugse Polders](#)

HORIZON NBRACER

Via het HORIZON project [NBRACER](#) stellen verschillende Europese kennispartners hun expertise ter beschikking van lokale gebiedscoalities. NBRACER, wat staat voor Nature Based solutions for Atlantic regional climate resilience, is een dynamisch initiatief dat zich richt op het inzetten van natuur gebaseerde duurzame oplossingen (NBS) om de regionale klimaatbestendigheid in de Atlantische zone te versterken. NBRACER wordt getrokken door Deltares Nederland. Samen met bevlogen partners uit Denemarken, Portugal, Nederland, Frankrijk, Spanje en België bundelen we onze krachten. Het project loopt van 1 oktober 2023 tot 30 september 2027.

Eind mei 2024 gaat een eerste werksessie door met speciale focus op klimaatadaptatie rond het Maleveld – Brugge en ruime omgeving. Door de strategische ligging op een uitloper van de zandrug en op de grens van woongebieden en polders heeft het Maleveld de potentie om de omgeving te wapenen tegen klimaatverandering.

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

❖ WATERKWALITEIT

Waar staan we

Leopoldkanaal

De fysicochemische waterkwaliteit van het Leopoldkanaal is over het algemeen matig. Totaal fosfor en CZV zijn de probleemparameters. Naar hydromorfologie toe scoort het kanaal slecht. Het kanaal is recht en vrij diep met te weinig zonlicht voor de ontwikkeling van submerse plantensoorten. Dit vertaalt zich in een ontoereikende biologische kwaliteit, enkel fyto-benthos scoort matig. Daarnaast kunnen de sterk schommelende waterpeilen ook een negatieve invloed hebben op het visbestand en de waterplanten. Grote delen van het Leopoldkanaal hebben wel natuurlijke oevers met een waardevolle oevervegetatie die meestal bestaat uit een brede rietkraag. Het Leopoldkanaal is voor zijn waterkwaliteit mede afhankelijk van de kwaliteit van het water dat het ontvangt van zijn zijwaterlopen. Naast diffuse verontreiniging vanuit de omliggende polders heeft het waterzuiveringsstation Heist een significante impact op de waterkwaliteit.

Zwinnevaart

De waterkwaliteit van de Zwinnevaart is vergelijkbaar met de kwaliteit van andere polderwaterlopen zoals de Noordede en de Blankenbergse Vaart en globaal gezien is het biologisch leven al vrij behoorlijk. Totaal fosfor, orthofosfaat en het chemisch zuurstofverbruik (CZV) vormen de probleemparameters. Er is een groot verschil in nutriëntendruk. Totaal stikstof vormt geen probleem en scoort zelfs goed maar totaal fosfor daarentegen scoort nog slecht. Ongeveer de 85% van de totale vuilvracht voor fosfor is afkomstig vanuit de landbouw. De laatste jaren zijn er heel wat investeringswerken aan de Zwinnevaart uitgevoerd (slibruiming, oeverherstel, sanering vismigratieknelpunten, efficiëntere afwatering door verbreding van de waterloop) die zich hebben vertaald in een betere zuurstofhuishouding met een vooruitgang van het visbestand. Het is vooral nog de afwezigheid van macrofyten (o.a. ondergedoken waterplanten) die een goede ecologische kwaliteit in de weg staat.

Isabellavaart

De Isabellavaart staat stroomopwaarts in verbinding met de Zwinnevaart en zorgt eveneens voor de afwatering (en irrigatie tijdens zomermaanden) van een groot deel van de zwinpolders. Net zoals voor de Zwinnevaart vormen totaal fosfor, orthofosfaat en het chemisch zuurstofverbruik (CZV) de probleemparameters. De Isabellavaart scoort beduidend slechter dan de Zwinnevaart op het vlak van de zuurstofhuishouding wat te

wijten is aan de restlozing van de RWZI Knokke. Het effluent wordt geloosd in de Paulusvaart, een bovenloop van de Isabellavaart.

Wat staat er te gebeuren

De reductiedoelstelling voor stikstof hebben we gehaald ! Voor fosfor dienen we wel nog een reductie van ca. 9.600 kg te realiseren waarin de sector landbouw een grote bijdrage moet leveren (67%). Het generieke landbouwbeleid (GLB en MAP) vormt dus een zeer belangrijke basis voor de verdere verbetering van de waterkwaliteit.

➡ Optimalisatie en verdere uitbouw van de waterzuiveringsinfrastructuur

Binnen het gebied dienen nog heel wat IBA's geplaatst te worden en zijn er nog tal van ongezuiverde lozingen aan te sluiten afkomstig van lintbebouwingen t.h.v. (o.a. Oostkerke en Westkapelle).

Het riolerings- en collectorenstelsel van Knokke-Heist is aan een grondige optimalisatie toe omwille diverse problematieken: sterke verdunning van het influent, verkeerde huisaansluitingen van afvalwater op de RWA en de Paulusvaart, breuken in oude persleidingen, achterwaartse lozingen, overstortwerking, En heel belangrijk project in dit kader en gefaciliteerd door het **GTO Paulusvaart** is de **vervanging van de persleidingen in het Zoute** (Project 22839 - Vervanging persleidingen PS Zoutelaan - Konijnendreef tot RWZI Knokke) waardoor ook de overstortwerking naar de Paulusvaart beduidend zal verminderen. Het effluent van de RWZI Knokke wordt gedeeltelijk aangewend als zoetwaterbron voor de genomen anti-verziltingsmaatregelen in het kader van de uitbreiding van het Zwinestuarium. De Paulusvaart zelf zal de omliggende polders blijven bevoeien maar wordt momenteel vervuild door overstortwerking en nog enkele aansluitingen van huishoudelijk afvalwater. Dit project moet deze overstortwerking sterk reduceren. Door de uitvoering van het project wordt ook vermeden dat er zich calamiteiten zouden voordoen te wijten aan breuken in de gietijzeren persleiding die dateert uit de jaren '30 en/of de asbestcementleiding die dateert uit de jaren '60. De Aquafinwerken starten in september 2024 en zullen gefinaliseerd zijn in het voorjaar van 2029. Het project omvat ook een belangrijk gemeentelijk aandeel dat wordt gesubsidieerd door de VMM.

Verder zijn op 4 maart 2024 de Aquafinwerken gestart om de vuilvracht die nu nog aangesloten op de gemeentelijke KWZI Maldegem-Middelburg aan te sluiten op de RWZI Maldegem.

Het gebied van de Meetjeslandse polders heeft de tweede laagste zuiveringsgraad in het bekken nl. 79,9% (april 2024). Heel wat groene clusters dienen nog gesaneerd te worden.

Met oog op de realisatie van de Europese richtlijn voor afvalwaterzuivering stelde het gemeentebestuur van Maldegem het Strategisch Plan Afvalwater Maldegem ([SPAM](#)) op met 46 geplande rioleringsprojecten, te realiseren tussen 2009 en 2027.

➡ Nieuw waterproductiecentrum in Knokke-Heist

Knokke-Heist, AGSO en Farys willen over enkele jaren een eigen waterfabriek bouwen op de RWZI-site van Aquafin. Begin 2022 werd daarover een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Het effluent van de RWZI Heist zal via de geavanceerde 'omgekeerde osmose-technologie' opgezuiverd worden tot drinkwater. Naar schatting zal er 450.000 m³ effluentwater per jaar omgezet worden naar drinkwater, oftewel 180 olympische zwembaden. De nieuwe waterfabriek in Knokke-Heist kost in totaal 2.438.500 euro en moet eind 2029 helemaal klaar zijn. Het project krijgt van de Vlaamse overheid 1 miljoen euro subsidie i.h.k.v. het circulair watergebruik.

❖ ZWINPROJECT

Waar staan we

➡ De Zwinuitbreiding en het landinrichtingsplan "Nieuwe Watergang"

De Zwinvlakte is tussen 2016 en 2019 uitgebreid met 120 hectare om de toekomst van dit unieke getijdengebied veilig te stellen. Vlaanderen en Nederland sloegen daarvoor de handen in elkaar en samen blijven ze de natuurkern van de Zwinstreek in topconditie houden. Door de uitbreiding is er een grotere oppervlakte getijdennatuur gerealiseerd en het overstromingsgevaar vanuit zee voor het achterland is kleiner geworden. De Nieuwe Internationale Dijk is ongeveer 26 hectare groot en wordt begraasd door schapen. Kijkpunten geven je een prachtig uitzicht op het getijdengebied en de polder. Een visvriendelijk pompemaal en de grachten aan de voet van de dijk zorgen er samen voor dat zout water in het Zwin blijft en niet naar de omliggende polder stroomt. Bij hevige regen helpen de visvriendelijke pompen om wateroverlast in de oostkustpolders te beperken. De pompboezem vangt overtollig regenwater op en pompt het over naar het

Zwin. De uitbreiding was een grensoverschrijdend project met een intensieve samenwerking tussen verschillende projectpartners uit Nederland en Vlaanderen: MDK, Agentschap voor Natuur en Bos, Provincie Zeeland, Vlaamse Milieumaatschappij en Oostkustpolder.

Het natuurherstel en de uitgevoerde antiverziltingsmaatregelen worden blijvend gemonitord.

De laatste **antiverziltingsmaatregelen** werden begin 2022 gerealiseerd door MDK: 4 zoutwatervangputten en peilputten. De putten zitten tot een diepte van 31 meter, vangen het zoutwater op en dit wordt vervolgens via de zoutwatergracht terug naar het Zwin/de zee gepompt.

In 2021 werden i.o.v. het Agentschap voor Natuur en Bos een [visbestandsonderzoek](#) in de Zwinuitbreidingsvlakte uitgevoerd. Het pompemaal betekent een barrière tussen zoet en zoutwatersoorten en voor vismigratie ondanks de visvriendelijke pompen. In de pompboezem werd een matig zoetwatervisbestand met in totaal tien soorten aangetroffen. ANB beveelt aan om het visbestand binnen 2 à 3 jaar opnieuw te onderzoeken, omdat het gebied momenteel nog in volle ontwikkeling is.

Het [inrichtingsplan Nieuwe Watergang](#) zorgde oa. voor een herinrichting van de Isabellavaart t.h.v. het Hazegrasfort zodoende een betere verbinding te realiseren met het nieuwe pompemaal aan het Zwin ([actiefiche 8A E 0397](#)). Beide kunstwerken Hazegrassluis en Burkeldijk werden gerestaureerd. Afwaarts werd de waterloop ook heringericht met een verbeterde doorstroom naar de pompboezem ([actie 6 I 0113](#)). De werken werden gefinancierd door de VMM met middelen van Landinrichting.

Wat staat er te gebeuren

➡ Vuile Vaart en Paulusvaart : naar een duurzaam waterbeheer en minder verzilting in de ruime omgeving van het Zwin

Door het verbreden van de waterloop en het aanleggen van een schuin hellende oever kan de **Vuile Vaart** een 'natte' natuurverbinding worden en meer water bufferen, wat zorgt voor een vertraagde afvoer van het water. De werken zijn gepland in het derde kwartaal van **2024** en zullen uitgevoerd worden door de **provincie West-Vlaanderen**.

De **Paulusvaart** is een belangrijke waterloop voor het realiseren van doelstellingen tegen verzilting en duurzaam waterbeheer, omdat via de Paulusvaart water naar de Nieuwe Watergang stroomt, die op zijn beurt instaat voor het aanvoeren van oppervlaktewater richting Zwin. Op de Paulusvaart worden met Blue Deal relancemiddelen twee stuwen geplaatst ([actie 4B I 0028](#)) die zullen zorgen voor vernatting, tijdelijke waterberging en vertraging van de waterafvoer. Het extra water dat hiermee opgevangen en gebufferd

wordt, kan ook worden ingezet op de aanzuigplaats voor spuittoestellen. Na het plaatsen van beide stuwen wordt een permanent hoger waterpeil in beide deelzones ingevoerd. **De Oostkustpolder** staat in voor de uitvoering en heeft een studiebureau aangesteld. De omgevingsvergunningaanvraag werd verleend op 18 april 2024. De aanbestedingsprocedure loopt en hopelijk kunnen de werken na het bouwverlof van start gaan. De werken kaderen binnen het [Hazebraspolderdijk en Cantelmolinie](#). Als er nog budget over is, wordt een zoutmeter geplaatst op de lozing van het effluent op de Paulusvaart. Een koppelkans met deze actie is het bestrijden van de Japanse Duizendknoop i.s.m. ANB en dit werd mee opgenomen in het bestek. Er zijn haarden van deze exoot t.h.v. de Oosthoek en de RWZI Knokke-Heist. Met ANB werd een aanpak besproken. Nazorg, waarvoor de polder zal instaan gedurende minstens 5 jaar, is zeer belangrijk

❖ ECOLOGISCH HERSTEL

Waar staan we

➡ Verbreden van de Zijdelingse Vaart met natuur-technische aanleg van de oevers in Dudzele (Brugge)

De Zijdelingse Vaart voert heel wat debiet door waardoor de oevers het hard te verduren krijgen. In kader van de aanleg van de A11 werd het stroomopwaartse gedeelte tussen het Boudewijnkanaal en de Vaneweg in Dudzele aangepakt en heraangelegd met doorgroeitegels. De werken werden door de Oostkustpolder uitgevoerd in 2022. Het deel tussen de Westkapelse Steenweg en de Ronselaerestraat te Brugge (Dudzele) dient nog te worden opgestart. Het is een vrij complexe actie daar er ook grondverwerving zal moeten gebeuren. De Oostkustpolder bekijkt met de provincie wanneer hiervoor budget beschikbaar is en of er een mogelijkheid is om subsidies te krijgen ([actie 8A_D_0162](#)).

➡ Bevorderen vismigratie

Ter hoogte van het uitwateringscomplex van het Leopoldkanaal in de haven van Zeebrugge wordt aangepast spui-beheer toegepast om de glasaalmigratie te bevorderen. Op de meeste polderwaterlopen die uitmonden in het Leopoldkanaal zijn stuwen geplaatst die de laterale vismigratie beletten. De Oostkustpolder werkte reeds heel wat van die knelpunten weg door het bouwen van nieuwe regelbare uitwateringsconstructies

met vispassage in het middengebied (o.a. Stampershoekbeek, het Geleed Noord, het Geleed Zuid, de Visscherie). Het is wenselijk dat de waterbeheerders verder blijven investeren om de resterende vismigratieknelpunten op te lossen (zoals het vijzelgemaal t.h.v. Damse vaart, stuw Isabellavaart). In 2019 werd de uitmonding van de Zwinnevaart vernieuwd met inbegrip van een vispassage.

Wat staat er te gebeuren

➡ Automatiseren van de uitwateringsconstructie op de Isabellavaart

De Vlaamse Milieumaatschappij zal de stuw aan de Isabellavaart automatiseren in functie van een klimaatrobuust waterbeheer en deze vispasseerbaar maken ([actie 6_I_0121](#)). Hierdoor zal de Isabellavaart onafhankelijk te regelen zijn van het waterniveau in het Leopoldkanaal. Op die manier kan de Isabellavaart ook ingericht worden als waterbatterij of kan ze fungeren als waterinlaat vanuit het Leopoldkanaal voor het achterliggende polderland. Door mee in te stappen in het interregproject WIJ-Water kan de actie voor 50% gesubsidieerd worden. De werken zijn gepland van 01/12/2024 tot 14/07/2027.

➡ Op natuurlijke wijze herstellen van de oevers van de Zwinnevaart

De linkeroever van de Zwinnevaart t.h.v. de Hazebrasstraat in Knokke-Heist is afgekalfd (ongeveer 750m). Oeverherstel ([actie 8A_D_0164](#)) dringt zich op om het verder afkalven van de oever tegen te gaan en om bijkomende slibruiming te vermijden. De oever wordt afgeschuind en er zal riet aangeplant worden. De plannen zijn in voorbereiding door de VMM. De effectieve uitvoering wordt gehypothekeerd door het gebrek aan financiële middelen (niet prioritair gebied).

➡ Screening Eeklose Watergang

De **Eeklose Watergang** is één van de betere waterlopen binnen het bekken naar waterkwaliteit toe. Macrofyten en macro-invertebraten scoren goed en er zijn ook waterplanten op de kleiige bodem aanwezig. Het visbestand is er echter nog fel ondermaats en het is niet meteen duidelijk wat de bepalende factoren hiervoor zijn. Het bekkensecretariaat zal gebiedsgericht onderzoek met de betrokken instanties faciliteren ([actie 7B_K_0037](#)). Gezien dit geen prioritair gebied is, kan er nog geen timing vooropgesteld worden. Het onderzoek naar ondergedoken waterplanten in stromende waterlopen dat in 2022 door de Provincie Oost-Vlaanderen is opgestart in samenwerking met UGent en het Proefcentrum voor Sierteelt (PCS), wordt afgewacht.

➡ Optimaliseren peilbeheer

In 2023 werden door de Oostkustpolder volgende inrichtingswerken uitgevoerd:

- Hangen van terugslagdeuren op uitmonding van de Verloren Kreek in het Leopoldkanaal. Tegelijkertijd werd ook de uitstroomboker onder de Leopoldsvaart-oost geruimd.
- De balkenstuw op de Malelei werd vervangen door een fijnregelbare kandelstuw. De nieuwe stuw laat een optimaal peilbeheer toe, zowel in de zomer als in de winter. Bij droogte of wateroverlast kan er zowel onmiddellijk als preventief worden ingespeeld op het ophouden of afvoeren van water.
- De balkenstuw op de uitmonding van de WH.17. werd vervangen door een fijnregelbare kandelstuw.
- Er werd een omgevingsvergunning aangevraagd op 28 juli 2023 voor het plaatsen van een vispasseerbare stuw op het St. Trudoledeken, onbevaarbare waterloop van 2de categorie nr. WH.10.11., ter hoogte van het AZ St.-Lucas ziekenhuis in Assebroek. Op 26 oktober 2023 verleende de Deputatie een omgevingsvergunning mits enkele voorwaarden.
- Verder worden ook kandelstuwen voorzien aan de uitmondingen van de WH.13.A. en de WH.15. in Moerkerke. Dit ter vervanging van de bestaande schotbalkconstructies. Deze stuwen zullen een fijnere peilregeling toelaten zodat er bij droogte maximaal kan worden ingezet op het ophouden van water. De uitvoering is voorzien in het voorjaar 2024.

Wat staat er te gebeuren

➡ Dijkherstel middenberm Leopoldkanaal -Schipdonkkanaal

In 2018 was er een dijkbreuk. De bres kon rap hersteld worden door de **Vlaamse Waterweg** maar uit analyse blijkt dat er meerdere kritische factoren zijn (oevererosie, ondergravingen van dieren, impact van bomen, inklinking grond) en een grondig herstel van de middenberm noodzakelijk is. **Deze werken zijn gestart vanaf mei 2023 en duren tot 2027 (gefaseerde uitvoering).** Zolang deze werken lopen, mag het peilverschil tussen het Leopoldkanaal en het Schipdonkkanaal maximaal 55 cm bedragen. De werken mogen ook niet plaatsvinden tijdens het broedseizoen (ligging in vogel richtlijn gebied). Doordat het peil zo laag gehouden wordt, vormt verdroging van de omliggende polders (Polder van Maldegem, Oostkustpolders,...) een probleem. Budgetten voor deze herstellingswerken vormen een bottleneck, deze dienen jaarlijks opnieuw vastgelegd te worden. Vanuit de leden van het GTO/waterbeheerders wordt uitdrukkelijk gevraagd om de herstellingswerken zo spoedig mogelijk te realiseren.

➡ Renovatiewerken aan de uitwateringskokers van de kanalen in Knokke-Heist

De 3 kokers in Zeebrugge en Heist werken als het ware ondergronds en sluiten beide kanalen aan naar de monding in de voorhaven van Zeebrugge-Noordzee. Renovatiewerken zijn gestart in 2008 en lopen nog tot 2032. Hiervoor is jaarlijks een budget van 1 miljoen euro nodig (De Vlaamse Waterweg). Ook hier wordt het peil laag gehouden (1m75 ipv 3m40 TAW) waardoor het kanaal drainerend werkt voor de omliggende polders. De lopende en geplande werken duren lang en gedurende deze tijd is er een suboptimaal peil. De polders geven aan dat tijdens de perioden waarin er geen onderhoudswerken gebeuren, er nood is aan actief peilbeheer. De Polder van Maldegem heeft te kampen met droogte, terwijl de Vrije Generale Polders in bepaalde periodes te kampen heeft met te natte gronden.

➡ Knelpunt afwatering Hoge Watering

De Hoge Watering WH.16 wordt gevoed door verschillende zijwaterlopen die o.m. ontspringen in het hoger gelegen Sijsle (tot 10 m TAW). Het totale afstroomgebied is ongeveer 2,2 ha groot. De Hoge Watering sifoneert

onder het Schipdonkkanaal naar het Leopoldkanaal via een buis met diameter één meter. Daar hier niet enkel het water van het afstroomgebied van de Hoge Watering toekomt, maar er ook verbinding is met het stelsel van de waterloop WH.17 (polder van Maldegem)

is deze uitwatering te klein gedimensioneerd om bij hevige neerslag het overtollige water snel genoeg te kunnen afvoeren. De verbinding met het stelsel van het Geleed Zuid, WH.13., via de Konduitput, is een groot voordeel maar volstaat niet om dit op te vangen. Hierdoor treedt af en toe wateroverlast op in een aantal straten in Moerkerke.

➡ Signaalgebieden

De Vlaamse Regering besliste op 31 mei 2024 tot definitieve aanduiding van verschillende West-Vlaamse gebieden als watergevoelig openruimtegebied (WORG) waaronder de signaalgebieden [Hoeve Kalvekete](#) en [WUG Duinenwater](#).

❖ WATERSCHAARSTE

➡ Verhogen van buffering, infiltratie en het ophouden van water binnen de Slependammpolder

De Slependammpolder watert volledig gravitair af naar het Leopoldkanaal en de polderwaterlopen hebben een redelijk groot verval. Om meer water te kunnen ophouden in droge periodes en om de waterafvoer beter te kunnen sturen, worden door de Slependammpolder verspreid in de polder een aantal automatische stuwen geplaatst die ook vispasseerbaar zullen zijn ([actie 5B B 0034](#)). De gewestbijdrage i.k.v. het subsidiebesluit Polders & Wateringen werd goedgekeurd. Er zijn echter nog wat knelpunten bij het dossier. De ramingsprijs voor uitvoering ligt voor het polderbestuur te hoog en er zijn enkele technische problemen die nog weggewerkt moeten worden. De realisatie van vismigratie aan de stuwen wordt bemoeilijkt omdat er geen constante waterafvoer is en de keuze van automatische sturing is niet evident.

➡ Acties Polder van Maldegem

De acties om meer water vast te houden in de polder en zodoende minder snel af te voeren naar het Leopoldkanaal stonden in het vorige WUP on hold omwille van onvoldoende financiële draagkracht bij het polderbestuur. Maar het Interregproject WIJ-Water zorgde voor opportuniteiten en financiële steun. Het betreft de volgende acties:

- **Plaatsen van een visvriendelijk stuw afwaarts op de Donkse Beek.**
- **Vertraagde afvoer realiseren van de Donksebeek, stroomopwaarts t.h.v. de N9 in Maldegem.**

Het polderbestuur is ingestapt in het goedgekeurde Interregproject WIJ-Water, met een aandeel van ongeveer 200.000 euro. Daarvan is een bedrag van ongeveer 135.000 euro voorzien als investeringskost voor het plaatsen van stuwen. De exacte locatie en het

aantal te plaatsen stuwen moet nog voor november 2024 worden overgemaakt aan de beheerautoriteit. De Donkse Beek komt hiervoor in aanmerking.

Het **omleggen van de Begijnewatergang** is voorzien in het strategisch plan afvalwater Maldegem - project Sanering Begijnewatergang dat uitgevoerd wordt door Aquafin NV. In 2023 werd er door de polder een koker geplaatst in de Rapenburgstraat. Tussen de mevrouw Courtmanslaan en de Katsweg worden door het gemeentebestuur van Maldegem in het kader van de aanleg van jeugdinfrastructuur ook een openlegging en herwaardering van de Begijnewatergang voorzien in het kader van het subsidieprogramma "Blauwgroene Parels".

Voor 2024 voorziet de Polder van Maldegem nog de volgende werkzaamheden:

- oeverversterkingswerken aan de Donkse beek;
- handmatig ruiming van de Begijnewatergang op vraag Aquafin nv;
- partner bij het interregproject WIJ-WATER – uitwerken acties plaatsing stuwen;
- openlegging van de Kerkstraatwatergang.

➡ Hemelwater- en droogteplannen

Op Wereldwaterdag 22 maart 2023 lanceerde Knokke-Heist haar gemeentelijk hemelwaterplan om de gevolgen van klimaatverandering te beperken. Onder andere bij de heraanleg van de doortocht van Heist en de Zeedijk tussen het Visserhuldenplein en Zeebrugge zullen rioolinfiltratiesystemen aangelegd worden.

➡ Project stadslandschap Westkapelle (Knokke-Heist)

Het bedrijventerrein 't Walletje in Knokke-Heist wordt verder uitgebreid, inclusief park-evenementenzone en parking. Om de grote bijkomende verharding te compenseren werd een bufferbekken aangelegd met belevingsfunctie. Doorheen het [project](#) loopt de Rietveldader (2de cat.). Een opportuniteit voor de Oostkustpolder om deze polderwaterloop op natuurvriendelijke wijze te herprofilen. De Rietveldader werd heraangelegd en verbreed ikv de inrichting stadlandschap Westkapelle. De werken werden bekostigd door en uitgevoerd door een aannemer i.o.v. het AGSO Knokke-Heist.

In het bufferbekken van het bedrijventerrein 't Walletje langs de Herenweg werd in 2023 een grootschalige aanwezigheid van de waterteunisbloem vastgesteld. Dit is een exotische invasieve waterplant die uit waterlopen geweerd moet worden. Door het overwoekerend karakter zou de plant de waterdoorvoer ernstig in het gedrang brengen. Verdere verspreiding dient dus zoveel mogelijk tegengegaan te worden. Begin september 2023 werd de plant machinaal verwijderd en afgevoerd. Manueel verwijderen was

onbegonnen werk. In de toekomst zal in eerste instantie op regelmatige basis de plant manueel in toom gehouden worden.

➡ Sponslandschap in de Damse Polders

In de Damse polders wordt nabij het Fort-Sint-Donaas en de Hoekevaart een locatie ontwikkeld om de waterhuishouding te optimaliseren, namelijk een 8 hectare groot weidevogelgebied m.b.v. vernieuwende plasdraspomp voor bevoeiing en het accentueren en afkoppelen van het historische microreliëf van het grachtenstelsel. Deze ingrepen ten dienste van lokale waterretentie ondersteunt en bevordert op zijn beurt de biodiversiteit, fungeert als koolstofopslag, en draagt bij aan klimaatbestendigheid. Maar ook de jeugd wordt getriggerd om terug kennis te maken met de 'boerenbuiten', waar nog kikkers, salamanders en ander waterbeestjes leven in de talrijke poelen en waterpartijen. Het hele landschap van de Zwinstreek, en zeker het grensgebied, ligt bezaaid met erfgoed van een rijk historisch verleden waardoor de versterking van landschappelijke structuren het landschap meer leesbaar maakt voor bezoekers, en dus een (landschaps)educatieve meerwaarde heeft. Promotor is Regionaal Landschap Houtland & Polders, partners zijn Natuurpunt Knokke-Heist en Landschapspark Zwinstreek (in oprichting).

❖ RECREATIE – WATERBELEVING -ERFGOED

➡ Visplaatsen aangelegd op het wachtbekken van de Ronselarebeek

De Oostkustpolder renoveerde een aantal vispontonnetjes op het wachtbekken van de Ronselarebeek om de toegang tot de visplaats veilig te maken samenwerking met de provinciale Visserijcommissie en Sportvisserij Vlaanderen. Begin 2021 zijn de drie bestaande visplaatsen gerenoveerd (door de polder). Daarnaast is er begin 2023 een visplaats voor rolstoelgebruikers geïnstalleerd, i.s.m. de Vlaamse Visserijcommissie en Sportvisserij

Vlaanderen. De Oostkustpolder heeft gekeken voor de uitvoering ervan en de werken werden bekostigd door het Vlaams Visserijfonds.

➡ Restauratie Blauwe Sluis in Lapscheure-Damme

De Blauwe Sluis is een beschermd monument. In 2020 heeft het Agentschap Onroerend Erfgoed een premie toegekend voor de restauratie en er werd toelating verleend om de werken uit te voeren. Er is echter een heel lange wachtlijst voor uitbetaling van de premie. De uitvoering van het project door de Oostkustpolder ([actie 4B B 0343](#)) staat dus nog steeds on hold en dit kan nog een paar jaar duren.

➡ Een 2de (eco)golfterrein voor Knokke-Heist

Op vrijdag 21 april 2023 leverde de minister van Omgeving een vergunning af voor een tweede golfterrein in Knokke-Heist, naast het bestaande golfterrein in het Zoute. De plannen omvatten een groot luxe hotel, een congrescentrum én 1.350 parkeerplaatsen. De Isabellavaart (1ste categorie) loopt doorheen dit gebied en dient verbreed en heringericht te worden ([actie 8A E 0397](#)). De werken zullen gefinancierd en uitgevoerd worden door de projectontwikkelaar Ghelamco. Dit project heeft een impact op het polderlandschap en is on hold gezet (beroepsprocedure lopende).

Afleidingskanaal van de Leie

(of Schipdonkkanaal)

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

Het Afleidingskanaal van de Leie is een gebied klasse 6. Ook op langere termijn wordt het moeilijk om de goede ecologische toestand te bereiken in het gebied. De waterkwaliteit van het kanaal is er de laatste jaren wel sterk op verbeterd. Op totaal fosfor na zijn alle fysicochemische parameters matig tot goed maar het probleem zit bij de biologische parameters te wijten aan de ontoereikende hydromorfologie van het kanaal.

De reductiedoelen voor stikstof werden reeds gehaald. De landbouwsector en de huishoudens dienen in het reductiedoel voor fosfor (1/3 vermindering tegen 2027) nog even grote bijdrage te leveren (respectievelijk 50% en 49%).

wateroverlast

Het deelstroomgebied van de Ede (Maldegem) wordt al twintig jaar geteisterd door wateroverlast. Bij felle regenbuien stroomt het hemelwater zeer snel af van de cuesta van Oedelem-Zomergem (een kleirug met aan één kant een zacht golvende helling en aan de andere kant een steil cuestafront). Ook de ondergrond speelt een rol. De zone rond Kleit bestaat uit natte gronden met een kleinere sedimentkorrel (zandleem en klei) waardoor infiltratie op bepaalde plaatsen beperkt zal zijn. In het verleden werden reeds twee wachtbekkens langs de Ede ter hoogte van Kleit aangelegd en een aantal bufferzones hoger op aan Maldegemveld. Er zijn echter nog meer brongerichte maatregelen nodig.

Het Schipdonkkanaal is louter gericht op waterafvoer en is onderhevig aan schommelingen ten gevolge van de afvoer naar zee. Bij stormtij en hevige regenbuien kan er enkel geloosd worden d.m.v. pompen in Zeebrugge. Deze dienen goed te werken zodat de afwatering van de Ede in het kanaal niet belemmerd wordt.

Enkel de woongebieden centrum Maldegem en Adegem zijn minder gevoelig voor wateroverlast gezien ze op een dekzandrug met drogere zandgronden liggen. Wateroverlast buiten de valleigebieden is voornamelijk te wijten aan de beperkingen van het rioolstelsel. Door in te zetten op ontharding en door de afstroom naar de riolering te beperken willen we het risico op wateroverlast verkleinen.

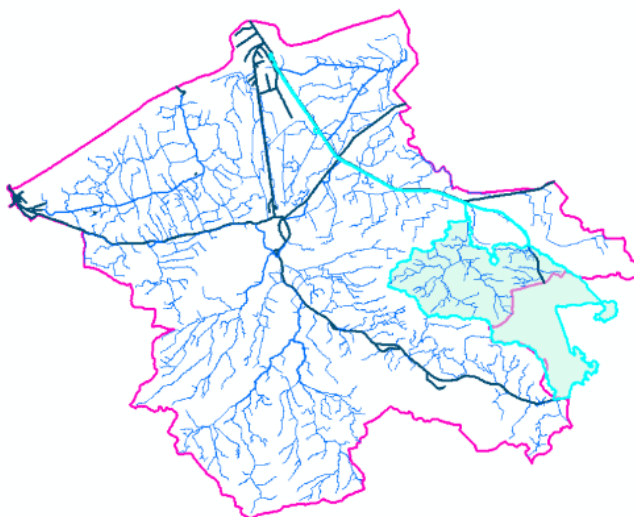
watertekort

De laatste jaren wordt vooral de gemeente Maldegem geconfronteerd met droogteverschijnselen, ter hoogte van de cuesta van Oedelem. De oppervlakkige klei- en leemlenzen drogen in lange, hete periodes uit waardoor ze krimpen. Deze krimp veroorzaakt zettingen in de ondergrond, met bovengrondse schade aan wegen en gebouwen. Belangrijkste oorzaak is de snelle afwatering vanwege het hoogteverschil en de toenemende verharding. Volop inzetten op ontharding is aan de orde.

waterbeleving

We willen maximaal rekening houden met de belevingswaarde door in te zetten op zachte recreatie langs de waterloop en door blauwgroene netwerken te stimuleren. Het Schipdonkkanaal heeft een toeristisch-recreatieve troef als fiets- en wandelroute. We willen dit versterken en de reservatiestrook langs het kanaal uitbouwen tot een toeristisch-recreatieve zone.

Meer info: bekenspecifiek deel bekken van de Brugse Polders

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

OPMAAK GEWESTELIJK RUP OPHEFFEN RESERVATIESTROKEN SCHIPDONKKANAAL

Langs het kanaal is een reservatiestrook afgebakend voor eventuele verbreding en opwaardering van het kanaal op lange termijn i.f.v. het verbeteren van de binnenvaartontsluiting van de haven van Zeebrugge (project Seine-Schelde West). De Vlaamse regering heeft in 2022 de verbreding van het Schipdonkkanaal tussen Deinze en Zeebrugge definitief afgeblazen. Verschillende belanghebbenden vonden de verbreding een aanslag op de landbouw en de plaatselijke natuur. Daarmee komt een einde aan jarenlange onzekerheid voor omwonenden. De beslissing hangt samen met een principiële akkoord dat met Nederland gesloten is over de zogenaamde estuaire vaart. Daardoor wordt het mogelijk voor speciale binnenschepen om via de Scheldemonding en de Noordzee, Zeebrugge te bereiken.

Het Departement Omgeving heeft in 2023 het planproces opgestart om de reservatiestrook te schrappen. Op 14 juli 2023 keurde de Vlaamse Regering de startnota goed (doelstellingen, alternatieven en onderzoek naar milieueffecten). Een publieke raadpleging volgde van 12.09.2023 t.e.m. 10.11.2023. Begin 2024 werd het (voor)ontwerp GRUP opgesteld waarbij aangeduid is welke

bestemming aan de stroken gegeven worden. Inrichtingsalternatieven kunnen van elkaar verschillen naargelang de focus op bepaalde functies op het Schipdonkkanaal en/of in de omgeving ervan: waterbeheersing, recreatie, versterken en verbeteren van de natuurverbinding, versterken en verbeteren van het functioneel fietsverkeer of een combinatie van verschillende focus elementen.

EEN DROOGTE- EN HEMELWATERPLAN VOOR MALDEGEM

In 2021 werkte de gemeente Maldegem in samenwerking met de stakeholders een hemelwater- en droogteplan af. Overal op openbaar domein zal de gemeente maximaal inzetten op **ontharding en infiltratie**. De mogelijkheden voor **blauwgroene assen** en extra **bufferzones voor water** worden onderzocht.

GESTROOMLIJND LANDSCHAP

Het project [Gestroomlijnd Landschap](#) verbindt versnipperde stukjes natuur met een fijnmazig netwerk van landschapselementen, zoals waterlopen, waterrijke gebieden, bomenrijen, bosjes, dreven en houtkanten. De Provincie Oost-Vlaanderen werkt hiervoor samen met eigenaars, grondgebruikers, verenigingen, Regionale Landschappen en Bosgroepen. Daarnaast neemt de Provincie gerichte maatregelen op plekken waar ze zelf het beheer in handen heeft.

Het project Splenterbeek-Ede liep in 2019 ten einde en creëerde o.a. heel wat nieuwe kleine landschapselementen, meer bovenstroomse buffering op de Ede en natuurontwikkeling. Er dient nog verder gewerkt te worden aan de verbetering van de waterkwaliteit zoals het wegwerken van de resterende lozingspunten (op de zijwaterlopen van de Splenterbeek en sanering van de wijk Vossenhol) en het verminderen van overstortwerking van de riolering. Zo zal het bierpje, een bijzondere vissoort, zich na uitvoering van deze maatregelen meer thuis gaan voelen in de Splenterbeek.

De **valleien van de Driesbeek en de Wagemakersbeek** vormen de landschappelijke verbinding tussen het Drongengoed, Het Leen en het Keigatbos. Om dit valleilandschap te versterken, stimuleert het project Wagemakers-Driesbeek kleine landschapselementen. Een fijn netwerk van landschapselementen verhoogt de beleavings- en ecologische waarde van het landschap. Daarnaast zorgt de aanleg van poelen en het herwaarderen van grachten ook voor een significante verbetering van de waterhuishouding in de vallei waardoor extremen zoals overstromingen of droogte minder snel zullen voorkomen. **Het project liep in 2022 op zijn einde.**

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

Waar staan we

De reductiedoelen voor stikstof zijn gehaald. De landbouwsector dient wel nog een grote bijdrage te leveren in het reductiedoel voor fosfor.

Het afstroomgebied van de Ede hinkt achterop qua waterkwaliteit. De gemeente Maldegem heeft een zuiveringsgraad van zo'n 75% (eind 2022) wat onder het Vlaamse gemiddelde ligt. Daarnaast zijn er veel intensieve landbouwactiviteiten aanwezig wat zich vertaalt in de slechtst scorende MAP-punten binnen het bekken van de Brugse Polders. Het generieke landbouwbeleid voor een optimale bemesting en gewasbeschermingsmiddelen gebruik is een grote uitdaging voor dit afstroomgebied met naast akker- en veeteelt ook een belangrijk aandeel sier- en bosboomteelt.

Een aantal belangrijke saneringsprojecten zijn in uitvoering:

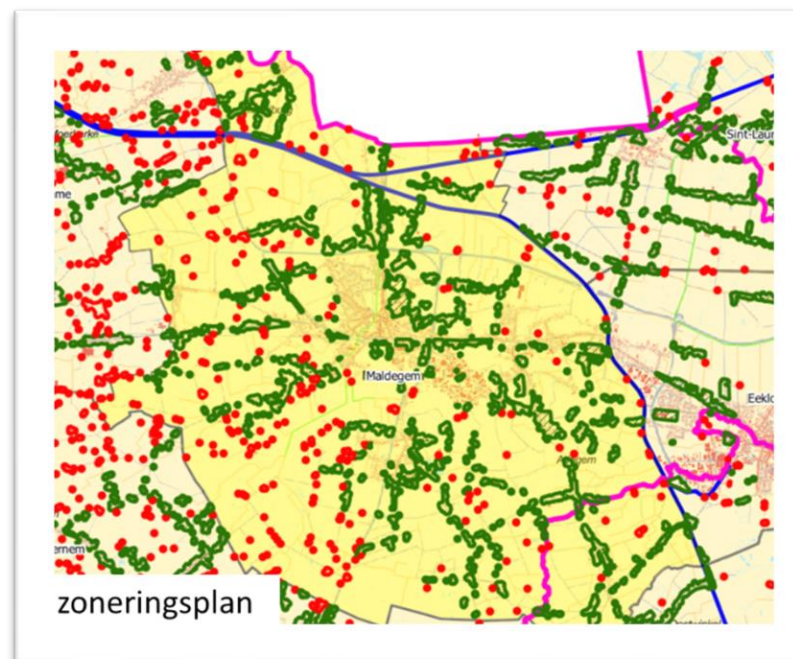
- Op 8 augustus 2022 zijn de werken gestart van het bovengemeentelijke project 23150_Sanering afvalwater Vossenhol. Aan dit project is ook een gemeentelijk aandeel gekoppeld dat wordt gesubsidieerd door VMM (O218091_Sanering groene clusters Vossenhol). De werken zullen 33 maanden duren (mei 2025). Het afvalwater van **425 inwoners** zal op deze manier bijkomend aangesloten worden op de RWZI Maldegem. De werken zullen de waterkwaliteit verbeteren op de Meerschootbeek en Biestwatergang en uiteindelijk op de Ede zelf.
- In maart 2024 zijn de werken beeindigd van het bovengemeentelijke project 22430_Sanering Begijnewatergang fase 2 (Molenberg - Korte Rapenburgstraat - Kwezelweg - Noordstraat). Aan dit project is ook een gemeentelijk aandeel gekoppeld dat wordt gesubsidieerd door VMM (O214014_Sanering Begijnewatergang fase 2: Molenberg - Korte Rapenburgstraat - Kwezelweg (SPAM 9)). Het afvalwater van **130 inwoners** wordt op deze manier bijkomend aangesloten op de RWZI Maldegem. De werken passen in de verdere sanering van de Begijnewatergang.
- In maart 2023 zijn de werken gestart om de bedrijvenzone Krommewege te voorzien van een gescheiden stelsel. Deze door de VMM gesubsidieerde werken zullen enkele jaren duren en worden in verschillende fasen uitgevoerd. Het project zal een belangrijk effect hebben op de overstortwerking naar de Ede.

De verdunning van het afvalwater op de RWZI Maldegem is nog aanzienlijk. In 2022 bedroeg de gemiddelde BZV-concentratie van het influent 82 mg/l.

Wat staat er te gebeuren

➡ Optimalisatie en verdere uitbouw van de waterzuiveringsinfrastructuur

Er dienen nog heel wat groene clusters gesaneerd te worden, samen zo'n **2716 IE** (zie zoneringsplan).

➡ Wegwerken vismigratieknelpunt

Het kanaal heeft een vrij omvangrijk visbestand en is een belangrijke intrekroute voor glasaal in Vlaanderen. Door toepassing van omgekeerd spuibeheer in Zeebrugge kan de glasaalinstroom fors toenemen. Hierbij wordt de geleidbaarheid continu gemonitord. De sluis Balgerhoeke is een prioritair op te lossen vismigratieknelpunt. De Vlaamse Waterweg onderzoekt de mogelijkheden voor het vispasseerbaar maken van de sluis te Balgerhoeke op het Schipdonkkanaal ([actie 8A E 0398](#)).

➡ Hemelwater- en droogteplannen (HWDP) en klimaatadaptatieplannen (KAP)

De meeste gemeenten beschikken reeds over een HWDP en/of KAP of zijn deze aan het opmaken. De plannen geven o.a. verdere invulling aan het bovenstrooms vasthouden en vertraagd afvoeren van water en er wordt volop ingezet op ontharding.

Enkele voorbeelden van acties in de gemeente Maldegem:

INZETTEN OP BRONGERICHTTE MAATREGELEN OM WATEROVERLAST IN MALDEGEM TE VOORKOMEN

Om de afstroom van hemelwater tot een minimum te beperken zal het nodig zijn in te zetten op bronmaatregelen, die het water zoveel mogelijk vasthouden en vertragen. Om het centrum van Kleit te ontlasten, voorziet de gemeente op termijn een aantal buffergrachten in of parallel aan de buitenste straten. Waar mogelijk wordt het water zoveel mogelijk rond het centrum gestuurd. Om de zone rond Adegem Industrie te ontlasten, zijn er een aantal extra bufferbekkens voorzien die zowel de afstroom van verhard terrein als onverhard terrein zullen opvangen.

GROENBLAUWE PARELS IN MALDEGEM

De gemeente Maldegem zal op de drie locaties meer dan 2255 m² ontharden. Bovendien gaat heel wat aandacht naar watercaptatie en -infiltratie door ruimte te geven aan grachten, waterlopen open te leggen en natuurlijke overstromingsbekken of overstroombare poelen aan te leggen. Het bestuur koos bewust voor drie locaties in verschillende woonkernen om eveneens meer water- en groenbeleving te creëren. Dit project kwam tot stand met de steun van het Departement Omgeving en zal in 2023 uitgewerkt worden.

Kanaal Gent-Oostende

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

Het Kanaal Gent-Oostende is een aandachtsgebied klasse 5. Het gebied heeft de goede ecologische toestand niet bereikt in 2033, maar er is wel potentieel voor een sterke vooruitgang (dankzij win-wins met andere waterdoelstellingen, aanwezigheid lokale waardevolle OWLn). De toevoer van Leiewater via het Afleidingskanaal van de Leie bepaalt voor een groot deel de waterkwaliteit van het Kanaal Gent-Oostende.

wateroverlast

Het bekendste zicht van het kanaal is wellicht de keerstuw in Beernem die Brugge beschermt tegen overstromingen. Enkele zeer laaggelegen afwateringsgebieden binnen de polders kunnen enkel via bemaling met grote vijzelgemalen (De Katte, De Stegere en Kwetshage-Paddegat) water afvoeren naar het kanaalpand Brugge-Oostende en zo naar zee. Een goedwerkende en gemoderniseerde peilinfrastructuur in dit gebied is heel belangrijk, inclusief de mogelijkheid tot visvriendelijke stuwen of vispassages. Voor het natuurgebied de Schobbejak willen we een meer natuurgericht waterpeilbeheer mogelijk maken.

Het stelsel van de Jabbeekse beek die het oppervlaktewater van de hoger gelegen zandgronden ten zuiden van Jabbeke gravitair afvoert naar het Kanaal Brugge-Oostende, kampt regelmatig met wateroverlast. Vooral landbouwgronden overstroomd maar soms ook serres en bedrijfsgebouwen. Het bos- en natuurgebied Vloethemveld vormt een belangrijk retentiegebied dat we willen vrijwaren.

watertekort

Het Kanaal Gent-Oostende is de slagader van het bekken van de Brugse Polders en heeft vele functies: waterafvoer, scheepvaart, recreatie, bevoeiing van de polders bij droogte en sedert 2020 ook drinkwaterwinning. Het kanaal wordt gevoed door toevoer van Leiewater en door zijn zijwaterlopen. We willen een maximale, continue waterbeschikbaarheid bekomen voor alle sectoren. Het [afwegingskader prioritair watergebruik tijdens droogte](#) is een hulpmiddel voor beslissingsnemers om tijdens periodes van extreme droogte en dreigende waterschaarste doordachte en wetenschappelijk onderbouwde maatregelen te nemen om de kans op waterschaarste en de gevolgen ervan te beperken.

In de bemalingsgebieden (pand Brugge-Oostende) komt waardevolle natuur voor zoals de Meetkerkse Moeren, de Schorreweide, 't Pompje en de Schobbejak. Door de steeds droger wordende zomers dreigen deze verder te verdrogen. De komende jaren moet ingezet worden op het nat houden of bijkomend vernatten van deze gebieden, met tegelijk aandacht houden voor het vrijwaren van ruimte voor water indien er overlastepisoden voorspeld worden. Voor 't Pompje werd reeds een oplossing uitgewerkt nl. effluentwater van de KWZI Vlissegem wordt in het gebied gepompt. Ook de Leiemeersen (vallei van de Zuidleie), de Assebroekse meersen, Vloethemveld en de Kraenepoel zijn eveneens ecologisch zeer waardevolle kernen die niet mogen verdrogen.

Bij langdurige droogte is er de noodzaak om water uit het Kanaal Gent-Oostende te capteren voor land- en tuinbouwdoeleinden. We wensen een optimaal captatiebeleid in functie van noodzakelijke minimumpeilen voor de scheepvaart en de veiligheid van de waterweginfrastructuur.

Het [water uit bevaarbare waterlopen](#) mag gebruikt worden mits een melding of vergunning en gebeurt sinds 2019 op vaste [watercaptatielocaties](#). Om water te onttrekken uit onbevaarbare waterlopen en publieke grachten moet een onttrekkingsticket aangevraagd worden op het [e-loket wateronttrekking](#).

Scheepvaart

Het kanaal Gent-Oostende is een belangrijke schakel in het netwerk van Seine Schelde Vlaanderen en vormt de poort naar de zeehavens van Zeebrugge en Oostende. We willen hedendaagse en grotere binnenvaartschepen een betere toegang verlenen en hiertoe dient het kanaal gemoderniseerd worden. De grootste uitdaging op het kanaal is de omgeving van Brugge. Waar mogelijk worden bijkomende kansen gecreëerd voor fauna en flora zoals extra paaiplassen en natte natuur.

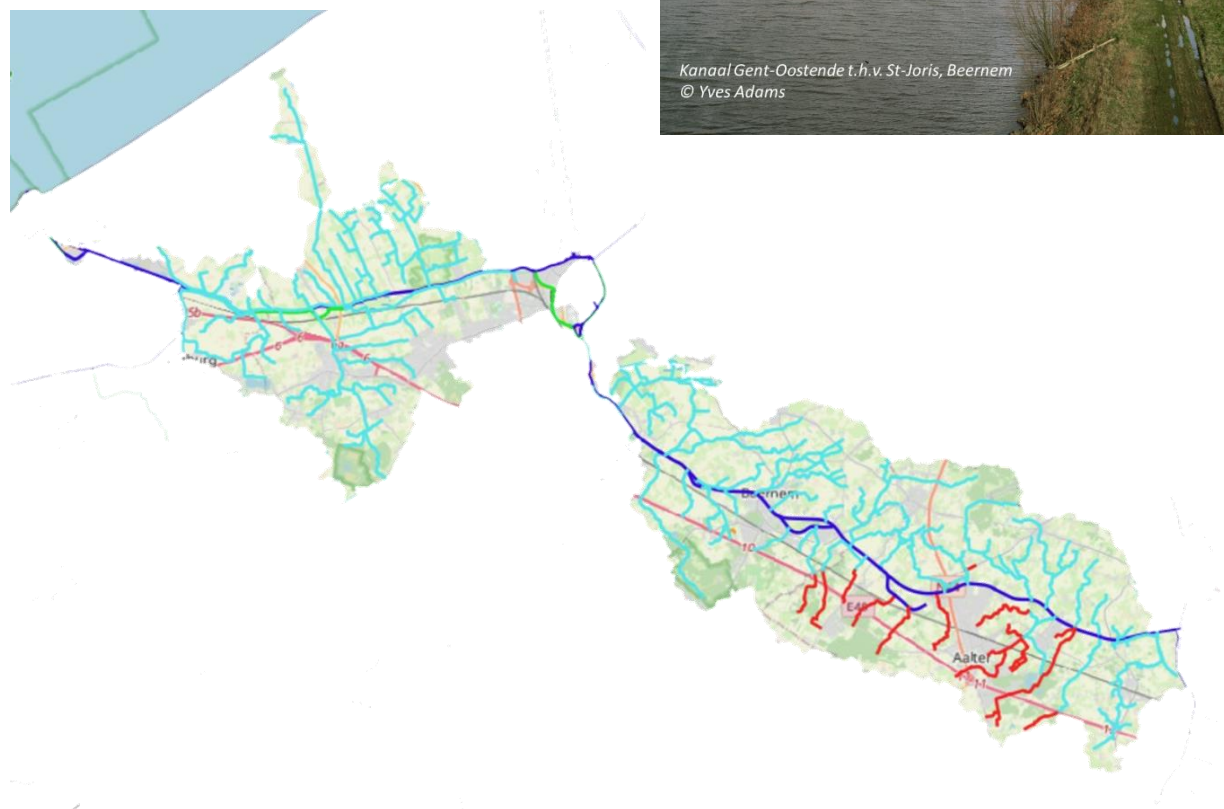
waterbeleving

De kanalen zijn vandaag reeds een trekpleister voor heel wat recreatie: o.a. kajak, pleziervaart, fietsen en/of wandelen langs de jaagpaden. De Vlaamse Waterweg maakte in 2022 een [visienota](#) op m.b.t. recreatie op de Vlaamse waterwegen. Multifunctionaliteit en het verbeteren van de recreatieve mogelijkheden staan voorop.

Binnen het afstroomgebied van de Jabbeekse Beek ligt het Vloethemveld dat we op de kaart willen zetten als plattelandsregio en als nieuwe groenpool in het Brugse Ommeland. Via het landinrichtingsproject wordt er heel wat geïnvesteerd in natuur en waterbeleving.

**Meer info: bekkenspecifiek deel
bekken van de Brugse Polders**

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

WATER-LAND-SCHAP BEVERHOUTSVELD

Het [Beverhoutsveld](#) is een typisch drevenlandschap, op de grens van Beernem, Oostkamp en Brugge. Het landbouwgebied wordt gekenmerkt door een nat, overstroombaar gedeelte in de noordelijke helft (paalt aan de Assebroekse meersen) en een droog, zanderig gedeelte in de zuidelijk helft. Het noordelijk gebied met als hoofdwaterloop het Sint-Trudoledeken watert af naar het Zuidervaartje (zie [ZUIDERVAARTJE](#))

Het middengebied wordt ontwatert via het de Hoofdsloot, die op zijn beurt uitmondt in het kanaal Gent-Brugge en ook het meest zuidelijke gebied van de Geuzenbeek en de Zuiddambeek stroomt af naar het kanaal Gent-Oostende.

Momenteel staan er geen stuwen op de waterlopen binnen het Beverhoutsveld en is er een zeer beperkte buffering en infiltratiecapaciteit. Het project onder coördinatie van de provincie West-Vlaanderen zet in op extra waterinfiltratie door te snelle afstroom te beperken en het verbeteren van de bodemkwaliteit. Het Beverhoutsveld wordt een modelgebied waar alle belanghebbenden samen aan de slag gaan om een duurzaam beheer uit te werken en waar de Blue Deal in de praktijk wordt omgezet.

De partners engageren zich tot volgende doelstellingen:

- optimaliseren van het watersysteem van het Beverhoutsveld
- verbeteren van de waterkwaliteit
- toekomstbestendige verdienmodellen voor land- en tuinbouw
- werken aan bodemoptimalisatie
- opwaardering van het landschap en natuurontwikkeling
- duurzame energieproductie ingebed in het landschap.

<https://www.vlm.be/nl/projecten/vlm-projecten/waterlandschap>

MEXICEAU

Mexiceau is een 11 ha groot domein, eigendom van Curando vzw, gelegen tussen de Mexicostraat en de Hoornstraat in Beernem. Het terrein is een voormalige brownfield en omvat twee zandwinningsputten, waarvan één deels werd opgevuld. Bedoeling is om het gehele terrein landschappelijk op te waarderen en voor het publiek open te stellen. De vijvers worden natuurtechnisch heringericht en moeten ook als waterbuffer kunnen worden ingezet, onder meer voor de lokale (bio)landbouwer. Verschillende betrokkenen en omwonenden werken hier samen in een co-creatief project. Het Regionaal Landschap Houtland & Polders staat in voor streekeigen beplanting, de aanleg van natuurrijke oevers, bloemenrijke graslanden, een vlinderheuvel en een natuurbelevingspad.

HOF VAN STRAETEN

Het Hof van Straeten project in Varsenare beoogt de transformatie van de historische locatie tot een veerkrachtig, inclusief en innovatief landschap met een dynamisch watersysteem waardoor wateroverlast gebufferd wordt en water aangevuld wordt in tijden van droogte. Met een verbindend wandelpad langs een publiek zichtbaar voedselbos en door het domeinbos met inheemse bomen, streeft het project naar ecologische duurzaamheid, waterbeheer en gemeenschapsbetrokkenheid. De diverse elementen worden zorgvuldig geïntegreerd om een holistische omgeving te creëren die zowel het water, de natuur als de lokale gemeenschap ten goede komt waarbij een samenwerking tot stand komt tussen promotor, copromotor en partners: Regionaal Landschap Houtland & Polders, Hof Van Straeten nv, Hogeschool Gent en De Nieuwe Polder van Blankenberge. Het betreft een leader project dat opgenomen is in de Blue Deal)

Voor het luik waterbuffer wordt er voornamelijk ingezet op de bestaande vijvers en walgracht. Deze zullen vergroot en geruimd worden. Er zullen knijpconstructies geplaatst worden om vertraagde afvoer te voorzien naar de Tollenaarsbeek (afstroomgebied Kwetshage-Paddegat, kanaal Brugge-Oostende).

LANDINRICHTINGSPROJECT VAN HET VELDGEBIED BRUGGE – INRICHTINGSPLAN MOUBEK VLOETHEMVELD

In het inrichtingsplan Moubek-Vloethemveld werden een hele reeks maatregelen opgenomen voor de verdere inrichting en uitbouw van het bos- en natuurgebied [Vloethemveld en omgeving](#). De uitvoering ervan gebeurt door verschillende projectpartners. Ook enkele watergerelateerde acties waaronder waterberging (nieuwe grachten met brede, zachthellende oevers, laantjes) en meer natte natuur zijn in het plan opgenomen.

NATUURHERSTEL IN DE ASSEBROEKSE MEERSEN VIA LANDINRICHTING (LIP GROENE FIETSGORDEL)

Een netwerk van beken, sloten en grachten zorgt voor de waterbeheersing in het gebied van de Assebroekse meersen. Door de lage ligging en de toeloop van een aantal beken was het meersengebied van nature een nat en moerassig hooilandgebied. In de loop der tijden werd ernaar gestreefd het gebied geschikter te maken voor agrarisch gebruik. Er werd een kunstmatig ontwateringssysteem aangelegd met als belangrijkste as de Hoofdsloot. Die watert met een bemalingsstation uit in het kanaal Gent-Brugge. Het Sint-Trudoledeken werd bedijkt en zorgt alleen nog voor doorvoer van het water van Ryckvelde en Oedelem. Het loost zijn water in het Zuidervaartje en neemt zelf geen water meer op uit het meersengebied. In normale opstandigheden is er geen contact tussen het St. Trudoledeken en de Hoofdsloot. De Hellepoelbeek ontvangt nog afvalwater afkomstig van een wasserij in Oedelem die uitmondt in het St. Trudoledeken. Sedert 2009 is er een vaste overloop tussen de Hellepoelbeek en de publieke gracht WO.8.11.1. Bij hoge watertoestand kan het water van de Hellepoelbeek afvloeien naar de Hoofdsloot en dus zorgen voor een lichte vervuiling.

Nu staan het behoud en het versterken van de ecologisch zeer waardevolle graslanden en het overstroombaar karakter van de Assebroekse meersen voorop. Het eerste deel van de inrichtingswerken in de [Assebroekse meersen](#) met als doel het realiseren van dotterbloemgrasland is afgerond. Daarvoor moeten de meersen in de zomer natter zijn dan het geval was. Tegelijk is het de bedoeling om de meersen nog meer dan vroeger als

waterbuffer in te richten. Zo vermindert het risico op wateroverlast in de Groene Wijk in Assebroek en in de wijken bij Steenbrugge. Vanaf september 2022 werd deel 2 aangevat:

- De archeologische site van een oud waterkasteel wordt als bezoekerspunt ingericht. Vier vroegere grote ronde grachten worden terug zichtbaar gemaakt. Er wordt een nieuw wandelpad met uitkijkpunt aangelegd. Door de beschermde status staan de werken onder constante archeologische begeleiding. Omwille van de zeer kwetsbare bodem (veen) mag enkel gewerkt worden met machines met zeer lage bodemdruk in droge periodes.
- Naast de Groene Wijk komen er ingrepen om wateroverlast tegen te gaan. Er komt een dijk met wandelpad.
- Op enkele weides worden vroegere laantjes opnieuw uitgegraven, zodat er meer water in komt te staan en enkele grachten krijgen een nieuw profiel.
- In de oostelijke zone lag er vroeger een brug over het Sint-Trudoledeke. De brug wordt opnieuw aangelegd en zal in een latere fase opgenomen worden in een ruit- en menroute.

De afwerking was gepland in het najaar van 2023 maar liep vertraging op door de natte weersomstandigheden. De regen van de voorbije maanden zorgde alvast voor mooie beelden die aantonen dat er meer water in het gebied opgevangen kan worden. Tegelijk is het duidelijk dat het uitvoeren van de resterende werken nog even zal uitgesteld worden, totdat het terug droog genoeg is om van start te gaan.

De voorgeschiedenis en het verloop van het project kan je lezen op [de website van de VLM](#)

NATUURINRICHTINGSPROJECT DE KRAENEPOEL

Opwaarts binnen het afstroomgebied in Aalter bevindt zich de Kraenepoel. De vijver en de omgeving van de Markettebossen zijn gelegen binnen Habitatrichtlijngebied en beschermd als landschap. Er werd in het verleden een landschapbeheerplan opgemaakt voor de Kraenepoel (er is voorlopig geen natuurbeheerplan). De Vlaamse minister bevoegd voor natuurbehoud heeft in 2021 een [natuurinrichtingsproject](#) ingesteld. ANB en VLM werken samen de plannen uit.

Naast natuurinrichting dient er ook verder werk gemaakt te worden van het verbeteren van de waterkwaliteit van de toevoerwaterlopen zoals het Bloembeekskan en de langsgrachten van de E40 ([actie 4B I 0027](#)). Hiertoe zal een constructed wetland met ijzerzandfilter aangelegd worden. Ook het overstort (Grote Ganzenplas) blijft een groot knelpunt en dient gesaneerd te worden ([actie 4B D 0259](#)). Voor een optimaal beheer van de Kraenepoel en de ontwikkeling van waterplanten is een éénmalige sedimentruiming en een periodieke (om de 3 jaar) drooglegging noodzakelijk ([actiefiche 4B D 0256](#)). Bij de éénmalige inrichtingswerken zal ANB een sedimentruiming uitvoeren in 2025 of 2026, daarna moet de poel om de 3 jaar drooggelegd worden (waarmee ook sediment afgevoerd wordt en deels mineraliseert). Na verloop van de tijd kan de frequentie van drooglegging eventueel aangepast worden (naar om de 6 jaar).

Het openbaar onderzoek liep van 23 juni tem 22 juli 2022 en er kwamen heel wat bezwaren binnen. Uiteindelijk werd in 2023 een consensus bereikt met alle partners over het peilregime en de Kraenepoel iedere 3 tot 6 jaar te ledigen.

Op 31 januari 2024 - Ministerieel besluit houdende vaststelling van de maatregelen en de modaliteiten tot uitvoering van het natuurinrichtingsproject Kraenepoel en houdende ontheffing van verbodsbepalingen die gelden in het Vlaams Ecologisch Netwerk. De externe opdracht, scenario-analyse en technisch ontwerp van de natuurherstelmaatregelen is opgestart begin maart 2024. Verdere planning: 2024 aanvraag omgevingsvergunning en aanbesteding in 2025.

↩ www.vlm.be/kraenepoel

↩ www.vlm.be/Aquatuur

↩ [reportage Focus](#)

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

❖ WATERKWALITEIT

Hoever staan we

De **toevoer van Leiewater** bepaalt voor een groot deel de waterkwaliteit van het Kanaal Gent-Oostende. Totaal fosfor is de belangrijkste knelpuntparameter. De overige fysicochemische parameters scoren matig tot goed. De ecologische kwaliteit is globaal slecht te wijten aan de **slechte score voor de macro-invertebraten en de hydromorfologie**. De impact van huishoudelijk afvalwater is de laatste jaren sterk afgenomen doch de grote waterzuiveringsinstallaties (Aalter, Jabbeke en Oostende) zorgen nu voor een grote restvervuiling op het kanaal vooral voor de parameters CZV en totaal fosfor (ongeveer de helft van de totale vervuilingdruk). De stikstofvracht komt voornamelijk van diffuse verontreiniging vanuit de omliggende landbouwgebieden. Ook overschrijdingen van gewasbeschermingsmiddelen worden in het kanaalwater aangetroffen.

Het visbestand is matig en nam dankzij de open verbindingen met zijwaterlopen van een betere waterkwaliteit toe. Binnen dit afstroomgebied liggen namelijk de “topwaterlopen” van het bekken van de Brugse Polders: de Bornebeek en de Merlebeek welke afwateren naar het kanaal. Op het bovenstroomse gedeelte van de Bornebeek zijn er geen lozingen meer en de beek wordt natuurvriendelijk beheerd. Het wettelijk beschermd Bermpje weerspiegelt de goede ecologische kwaliteit. In de naburige Merlebeek zijn eveneens populaties van het Bermpje aanwezig.

Een bijkomende uitdaging vormen **cyanobacteriën** (of blauwalgen) in warme, droge perioden onder invloed van te veel voedingsstoffen (fosfor en stikstof) in het water. Deze verstoren het natuurlijk evenwicht in het water (algenbloei) en produceren bij afsterven toxines. Deze zijn schadelijk voor mens en dier, waardoor waterrecreatie in deze periodes wordt verboden.

Wat staat er te gebeuren

De reductiedoelstelling voor stikstof bedraagt zo’n 136.250 kg (1/3 totale emissievracht). De sector landbouw dient de grootste bijdrage te leveren (58%) gevolgd door de huishoudens (27%). Voor fosfor dienen we een reductie van 6.860 kg te realiseren waarin de sector landbouw een bijdrage moet leveren van 69%, gevolgd door de huishoudens met 26%. Het generieke landbouwbeleid (GLB en MAP) vormt dus een zeer belangrijke basis voor de verdere verbetering van de waterkwaliteit.

➡ Optimalisatie en verdere uitbouw van de waterzuiveringsinfrastructuur

In de poldergebieden die afstromen naar het pand Brugge-Oostende zijn het vooral nog IBA’s die geplaatst moeten worden. Jabbeke heeft de hoogste riolerings- en zuiveringsgraad (88%). In de gebieden ten zuiden van Brugge dienen er nog veel groene clusters gesaneerd te worden (regio Beernem, Aalter).

De waterkwaliteit binnen de Assebroekse meersen voldoet nog niet aan de goede toestand maar naar de toekomst toe zullen de nutriënten stelselmatig verder dalen door de verdere sanering van de huishoudelijke lozingen in Sijsele, Beernem en Oedelem.

Als belangrijkste lopende riolerings- en collectorwerken kunnen vermeld worden:

- Sanering Stationsbuurt Sint-Maria-Aalter (gemeentelijke en bovengemeentelijke werken): sanering van 350 inwoners door aanleg van een gescheiden rioolstelsel en aansluiting van het afvalwater op de KWZI Sint-Maria-Aalter (uitgevoerd op 7 juli 2023).
- Aansluiting Zuiddamme (Beernem): sanering van 130 inwoners door aanleg van een gescheiden gemeentelijke en bovengemeentelijk rioolstelsel en aansluiting van het afvalwater op de RWZI Beernem (einde der werken voorzien tegen eind oktober 2024).

In september 2022 werd in Beernem het subsidieproject Sijselestraat uitgevoerd waarbij 90 inwoners werden aangesloten op de RWZI Brugge door de aanleg van een gescheiden rioolstelsel.

Binnen het **WLS Beverhoutsveld** is er een **werkgroep waterkwaliteit** die zich zal focussen op het aanpakken van o.a. de verdunningsknelpunten op de riolering, de problematische overstorten en de verdere uitrol van het IBA-beleid.

➡ Slibruiming Waterloop zonder naam in Jabbeke

De VMM voerde in het voorjaar van 2023 een slibuiming uit op de waterloop zonder naam in Jabbeke (t.h.v. Vaartdijk-Zuid - Stationsstraat). Gemiddeld zat er 35 cm slib in de waterloop die de waterdoorgang sterk belemmerde waardoor het water opgestuwd werd. Er werd in totaal 1.042 m³ niet verontreinigd slib verwijderd.

❖ WATERSCHAARSTE & WATEROVERLAST

Waar staan we

In de bemalingsgebieden van het kanaal (pand Brugge-Oostende) komt waardevolle natuur voor zoals de Meetkerkse Moeren, de Schorreweide, het 't Pompje en de Schobbejak. Door de steeds droger wordende zomers dreigen deze verder te verdrogen. De komende jaren moet ingezet worden op het nat houden of bijkomend vernatten van deze gebieden, met tegelijk aandacht houden voor het vrijwaren van ruimte voor water indien er overlastepisodes voorspeld worden. Voor 't Pompje werd reeds een oplossing uitgewerkt nl. effluentwater van de KWZI Vlissegem wordt in het gebied gepompt. Ook de Leiemeersen (vallei van de Zuidleie), de Assebroekse meersen, Vloethemveld en de Kraenepoel zijn ecologisch zeer waardevolle kernen die niet mogen verdrogen. Blue Deal acties helpen om waterschaarste en droogte te voorkomen door het watersysteem te versterken of het watergebruik aan te pakken.

Bij langdurige droogte is er de noodzaak om water uit het Kanaal Gent-Oostende te capteren voor land- en tuinbouwdoeleinden. Het [water uit bevaarbare waterlopen](#) mag gebruikt worden mits een melding of vergunning en gebeurt sinds 2019 op vaste [watercaptatielocaties](#). Om water te onttrekken uit onbevaarbare waterlopen en publieke grachten moet een onttrekkingsticket aangevraagd worden op het [e-loket wateronttrekking](#).

➡ Aanleg van een veldvijver en herstel van grachtjes versterken de natte natuur in Vloethemveld

In 2022 heeft ANB meer natte natuur gecreëerd in het Vloethemveld. Er werd een veldvijver van ongeveer 1,5 hectare groot aangelegd die heel wat extra water kan bufferen. In de omliggende weide werden de oude laantjes weer hersteld. Dat komt niet enkel de waterhuishouding ten goede, maar door de zachte hellingen van de laantjes stijgt ook de natuurwaarde. Het project vormt een onderdeel van het landinrichtingsplan Moubeek-Vloethemveld van de VLM.

Wat staat er te gebeuren

➡ Creëren van een klimaatbuffer in het Beverhoutsveld

De functies die we willen combineren in de klimaatbuffer zijn o.a. water vasthouden, koolstofopslag, bescherming van de veenlaag, waterzuivering. Het verhogen van de grondwatertafel zal een gunstig effect hebben op de aanpalende akkers en een buffer zijn voor drogere periodes. De zone voor het creëren van de klimaatbuffer situeert zich langs het laaggelegen gebied rondom de Hoofdsloot t.h.v. de Boatsdreef en de

Veldkapellestraat. Daarnaast kan de Hoofdsloot een ander profiel krijgen en kan de zone deels geplagd en deels beplant worden.

De ontwerpen zijn in opmaak en omvatten volgende maatregelen:

- herprofilering van de rechteroever van de Hoofdsloot gelegen tussen de Boatsdreef en de samenvloeiing met WO.8.11 naar een schuine oever;
- herprofilering van de linkeroever Hoofdsloot gelegen tussen de Veldkapellestraat en de Boatsdreef naar een schuine oever;
- perceelsgrachten van percelen in het Gemeentelijk Natuurontwikkelingsplan (GNOP) schuinen en afdammen voor het verhinderen van afstroom naar de Hoofdsloot;
- verlande poel terug herstellen en voorzien van flauwere oevers;
- aanplant van 0,6 hectare heesterbos op landbouwkundig niet interessant deelperceel langs linkeroever van de Hoofdsloot stroomafwaarts de Boatsdreef.

➡ Herstel Natura 2000 gebied in het Beverhoutsveld

Het voorgestelde ontwerp omvat:

- De aanleg van een centrale depressie met als doel een permanente waterpartij te creëren. De oppervlakte van de permanente waterpartij bedraagt in de huidige toestand 0,2 ha. Vermoedelijk was de zone vroeger een grote vijver/veldvijver/ven. Om permanent waterhoudend te zijn dient de depressie op haar diepste punt te worden uitgegraven tot een diepte van $\pm 1,90$ m onder maaiveld (50 cm dieper dan de zomergrondwaterstand) - in het centraal gedeelte. De oevers worden flauw aangelegd. Na uitvoering van de werken zal de centrale depressie in wintertoestand een oppervlakte van ± 1 ha hebben en 0,5 ha in zomertoestand.
- Een wandelpad aan de Kasteelhoek.
- Twee zones voor de aanleg van een niet-permanente poel. Deze oppervlakten worden uitgegraven tot 50 cm onder het maaiveld. De mogelijkheid om een duiker te plaatsen wordt onderzocht, zodat de instroom van nutriëntenrijk water uit de baangracht vermeden wordt.

Afdammen van interne grachten zodat de instroom van nutriëntenrijk water uit de baangracht vermeden wordt. De nutriëntenarme grond wordt verwerkt in het Natura2000 gebied zelf. De teelaarde wordt aangeboden aan geïnteresseerde landbouwers.

➡ Herprofilering Hoofdsloot en Zuiddambeek

Op locaties waar de waterloop naast een perceel stroomt dat onderdeel uitmaakt van het Gemeentelijk Natuurontwikkelingsplan (GNOP), kan een herprofilering gebeuren:

- Hoofdsloot (WO.8) : Verwijderen reitwal zodat andere oevervegetatietypes kansen krijgen. Nu hoofdzakelijk brandnetelruigte.
- De aanleg van een drasberm van ± 120 m op de linkeroever van de Hoofdsloot, stroomafwaarts de Lekkerdreef ter hoogte van een GNOP perceel
- De aanleg van een flauwe oever van ± 90 meter langs de linkeroever van de waterloop WO.8.12 ter hoogte van een carbon farming perceel
- De aanleg van een drasberm langs een snipperperceel aan de Zuiddambeek van ± 50 meter stroomafwaarts de Rokersdreef
- De aanleg van een flauwe oever van ± 50 meter langs de rechteroever van de Zuiddambeek ter hoogte van een carbon farming perceel
- Het verwijderen van de oeverwallen langs enerzijds de Zuiddambeek en anderzijds de poldergracht WO.12.3 ter hoogte van een GNOP-perceel, dat

tevens gedeeltelijk verlaagd wordt en bevoeid wordt vanuit de Zuiddambeek met behulp van een terugslagklep.

➡ Water ophouden in het Beverhoutsveld

Om het water langer op te houden en te voorkomen dat intermediaire waterlopen droogvallen, zullen in het gebied een aantal stuwtjes die vispasseerbaar zijn, geplaatst worden. Het voorgestelde ontwerp omvat de installatie van 5 stuwen in het deelstroomgebied van de Mazelbeek, 5 stuwen in het deelstroomgebied van de Hoofdsloot en 5 stuwen in het deelstroomgebied van de Zuiddambeek en de Geuzenbeek.

➡ Omvorming klassieke naar peilgestuurde drainage in het Beverhoutsveld

Inagro ging bij een aantal geïnteresseerde landbouwers langs om na te gaan of hun perceel geschikt is voor peilgestuurde drainage. Binnen de werkgroep landbouw wordt een offertevraag voorbereid voor de omvorming van een vijftal percelen die tot op heden geschikt werden bevonden voor de omvorming van klassieke naar peilgestuurde drainage. Bestek is in opmaak, uitvoering sept-okt 2024 (afhankelijk van weersomstandigheden).

➡ Projectoproep 'Circulair Watergebruik'

In 2023 lanceerde de Vlaamse Milieumaatschappij in het kader van het Vlaams klimaatadaptatieplan en de structurele verankering van de Blue Deal een oproep voor het indienen van projectvoorstellen die de waterbeschikbaarheid van Vlaanderen verhogen. Er is hiervoor een budget beschikbaar van 10 miljoen euro. 11 projecten werden geselecteerd waaronder een project van stad Brugge.

De stad Brugge wil de oude regenwaterputten in de historische binnenstad herstellen en opnieuw gebruiken. De regenwaterput van de Sint-Magdalenakerk komt als eerste in aanmerking. Het regenwater afkomstig van het dak van de kerk wordt maximaal opgevangen en gebruikt voor onderhoud van het openbaar domein: groenonderhoud en stadsreinigingsdiensten. De regenwaterputten in de stad krijgen slimme sensoren die het waterverbruik beter monitoren.

<https://www.vmm.be/water/projecten/circulair-water/geen-druppel-regenwater-onbenut>

❖ MODERNISERING VAN HET KANAAL

Wat staat er te gebeuren

➡ Modernisering en opwaardering van het Kanaal Gent-Oostende

De Vlaamse Waterweg bekijkt of en hoe het kanaal in de toekomst aangepast kan worden voor schepen tot klasse Va (110 m lang, 11,4 m breed) die tot 3.000 ton goederen kunnen vervoeren. Een studie naar de modernisering van het volledige kanaal loopt nog niet maar staat wel op de planning. Een zone die zeker deel zal uitmaken van de studie reikt van Nevele tot Oostkamp waar de vaarweg extreem krap is en schepen elkaar niet kunnen kruisen. Voor de regio van Brugge zijn wel reeds studies uitgevoerd voor de Steenbruggebrug, de Dampoortsluis en de vaarweg.

STADSVAAART BRUGGE

Met het project "Stadsvaart Brugge" onderzoekt De Vlaamse Waterweg alvast de mogelijkheden in de omgeving van Brugge om de scheepvaart en de mobiliteit te verbeteren. De doortocht wordt er bemoeilijkt door 2 sluisen (de Dampoortsluis en de Verbindingsluis) en 10 beweegbare bruggen.

De [Dampoortsluis](#) en de Brugse doortocht worden op termijn aangepakt ([actie 6 I 0112](#)). De sluis moet vervangen worden door een groter exemplaar. Ook de vaarweg moet verdiept en verbreed worden, om een vlotte doorgang te verlenen. Voor de vernieuwing van de Dampoortsluis zijn de studies lopende, o.a. een onderzoek naar de relatie van de sluis tot erfgoed en de omgeving.

Het project rond de vernieuwing van de [Steenbruggebrug](#) die op de grens tussen Brugge en Oostkamp ligt, is in volle voorbereiding ([actie 8A D 0166](#)). De huidige brug wordt vervangen door een hoge, vaste brug. Op die manier kunnen zowel het scheepvaart- als wegverkeer altijd passeren, zonder dat ze elkaar afwisselend moeten doorlaten. Voor fietsers en voetgangers komt er een aparte lage, beweegbare brug. Waar nu nog de bocht ligt, zal in de toekomst ruimte vrijkomen voor fauna en flora (natte natuur), alsook een groene ontmoetingsplek voor de buurt. Het openbaar onderzoek liep vanaf 24 januari 2023 tot en met 22 februari 2023. Om tegemoet te komen aan de negatieve adviezen en 55 bezwaarschriften stuurde de DVW het ontwerp bij. Er komt o.a. een extra buffer- en infiltratiebekken. Hierdoor liep een nieuw openbaar onderzoek van 28 april tot en met 27 mei 2023. In juli 2023 werd de omgevingsvergunning afgeleverd doch er werd in beroep

gegaan waardoor het project maanden vertraging kan oplopen. Het dossier is in behandeling bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

RENOVATIE SAS SLIJKENS

De site Sas Slijkens in Oostende heeft een lange historiek en erfgoedwaarde. Ze was oorspronkelijk in 1758 in gebruik als sluizencomplex en nu alleen nog als afwatering van Kanaal Gent- Oostende naar de Noordzee. Het sas is aan automatisatie toe met een afstandsbediening vanop de centrale van De Vlaamse Waterweg te Plassendale ([actie 6 I 0112](#)). Het Sas Slijkens is één van de belangrijkste intrekroutes voor glasaal in Vlaanderen. Om de glasaalintrek te bevorderen wordt omgekeerd spuibeheer toegepast waarbij de geleidbaarheid nauwgezet dient gemonitord te worden om verzilting van het kanaal te voorkomen. De ontwerpstudie is lopende met een selectie van verder te onderzoeken inrichtingsalternatieven. In 2024 volgt het detailontwerp, vergunningsdossier, aanbestedingsdossier, ...

➡ Moderniseren van de waterinlaatconstructie naar het Zijdelings Vaartje Oost in het kanaal Gent-Oostende t.h.v. de Dampoortbrug

De verouderde balkenstuw is aan vernieuwing toe ([actief 5B A 0021](#)). Het inlaten van zoetwater van uit het kanaal is van groot belang voor de bevoeding in droogteperiodes en voor de onderdrukking van dreigende verzilting in de regio Koolkerke-Dudzele. Het project werd goedgekeurd voor een gewestsubsidie en op het investeringsprogramma 2021 opgenomen (subsidiebesluit Polders & Wateringen). Door de hoge inflatie en de grote prijsstijgingen konden de werken door de Oostkustpolder, voorzien in 2022, echter niet gegund worden. De offertebedragen lagen 50% hoger dan het ramingsbedrag. Daarbij komt dat pas later de nabije aanwezigheid van een gasleiding onder het kanaal werd opgemerkt. Het project werd eind 2023 opnieuw aanbesteed en gegund. Uitvoering is voorzien voor eind 2024 begin 2025.

➡ Oplossen vismigratieknelpunten

De Vlaamse Waterweg voert onderzoek uit naar de vispasseerbaarheid ter hoogte van de Guldenvliessluw en Keizerinnenstuw in Brugge. Dit zal afhankelijk zijn van het project van de doortocht Brugge.

Kust en havengebieden

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

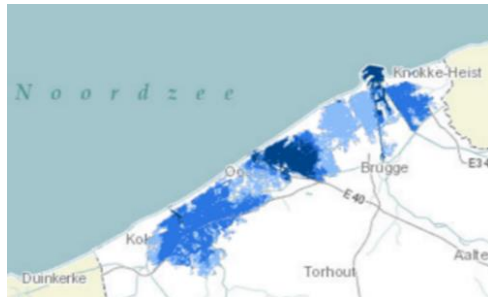
waterkwaliteit

De Havengebieden Oostende en Zeebrugge, de Blankenbergse havengeul & jachthaven en het Boudewijnkanaal zijn **een gebied klasse 6. Ook op langere termijn wordt het moeilijk om de goede ecologische toestand te bereiken in het gebied.** De Lisseweegse Vaart mondt gravitair uit in de voorhaven van Zeebrugge en is eveneens een aandachtsgebied klasse 6 omdat het meegenomen werd met het waterlichaam Zeebrugge Buitenhaven. De waterkwaliteit van deze waterloop wordt in belangrijke mate bepaald door die van het Kanaal Gent-Oostende. Verder vormen de overstortwerking en de diffuse verontreiniging afkomstig van verharde oppervlakken de belangrijkste aandachtspunten. Het effluent van de RWZI Brugge wordt geloosd op het Boudewijnkanaal maar in droge zomerperiodes kan een deel van het effluent van de RWZI Brugge ingelaten worden in de polders via het Lisseweegs Vaartje in functie van het peilbeheer en als antiverziltingsmaatregel in de Oudlandpolder.

wateroverlast

De havens Oostende, Blankenberge en Zeebrugge en vooral de regio Bredene zijn het meest kwetsbaar voor kustoverstromingen en dienen we beter te beschermen. Het masterplan kustveiligheid beschermt de kust tot minstens 2050 tegen overstromingen uit zee. De maatregelen zijn ontworpen om weerstand te bieden tegen 80 centimeter zeespiegelstijging tegen 2100. Het project Kustvisie zal de maatregelen bepalen die de kust en het achterland ook op lange termijn beschermen tegen een zeespiegelstijging tot 3 meter.

watertekort

In de **duinen** moet het **hemelwater** maximaal kunnen **infiltreren** en vertraagd afgevoerd worden naar zee of het hinterland. Ook in zandige kreekruggen willen we zoetwaterlenzen aanvullen.

waterbeleving

Het bekken van de Brugse polders heeft met zijn ligging langs de kust een belangrijke zwem-recreatieve functie. Er is ook een uitgestrekt wandel- en fietsnetwerk niet alleen binnen de duingordel en de polders maar ook langs de kanalen.

Meer info:

- [bekkenspecifiek deel bekken van de Brugse Polders](#)
- [Port of Oostende](#)
- [Port of Antwerp-Bruges](#)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

WERKEN AAN EEN KLIMAATBESTENDIGE KUSTLIJN

Op 22 december 2017 nam de Vlaamse overheid de startbeslissing om een 'Kustvisie' voor de lange termijn op te maken die verder kijkt dan het Masterplan Kustveiligheid. Het [project Kustvisie](#) legt de maatschappelijk meest wenselijke maatregelen vast die nodig zijn om onze kust en het hinterland ook na 2050 stapsgewijs te beschermen tegen een zeespiegelstijging tot 3 meter. Het traject wordt gefaciliteerd door het Dep. MOW en het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust. In samenspraak met alle belanghebbenden werd een onderzoeksnota voorbereid. Van 2018 tot midden 2021 verliep dit via het complex project Kustvisie, vanaf eind 2021 via het co-creatie onderzoekstraject Kustvisie. De Vlaamse Regering heeft de onderzoeksnota goedgekeurd op 21 april 2023 en legde deze ter inzage tussen 2 mei en 2 juli 2023. De voorgestelde werkwijze voor de opmaak van het strategisch beleidsplan is eveneens goedgekeurd alsook de voorgestelde ruimtevraag voor het kustbeschermingslint in het kader van het [Marien Ruimtelijk Plan](#) 2026-2033. Er is een [synthesenota](#) beschikbaar welke een beeldende voorstelling geeft van de overblijvende antwoorden op de zeespiegelstijging.

MEERLAAGSE KUSTVEILIGHEID

Departement Omgeving liet in 2023 een beleidsverkenning uitvoeren rond het concept van meerlaagse waterveiligheid in de kustvlakte, inclusief poldergebied. Deze studie liep in overleg met de diensten VMM, MDK, en DVW van de Vlaamse Overheid, de provinciale diensten waterlopen en gebiedswerking, de federale dienst noodplanning en de diensten van de Gouverneur. Het Departement Omgeving wil hiermee :

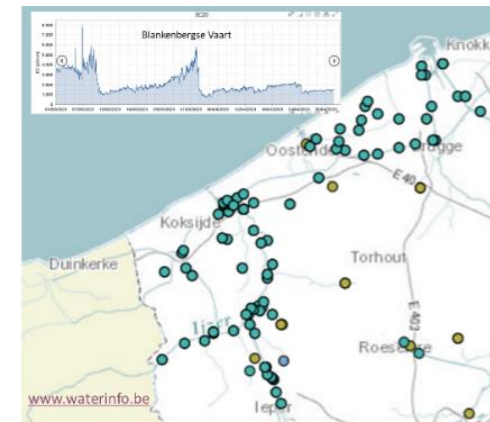
- de brug slaan tussen het veiligheids- en evacuatiebeleid en de ruimtelijke aspecten daarvan;
- verkennen in hoeverre er begrip of draagvlak is bij lokale besturen en bevoegde overheden om meerlaagse kustveiligheid te introduceren;
- koppelkansen zoeken met het reguliere beleid.

TERRITORIAAL ONTWIKKELINGSPROGRAMMA (T.OP) KUSTZONE

In [T.OP](#) Kustzone werkt Departement Omgeving samen met de provincie West-Vlaanderen op verschillende thema's. Zo wordt er gewerkt in drie verschillende "werven" die overeenkomen met de verschillende landschappen aan de kust: verstedelijkte kustzone, land-zeeinteracties en polderruimte.

VERZILTING KUSTPOLDERS

In het poldergebied komt ondiep zout grondwater op verschillende plaatsen relatief dicht bij de oppervlakte voor. Tijdens lange droge perioden kwelt dit zoute water naar de oppervlakte en uit zich in een toename van de geleidbaarheid in de polderwaterlopen en kanalen. Door de Vlaamse Milieumaatschappij, de Watergroep en VITO werd een uitgebreid **meetnet** voor de continue monitoring van geleidbaarheid, als maat voor zoutgehalte, uitgerold ([Internet of Water Flanders project](#)) en brengt **verzilting** in de IJzer en het poldergebied in kaart ([verziltingsindicator](#) en [waterinfo.be](#) - onder de rubriek waterkwaliteit/fysische parameters). Het helpt de waterbeheerders om maatregelen te nemen zoals bevoeiing met zoet water uit de kanalen en langer een hoger waterpeil aanhouden, afgestemd op de weersvoorspellingen en grondwaterpeilen. Er wordt gewerkt aan een gebruiksvriendelijk verziltingsdashbord (beschikbaar tegen de zomer 2024).

Met het Interreg project [TOPSOIL](#) (2015-2021) bracht VMM verzilting in kust- en poldergebied in kaart. De nieuwe kaarten (beschikbaar op [Databank Ondergrond Vlaanderen](#)) zijn een stuk gedetailleerder en geven nieuwe inzichten over de ligging van zoetwaterlenzen. Er is een goede overeenkomst met de oude kaarten, waardoor er geen indicatie is op grote veranderingen in de verzilting van het grondwater. De nieuwe kaarten vormen ook de basis om de mogelijkheden tot het ondergronds bergen van water te onderzoeken, zoals **kreekruginfiltratie**. In Veurne (IJzerbekken) loopt er al een proefproject om de economische en technische haalbaarheid van [kreekruginfiltratie](#) in combinatie met peilgestuurde drainage te onderzoeken. Binnen het bekken van de Brugse Polders worden de mogelijkheden ook onderzocht (vb. in de Rombautswerpolder i.k.v.h. Water-Land-Schapsproject)

BLUE TRANSITION: BEHEER VAN ZOET GRONDWATER IN VERSTEDELIJKT DUINGEBIED

Ons kustduingebied is sterk verstedelijkt, met een afname van de natuurlijke grondwateraanvulling tot gevolg. Daarnaast bedreigen klimaatverandering en zeespiegelstijging de beschikbaarheid van zoet water in deze gebieden. Om deze zoetwaterbronnen te beschermen, is inzicht in de impact van verstedelijking, klimaatverandering en zeespiegelstijging noodzakelijk. **Grondwatermodellering** kan de evolutie van de zoet-zout waterverdeling voorspellen en aangeven welk deel van het duingebied kwetsbaarder is voor verstedelijking, klimaatverandering en/of zeespiegelstijging. Samen met de belanghebbenden zal VMM het potentieel van verschillende maatregelen onderzoeken die moeten leiden tot een coöperatief en duurzaam beheer van de zoetwatervoorraden in het duingebied. Het [project](#) Blue Transition is in oktober 2022 gestart en loopt tot maart 2026.

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

❖ KUSTVEILIGHEID

➡ Uitvoeren van het Masterplan Kustveiligheid

Hoever staan we

Voor een gedetailleerde uitvoering en planning van alle maatregelen van het Masterplan Kustveiligheid verwijzen we naar de website van **Maritieme Dienstverlening en Kust**: <https://www.agentschapmdk.be/nl/masterplan-kustveiligheid>

Blankenberge werd in 2022 een stuk meer waterproof. In de kuststad werkte MDK de nieuwe stormmuur rond de jachthaven af. Aan andere stormmuren die de stad moeten beschermen, wordt verder gewerkt. Daarnaast kwam groen licht voor een nieuwe strekdam die de verzanding van de vaargeul naar de jachthaven moet tegengaan.

Overstromingsmaatregelen jachthaven Zeebrugge. In oktober 2023 zijn MDK en stad Brugge gestart met diverse werken in en rond de jachthaven van Zeebrugge:

- De realisatie van overstromingsmaatregelen zoals een dijkmuur en een stormmuur rond de jachthaven
- Het bouwen van mobiele keringen om openingen in de stormmuur bij storm te kunnen dichtten
- Groenaanleg in de omgeving rond de jachthaven
- Het vernieuwen van een stuk kaaimuur in het Tijdok en het vernieuwen van een stuk glooiing in de Werfkaai
- De nodige afbraak- en baggerwerken voor de verdieping van het Tijdok
- Het voorzien van de basisinfrastructuur zoals buispalen en steigers voor nieuwe ligplaatsen in het Tijdok en het Albertdok.

De maatregelen vormen ook een opportuniteit om van de omgeving een mooiere en groenere plek te maken en om in de jachthaven bijkomende ligplaatsen te creëren. De werken zullen - zonder onvoorziene omstandigheden - duren tot de zomer 2025 en verlopen in verschillende fases om zo de hinder te beperken. Tijdens de maanden juli/augustus 2024 wordt er niet gewerkt.

Om de verzanding in de havengeul van Blankenberge tegen te gaan werd in oktober 2023 gestart met de bouw van een **nieuwe westelijke dam**. Het oude betonnen westerstaketsel

verdwijnt. De jachthaven van Blankenberge heeft een korte, smalle en tegelijk ondiepe haveningang dicht bij zee die op zeer korte termijn verzandt. Jaarlijkse stormen en een verhoogd zandtransport door sterke erosie van het strand van Wenduine leiden tot een snelle verzanding van de

havengeul met als gevolg een gevaarlijke situatie voor de pleziervaart. Samen met het uitbaggeren hiervan zorgt dit voor een moeilijke toegankelijkheid van de jachthaven. De werken zullen - zonder onvoorziene omstandigheden - duren tot het voorjaar 2026. Tijdens de maanden juli/augustus wordt er niet gewerkt.

Duin voor dijk

Niet alleen harde maar ook “zachte” maatregelen zijn in het Masterplan Kustveiligheid opgenomen. In 2022 plantte MDK in samenwerking met lokale besturen zo’n 10.520 m² helmgras aan, verspreid over verschillende locaties langs de kust. Het helmgras houdt opwaaiend zand bij stormweer vast en zo’n extra ‘duin voor dijk’ vermindert ook de impact van stormvloed op het strand. Niet ver van de experimentele ‘duin voor dijk’ werd midden op het strand in Raversijde ook de onderzoeksdijk verder afgewerkt. Dit is een betonnen constructie vol meetapparatuur die de impact van stormen en vloedgolven op de dijken moet meten. De onderzoeksdijk is een samenwerking tussen het Waterbouwkundig Laboratorium, het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) en MDK en moet de volgende jaren veel nuttige info leveren over hoe we met zogenaamde ‘harde’ maatregelen onze kust nog beter kunnen beschermen. In 2023 volgde een proefproject in Knokke-Heist waarbij het duingebied dicht bij de zee gecreëerd wordt zodoende de gevolgen van golfaanval nog beter in beeld te brengen. In het najaar werd helmgras aangeplant op de strandzone tussen het sportstrand aan het Rubensplein en de Paul Parmentierlaan. In de zone tussen de dijk en de duinen blijft strandexploitatie mogelijk. Tussen de twee duinzones is er een doorgang naar zee voorzien.

Sarcc - ‘Sustainable and Resilient Coastal Cities’.

Sarcc is een Interreg project dat in het Nederlands vertaald kan worden als ‘Duurzame en Veerkrachtige Kuststeden’.

Het project liep van februari 2019 tem maart 2023

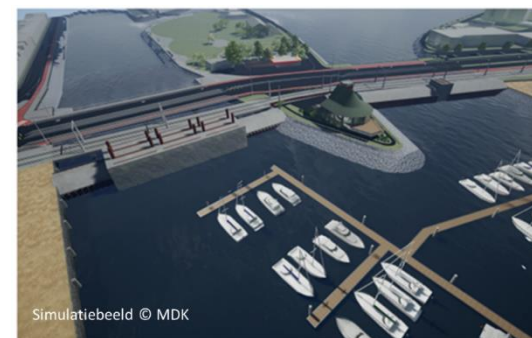
Binnen het Interreg project [SARCC](#) werd door verschillende partners uit Vlaanderen, Nederland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk oplossingen gezocht om op duurzame wijze de kuststeden te beschermen tegen klimaatverandering en meer bepaald de

gevolgen van de stijgende zeespiegel. De Het project liep van 2019 tot en met maart 2023 en de focus lag op het gebruik van natuurgerichte oplossingen (NBS, Nature Based Solutions) voor kustwering, zowel in het beleid al via concrete aanleg van kustweringsprojecten. Belangrijk hierbij was niet enkel het uitvoeren, maar ook de kennisopbouw en het verspreiden van kennis en sensibiliseren van zowel besturen als bevolking.

De Vlaamse kustgemeenten Blankenberge, Oostende en Middelkerke voerden als betrokken partner elk een project uit, gaande van ontharding en voorzien van landinwaartse mogelijkheid voor uitbreiding van de duinen (Blankenberge), het aanleggen van een duin voor dijk (Oostende) en het aanleggen van een grasduin (Middelkerke). Een overzicht van het onderzoek en de resultaten is gebundeld in een [visualisation tool](#), een [gids met alle bevindingen en een leidraad voor overheden](#) en een leidraad voor onderzoekers.

Wat staat er te gebeuren

De **achterhaven van Oostende** vormt vandaag nog een zwakke schakel in de kustveiligheid. Bij een zware stormvloed zou er een zone van ongeveer 4000 hectare overstromen. In grote laaggelegen gebieden zou er tussen de 2 en 2,5 meter water staan. Extra maatregelen in de achterhaven om ook dit deel van Oostende en Bredene te beschermen zijn dus noodzakelijk. De eerdere studie, opgestart in 2017, voor beschermingsmaatregelen in de achterhaven van Oostende werd vroegtijdig stopgezet, maar krijgt nu een vervolg. In januari 2024 werd het project heropgestart met Sweco als studie bureau. Het is de bedoeling om terug te keren naar de conceptfase en het voorkeursalternatief verder in detail uit te werken. In de periode **maart - april 2024** worden **thematische werksessies met de stakeholders** gehouden. Het voorontwerp moet voltooid zijn tegen mei 2024.

Het gekozen alternatief bestaat uit verschillende constructies:

- Locatie A, waar de Spuikom uitmondt in de achterhaven: nieuwe uitwateringsconstructie met schuiven die bij storm dichtgezet worden.
- Locatie B, waar het Kanaal Gent-Brugge-Oostende en de Noordede uitmonden in de achterhaven: stormvloedkering met schuiven die bij storm dichtgezet wordt.
- Landwaarts van het clubgebouw van de RYCO: een stormmuur om de stormvloedkering en de uitwateringsconstructie te verbinden. De muur zal ingepast worden in de omgeving en er worden ook nodige doorgangen voorzien.
- Tot slot worden de bestaande stormmuren langs de Vismijnlaan en de Slijkensesteenweg doorgetrokken zodat ze aansluiten op de nieuwe constructies.

De maatregelen liggen allemaal aan zeezijde van de kustbaan, de N34. Op die manier blijft de kustbaan, die een belangrijke ontsluitingsweg is met een grote hulp- en evacuatiefunctie, bruikbaar en veilig vóór en tijdens zware stormvloed.

Vanaf september 2023 starten het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust en stad Brugge met diverse werken in en rond de **jachthaven van Zeebrugge**. Het gaat om overstromingsmaatregelen zoals een dijkmuur en een stormmuur rond de jachthaven om de omwonenden en het achterland te beschermen tegen zware stormvloed en ook werken in de jachthaven zelf.

➡ Een nieuwe zeesluis in Zeebrugge

Op de website <https://www.nieuwesluiszeebrugge.be/> vind je alle informatie over de bouw van een nieuwe sluis, op de plaats van de verouderde Visartsluis, in Zeebrugge, die zorgt voor een tweede toegang tot de achterhaven. De nieuwe Sluis Zeebrugge verloopt volgens de nieuwe aanpak van complexe projecten van de Vlaamse overheid. Het project zit vandaag in de derde van de vier fases: de uitwerkingsfase.

Op maandag 6 mei start het openbaar onderzoek van Nieuwe Sluis Zeebrugge. Gedurende 60 dagen kan iedereen het ontwerp kaderprojectbesluit inkijken en reacties indienen. Het projectteam voorziet infomomenten. Het ontwerp kaderprojectbesluit omvat het eindbeeld, het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, de onderzoeksresultaten en andere technische documenten. Die documenten lagen in de zomer van 2023 voor bij de formele adviesinstanties en hun adviezen zijn inmiddels verwerkt.

❖ T.OP KUSTZONE

➡ Vlaggenschipproject Duinencomplex

Binnen dit Vlaggenschipproject ([actie 9 B 0044](#)) dat kadert binnen de gebiedswerking T.OP Kustzone (Dep. OMG) worden in zowel de bebouwde als onbebouwde duinen projecten gerealiseerd die op korte termijn inzetten op meer ontharding en op meer infiltratie en hergebruik van water. Deze projecten helpen ook om verzilting tegen te gaan. Op die manier worden de water gerelateerde functies van de duinen versterkt.

Volgende Blue Deal projecten maken deel uit van het Vlaggenschipproject Duinencomplex:

- ✓ De stad Brugge zet in op de [herinrichting van het Marktplaatsplein in Zeebrugge](#). Hierbij wordt het huidige verharde plein vervangen door een groenblauwe zone die het regenwater opvangt en laat infiltreren. Deze ingrepen zorgen voor het herstel van de sponswerking van de ondergrond waardoor het grondwater opnieuw wordt aangevuld. De werken zijn eind januari 2024 van start gegaan.
- ✓ De stad Brugge zet ook in op een **groenblauwe inrichting van de vroegere kazerne Knapen in Zeebrugge**. De stad voorziet om een groot deel van de bebouwing te slopen en het overgrote deel van de verharding te verwijderen (zo'n 20.000 m²), in combinatie met het realiseren van een wadi en infiltratiegrachten. Hierdoor kan regenwater beter in de grond sijpelen. Doordat de grondwatervoorraad opnieuw aangevuld wordt is er meer water beschikbaar in droge periodes en wordt verzilting tegengegaan. Op deze site komt een recreatiepark dat een groenblauwe schakel vormt tussen de aanpalende woonwijken en als een groene buffer fungeert voor het hoogspanningsstation op de hoek van de Baron de Maerelaan en de Kustlaan. De afbraakwerken zijn in mei 2023 gestart. De echte aanleg van het park start in het voorjaar van 2024. Met verschillende wandelpaden en een fietspad, een hondenloopweide, multifunctionele open ruimte in grindgazon en een gemaaid grasplein. Er zullen ook 200 extra bomen aangeplant worden en een deel van de site dat al ingevuld is met waardevol grasland wordt behouden.
- ✓ In september 2022 startte **AGSO** met de **heraanleg van het Binnenhof en de Lammenkenslaan**. Van bij de start van dit project werd het waterdragend vermogen van de duinen meegenomen in de te realiseren plannen. Er wordt maximaal ingezet op infiltratie van regenwater (grasdallen, groene infiltratiestroken met bomen) zodat de kwaliteit en kwantiteit van de grondwaterreserves kan verbeteren. Dit moet de drinkwatervoorraad in Knokke-Heist ten goede komen. Doordat er minder regenwater in de riolering terecht

komt helpt dit ook om wateroverlast te voorkomen. De werken zouden eind juni 2024 klaar moeten zijn.

❖ ECOLOGISCH HERSTEL - NATUURCOMPENSATIE

➞ Herinrichten op natuurvriendelijke manier van de oevers van de Lisseweegse Vaart t.h.v. Zwankendamme.

Het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (GRUP) voor de achterhaven van Zeebrugge voorziet bufferzones om de leefbaarheid van het dorp [Zwankendamme](#) te verzekeren, ook na de aanleg van nieuwe transport- en haveninfrastructuur. Dit wordt gerealiseerd via het landinrichtingsproject Mobiliteitsas Gent-Brugge-Zeebrugge. Een buurtpark in het oosten van Zwankendamme is al ingericht in het kader van het project Leefbare Haven. Ook een geluidsberm die het dorp Zwankendamme afschermt van het transport van en naar de haven van Zeebrugge en van de havenactiviteiten, is klaar en beplant. Rest nog de aanleg van een bufferzone tussen de berm en het Lisseweegse Vaartje (ten noorden van Wulfsberge) aangepakt. De oevers van het Lisseweegse Vaartje worden heringericht en er wordt nog meer bos aangeplant. De uitvoering van deze werkzaamheden is voorzien vanaf 2022 maar wordt bemoeilijkt door de PFAS-problematiek.

➞ Inrichten moerasgebied Blauwe Toren Brugge

In 2017 werd de nieuwe autosnelweg A11 tussen Brugge en Knokke in gebruik genomen. De aanleg van deze nieuwe weg had een grote impact op de leefbaarheid, de natuur en de landbouw in de omgeving. Via het inrichtingsplan A11 verzacht de VLM de effecten van deze nieuwe verbinding op de omgeving en wordt de verloren natuur gecompenseerd. Enerzijds door de aanleg van een publieke groene bufferzone met vijver, het Cathemgoed, in Dudzele en anderzijds door natuurherstel aan de [moeraszone Blauwe Toren](#), aansluitend op de parkbegraafplaats ([actie 4B B 0352](#)). De werken zijn gestart in augustus 2022 en in februari 2023 voltooid. Op 3 mei was er een officiële opening.

de nieuwe groenzone Cathemgoed in Dudzele © VLM

➞ Inrichting Blankenbergse Dijk Brugge

De stad Brugge zet in op een meer klimaatrobuuste inrichting van de gronden ter hoogte van de Blankenbergse Dijk 155. Deze dijk was de eerste dijk in de Vlaamse polders en is nu nog steeds een belangrijk recreatief en landschapselement. Aansluitend op de nattere omgeving van de Sint-Pietersplas worden de bestaande akkers omgevormd tot nattere poldergraslanden door afplagging en de herinrichting van laantjes. De omzetting van hoogproductieve akkers naar natte natuur maakt de polder droogtebestendiger.

➞ Klimaatbestendig project in Oostende

12 openbare groenrealisaties ontvingen in december 2023 het gloednieuwe label 'Klimaatbestendig Project' tijdens de Openbaargroen-Awards van de Vereniging voor openbaar Groen vzw in samenwerking met VMM. Ze pakken klimaatuitdagingen aan zoals wateroverlast, droogte en hittestress. Eén van de winnaars is het project herinrichting Lijnbaanstraat in Stad Oostende. Bij de uitwerking van de ontwerpen werd beroep gedaan op de klimaatadaptatietools van VMM om zowel zicht te krijgen op de lokale kwetsbaarheden (via de IMPACT-tool) als om het milderend vermogen van ontwerpvarianten te achterhalen (via de PROJECT-tool). In de Lijnbaanstraat creëerde de stad een groene oase waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten. Bovendien zorgt meer groen voor meer afkoeling in de Stad. De heraanleg werd in juni 2023 afgerond en kaderde ook binnen het **Europese project Cool Towns**. Nieuw in dit project is dat het oppervlaktewater dat binnen het gebied valt, opvangen wordt in ondergrondse bekken.

In droge periodes kan dit water gebruikt worden voor de bevoeiing van de beplanting in de binnenstad.

❖ WATERKWALITEIT

VITO verichtte in 2022 onderzoek naar PFAS aan de kust in Knokke-Heist en De Haan. In april 2023 werden PFAS metingen in zwevend stof en deposities aan de kust uitgevoerd. Er werd vastgesteld dat de concentraties PFAS in de lucht aan de kust hoger zijn dan in de steden. De Vlaamse overheid waarschuwt voor het in contact komen met zeeschuim maar het risico is nog moeilijk te beoordelen. Om hier echt een goede inschatting voor te kunnen, maken moet er meer data verzameld worden.

- ↩ [PFAS in zeewater en zeeschuim](#)
- ↩ [PFAS in zwevend stof en deposities aan de kust](#)

Knelpunten en aandachtspunten

In deze paragraaf worden knelpunten en aandachtspunten gebundeld die bij de beschrijving van de afstroomgebieden naar boven kwamen of die bij de bespreking van het WUP 2022-2023-2024 in de bekkenoverlegstructuren werden aangehaald.

Algemeen

- De integrale financiering van het stroomgebiedbeheerplan is niet gegarandeerd. Structureel dienen meer middelen voorzien te worden om de uitdagingen inzake water te realiseren cfr. de nota Weerbaar Waterland.
 - ⇒ *Stappen zetten naar een structurele financiering van de gebiedsgerichte werking i.f.v. het halen van de waterdoelen is door de CIW opgenomen in het ontwerp memorandum en bijdrage Regeerakkoord 2024*
- Een algemene bezorgdheid bij de water- en rioolbeheerders is de betrokkenheid van het Agentschap Wegen en Verkeer in het waterbeheer. Er is vraag tot nauwere samenwerking en wederzijdse afstemming van investeringsprogramma's. Hun programmatie is niet afgestemd op de prioritaire gebieden en op de programmatie van de waterzuivering waardoor belangrijke saneringsprojecten on hold komen te staan.
 - ⇒ *Nota opgemaakt aan AWV (bekkenbesturen)*
- Opstellen van een meerjarenprogramma per gemeente voor de sanering van alle afvalwaters (aansluiting, decentraal, IBA) met indicatieve aanduiding timing is aangewezen alsook de uitbouw van een professioneel IBA-beleid en meer decentrale zuivering (is sneller, goedkoper, innovatiever).
 - ⇒ *De Vlaamse Regering heeft het besluit over de invulling van de gemeentelijke saneringsverplichting voor rioolbeheerders definitief goedgekeurd op 23/02/2024. Dit is nodig voor de verdere uitbouw en optimalisatie van het gemeentelijke rioleringsnet en het goede beheer ervan. De opmaak van een meerjarenplan gekoppeld aan de cyclus voor de opmaak van de gemeentelijke begroting staat centraal en moet enerzijds de rioolbeheerder voldoende flexibiliteit geven en anderzijds de Vlaamse overheid via een efficiënte resultaatgerichte aansturing meer garantie geven voor een verhoogde dynamiek op het terrein. Wat betreft beheer worden taken toegewezen op vlak van asset management en het structureel aanpakken van de problematiek van overstorten.*

- Er is nood aan meer kennis over de werking van overstorten (frequentie, impact op de ontvangende waterloop, betere kwantitatieve inschatting van de drukken in de totale vuilvrachtberekening).

⇒ *Aanpak prioritering overstorten opgenomen in de goedgekeurde gemeentelijke saneringsverplichting. De minister moet hiervoor een aantal gebieden vastleggen (afstroomzones van waterlichamen), die gedurende 2 jaar extra zullen bekeken, bemeten en opgevolgd worden wat betreft de overstorten. Dit door alle betrokken partijen. Na 2 jaar wordt dan gekeken om andere gebieden op te volgen. Oefening lopende binnen VMM.*

Bekkenspecifiek

- Vraag aan Aquafin om te investeren in een bijkomende fosforverwijdering voor de KWZI Sint-Pieters-Veld in Wingene omwille van de grote impact op de vrij kleine en kwetsbare bovenloop van de Hertsbergebeek. Het effluentwater is een heel belangrijke bron van nutriënten, vooral van fosfor, in die beek.
 - ⇒ *nieuwe vergunning voor de KWZI afgeleverd tot 2034 met volgende voorwaarden: binnen het jaar opstart van studie naar maximale reductie van fosfor en een studie binnen de 3 jaar naar haalbaarheid om het afvalwater door te pompen en aan te sluiten op een omliggende RWZI.*
- Waterzuivering binnen het afstroomgebied Kerkebeek: er ontbreekt een duidelijke visie mbt de inzameling van de vuilvracht en de bepaling van de scheidingslijn gemeentelijk-bovengemeentelijk binnen de regio Ossebilkstraat-Moubekestraat-Aatrijksestraat en in alle omliggende wijken (Zedelgem, Torhout).
 - ⇒ *bespreking binnen GTO, advisering IP Aquafin, gemeentelijke saneringsverplichting*
- Het afwaartse traject van de Kerkebeek wordt gekenmerkt door betonnen oevers en is ingekokerd. Naar ecologie toe is hier nog werk aan de winkel. Om het volledige traject ecologisch opnieuw in te richten zijn onvoldoende financiële middelen beschikbaar bij de waterbeheerder (VMM).
 - ⇒ *Nog geen bijkomende financiering*
- Modernisering van de stuw op de Isabellavaart en het vispasseerbaar maken ([actie 6.1.0121](#)) dient nog door de VMM uitgevoerd te worden maar dit project staat voorlopig on hold door het gebrek aan financiële middelen (geen prioritair gebied).
 - ⇒ *Opportuniteit Interregproject WIJ-WATER en VMM is mee ingestapt als partner waardoor de uitvoering van de actie 50% gesubsidieerd kan worden. In voorbereiding.*

- De linkeroever van de Zwinnevaart t.h.v. de Hazegrasstraat in Knokke-Heist is afgekalfd (ongeveer 750m). Oeverherstel (actie 8A_D_0164) dringt zich op om het verder afkalven van de oever tegen te gaan en om bijkomende slibruiming te vermijden. De plannen zijn in voorbereiding bij VMM maar de effectieve uitvoering wordt gehypothekeerd door het gebrek aan financiële middelen (geen prioritair gebied).

⇒ *in haalbaarheidsfase*

- VMM heeft het Zuidervaartje (traject 1ste categorie) geruimd. Stad Brugge pleit bij de waterbeheerder (2de cat, Provincie) om ook de opwaartse zone Lijsterbeek tussen de Leiselebeek en het Zuidervaartje, doorheen het Lappersfortbos, aan te pakken. Dit deel zorgt nog steeds voor hinder door aanslibbing en weelderige groei van oever- en bodemvegetatie.

⇒ *officieel nog bevoegdheid van De Vlaamse Waterweg; actie ook moeilijk uitvoerbaar (terreinen van de NMBS)*

- DVW is gestart met herstelling van de middenberm op het Leopoldkanaal/Schipdonkanaal. Omwille van budgettaire redenen worden de werken gefaseerd uitgevoerd en zullen nog duren tem 2027. Omwille van deze werken dient het peil van de kanalen laag gehouden te worden. Dit is voor de omliggende polders een groot knelpunt en zorgt voor extra verdroging, vooral in de zomer. Het bekkenbestuur vraagt uitdrukkelijk aan DVW om de herstellingswerken te versnellen en om zo min mogelijk in de zomerperiode te werken.

⇒ *blijft knelpunt*

- De acties om meer water vast te houden in de Polder van Maldegem en zodoende minder snel af te voeren naar het Leopoldkanaal staan on hold. Er is momenteel geen budget bij het polderbestuur en onvoldoende personeel om bijvoorbeeld in te gaan op projectoproepen zoals Levend Water.

⇒ *opportuniteit binnen het goedgekeurde project interreg WIJ-WATER*

Contact

Bekkensecretariaat Brugse Polders

Bekkencoördinator Katrien Thomaes

k.thomaes@vmm.be

M 0497 39 97 28

secretariaat_brugsepolders@vmm.be

<https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/bekkens/bekken-brugse-polders>

BEKKEN
BRUGSE POLDERS